

Dziś w numerze **Bezpłatny dodatek** **KALENDARZ ŚCIENNY 2024!**

Tygodnik Tucholski

100% POLSKIEGO KAPITAŁU

nr 48 (1656) 30 listopada 2023

ISSN 1234-6314

cena 4,60 zł (w tym 5% VAT)

Reklama

EXPRESS OPTYK
Tuchola, ul. Pocztowa 4 tel. 501 713 717
DLA KLIENTÓW
BADANIE WZROKU
GRATIS
www.express-optyk.pl

Żubry w powiecie tucholskim?!

Nie ma konkretów, ale jest protest

Nieoficjalne wieści na temat relokacji żubrów m.in. na teren Borów Tucholskich i jednego z nadleśnictw krążyły w kuluarach. Od piątku, gdy ujrzaty światło dzienne podczas sesji powiatowej, panuje wielkie poruszenie. Błyskawicznie i stanowczo zareagowali rolnicy, którzy protestują zbierając podpisy pod petycją. Nadleśnictwo Zamrzenica dzieli się oficjalnym stanowiskiem. Str. 4

Reklama

POMOC DROGOWA

USŁUGI TRANSPORTOWE • HOLOWANIE DO 11 T **24 h**

MECHANIKA POJAZDOWA

- WULKANIZACJA
- DIAGNOSTYKA KOMPUTEROWA
- KONSERWACJA PODWOZIA

Sebastian Rudnik

Tuchola, ul. Przemysłowa 2 • tel. 601 416 407

Na powiatowych drogach szklanka?
Czytelnicy dzwonią, drogowcy odpowiadają

Str. 2

Gmina Tuchola: Podatki w górę

Str. 3

To, co zostało, nie przypomina drogi

Str. 5

Świadczenia rodzinne zostały
wyłacone. Opiekunowie odetchnęli z ulgą

Str. 8

**Jubileusze
małżeńskie**

Śliwice
Str. 14

Kęsowo
Str. 22-23

Reklama

Niech słońce pracuje dla Ciebie

Zamów instalację fotowoltaiczną

#BycPionierem

+48 52 506 53 61

kontakt@spr-polska.eu

Czersk, ul. Dworcowa 19

www.spr-polska.eu

Na powiatowych drogach szklanka? Czytelnicy dzwonią, drogowcy odpowiadają

Zima zaskoczyła drogowców? Po wypowiedziach naszych zmotoryzowanych czytelników można odnieść wrażenie, że tak – jeśli chodzi o dbających o powiatowe trakty. Od dyrektora ZDP słyszymy z kolei, że zimą czarnych dróg nie należy się spodziewać, za to należy zdjąć nogę z gazu.

Za nami pierwsze opady śniegu i spadki temperatury poniżej zera tej jesieni. Wraz z nimi krytyczne uwagi kierowców odnośnie działań drogowców. Żeby nie napisać tradycyjnie, ale jednak, niezadowolenie wzbudził stan dróg powiatowych. Śniegiem syknęło w piątek, w kolejnych dniach też padało, ale już mniej intensywnie.

Jazda po lodzie

Pierwszy z telefonów od naszych czytelników odebraliśmy w poniedziałek. Dotyczył napoleonki, na odcinku prowadzącym do Wielkiego Gacna z kierunku Tucholi.

– Żałuję tylko, że nie zrobiłem zdjęcia. Przy napędzie na cztery koła i założonych zimowych oponach jechałem z prędkością 30 km/h. To jest chyba jakiś żart. W tym kraju samorządowcy mają niesamowitą fantazję, jeśli chodzi o realizację różnych inwestycji, ale zapominają o tym co istotne, o drogach – mówił z nie małym rozżaleniem nasz czytelnik.

Reklama

Kolejny sygnał dotyczył stanu dróg powiatowych w gminie Tuchola i Śliwice.

– Zadzwoniłam dzisiaj do nadzoru dróg powiatowych z pytaniem, czy długo jeszcze będziemy jeździć po lodowisku na trasie Tuchola – Śliwice i otrzymałam odpowiedź, że sypane było, ale kiedy konkretnie, nie potrafią już mi odpowiedzieć – relacjonowała mieszkanka Tucholi, która dojeżdża do pracy do Śliwic. Jak mówiła, droga na tym odcinku była cała oblodzona, a ślady posypywania zauważała jedynie na przejeździe kolejowym.

– A na tej trasie są przecież i góry, i zakręty, nie wspominając o szerokości jezdni i poruszających się tamtędy autobusach i ciężarówkach. Sytuacja rano na tym odcinku była naprawdę dramatyczna. Nawet gdyby chciało się zjechać na pobocze, to na nim był lód. Ze względów bezpieczeństwa pokonanie tych 30 kilometrów zajęło mi godzinę. Nie wspomnę o stresie, jaki towarzyszył temu przejazdowi – dodała nasza rozmówczyni.

Na zdjęciu wicestarosta Zenon Poturalski na najnowszej posypywarce ZDP.

„Jest zima, to należy jeździć wolno”

Od dyrektora Zarządu Dróg Powiatowych w Tucholi tego samego dnia usłyszeliśmy, że drogowcy wyjechali na drogi już w piątek wieczorem, działali też w sobotę, jak również w poniedziałek. Ślizgawice w okolicach Śliwic miały wywołać nocne opady.

– Sypimy na drogi mieszanek soli z piaskiem o stężeniu ponad normę. Dzisiaj w teren wyjechały trzy pługi i trzy piaskarki i dosypują, uzupełniają, tam gdzie trzeba. Sprzymierzeńcem w takich działaniach jest ruch samochodowy, który to przemiesza – informował Krzysztof Kociński. W rozmowie z nami dyrektor kilkakrotnie powtarzał, że kierowcy mają oczekiwanie, aby drogi zimą były

czarne, a tak naprawdę mają być przejezdne.

– Jest zima, to należy jeździć wolno. Prędkość trzeba dostosować do warunków panujących

zimowego utrzymania, który wymaga jedynie posypywania odcinków decydujących o możliwości ruchu (skrzyżowania, łuki, przystanki itp.) jest ona posypywana na całej długości. W przypadku dróg zakwalifikowanych do 3. standardu, drogowcy muszą podjąć interwencję do 6 godzin od ustania opadów, w 4. czas ten wydłużony jest o kolejne 2 godziny. Można powiedzieć, że w tym zestawieniu awans zaliczyła trasa Lipowa – Czersk.

– Ze względu na spore natężenie ruchu zdecydowaliśmy się zakwalifikować ten odcinek do trzeciego standardu – informuje dyrektor ZDP.

Powiat na ubiegłą akcję „zima” wydał 231 tys. zł. W tym roku za 155 tys. zł zakupiono samej soli. Na stanie ZDP są 4 piaskarki i 4 pługi.

Tekst i fot. Agata Wiśniewska

Telefon do dyżurnego Rejonu Dróg Wojewódzkich Tuchola (od 1 grudnia 2023 r. do 31 marca 2024 r.)
to 52 336 12 20
lub 695 234 435.

Telefon alarmowy do Zarządu Dróg Powiatowych w Tucholi
to 696 050 438.

Reklama

AUTO REJESTRACJE
AKCYZA, TABLICE, TŁUMACZENIA UBEZPIECZENIE OC/AC
KOMPLEKSOWA OBSŁUGA REJESTRACJI POJAZDÓW
TUCHOLA • ul. Świecka 74-76 (przy rondzie) tel. 535-005-001

CE Centrum Energii Odnawialnej

Twój lokalny
**INSTALATOR
FOTOWOLTAIKI**

**FOTOWOLTAIKA +
MAGAZYN Y ENERGII**
coraz bardziej **POPULARNE** w Polsce!

**DODATKOWO
Dotacja Mój Prąd do 15 tys. zł**

Skontaktuj się z nami i poznaj szczegółową ofertę!

+48 530 163 326 kontakt@ceo-odnawialna.pl www.ceo-odnawialna.pl

#EKOPASJA

Gmina Tuchola: Podatki w górę

Od nowego roku w gminie Tuchola średnio o około 10-11 proc. wzrosną stawki podatku od nieruchomości. Więcej trzeba też będzie zapłacić podatku rolnego i opłaty targowej. Podwyżki opłat lokalnych nie obejmą natomiast podatku od środków transportowych.

Radni nad wysokościami opłat lokalnych pochylili się na sesji, która odbyła się w piątek 24 listopada, a jeszcze wcześniej dyskusje w tym temacie toczyły się na komisjach. Podobnie jak w roku ubiegłym w gminie Tuchola postanowiono nie podnosić podatku od środków transportowych „z uwagi na bardzo wysokie koszty związane z prowadzeniem działalności transportowej oraz inne obciążenia w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej”. Natomiast od 6,7 do 12,1 proc. wzrosną stawki podatku od nieruchomości.

Placą i widać efekty

Zanim radni przystąpili do głosowania nad wysokością stawek podatku od nieruchomości, głos zabrał **Dariusz Karnowski**. Tak jak i inni koledzy i koleżanki z rady, spotyka się z mieszkańcami i prowadzi przy tej okazji również rozmowy na mniej przyjemne tematy, do których należą opłaty lokalne. Nikt nie lubi podwyżek, dlatego też stara się pokazać, jak wpływy z nich do budżetu przekładają się na najbliższe otoczenie. Oczywiście chodzi o inwestycje realizowane przez samorząd i te, które dopiero się rozpoczną (na wiosnę ruszy chociażby remont ulic: Piastowskiej, Kościuszkowej, Grunwaldzkiej). Poza tym mieszkańcy muszą być świadomi, że gmina dokłada 9 mln zł do oświaty, kolejne 6 mln zł na zadania z zakresu pomocy społecznej.

– Mieszkańcy widzą, co się dzieje przed ich domami, na chodnikach, ulicach. Może

też dzięki temu łatwiej będzie im przełknąć proponowane podwyżki – podsumował radny.

Podobne stanowisko zajął burmistrz **Tadeusz Kowalski**, który też zauważył, że aktualnie jesteśmy w okresie przejściowym w związku ze zmianą władzy na szczeblu rządowym. Samorządy muszą to przeczekać i jednocześnie funkcjonować w możliwie najlepszy sposób, a bez podwyżek podatków byłoby o to trudno. Dużym obciążeniem dla gminy jest chociażby wzrost najniższego wynagrodzenia czy wspomniane wcześniej przez radnego wydatki związane z pomocą społeczną i oświatą.

– Przy obecnym niżu demograficznym na pewno bez istotnych zmian systemowych w finansowaniu oświaty będzie nam coraz trudniej – podkreślał wójt. Przy toczących się pracach nad przyszłorocznym budżetem urzędnicy tną wydatki, na ile się da. Dochodzą do nich głosy o reformie podatkowej, dzięki której całość wpływów z podatku PIT i CIT zostawałaby w kasach samorządów. Jeśli tak by się stało, samorządy w końcu złapią finansowy oddech.

– Póki co tak kroimy budżet, żeby na wszystko starczyło. Nasi mieszkańcy są bardzo solidarni i zdyscyplinowani, jeśli chodzi o płacenie podatków, to skutkuje tym, że one nie są na najwyższych poziomach taryfowych – dodał burmistrz.

W trakcie sesji można było także usłyszeć, że podwyżki opłat lokalnych oscylują na poziomie rocznej inflacji. Radni jednogłośnie opowiedzieli się za wzrostem podatku od nieruchomości.

Mniej ale więcej.

Różne zdania przy rolnym

Podwyżka stawki o 14,3 proc. dotyczy z kolei podatku rolnego. Ogłoszona przez Prezesa GUS-u średnia cena skupu żyta dla obliczenia podatku rolnego na rok przyszły to 89,63 zł za 1 dt. W Tucholi głosowano nad obniżeniem jej do 72 zł, co i tak skutkuje wzrostem stawki podatku rolnego w porównaniu do roku bieżącego o 9 zł. Na posiedzeniu Komisji Rolnictwa rajcy proponowali, aby stawkę przeliczeniową obniżyć do 70 zł.

– Inflacja jest, jaka jest, ceny produktów rolnych też są, jakie są i nie mamy na to wpływu, dlatego nadal proponujemy stawkę przeliczeniową w wysokości 70 zł. To i tak w porównaniu do roku bieżącego byłaby podwyżka o 7 zł – podnosił w trakcie sesji radny **Tomasz Wegner**, ale wniosku formalnego w tej kwestii nie złożył.

Troskę radnych o rolników rozumiał burmistrz, ale dla niego liczby były nieubłagane. Jak informował, w przypadku obniżenia stawki przeliczeniowej o 2 zł wpływy do budżetu gminy maleją o 40 tys. zł. Tadeusz Kowalski podkreślił także, że po raz pierwszy w jego 17-letniej karierze izba rolnicza zaopiniowała pozytywnie propozycję gminy co do wspomnianej stawki. Przy przyjęciu kwoty w wysokości 72 zł skutki obniżenia ceny żyta do naliczenia podatku wyniosą ok. 220 tys. zł. Wpływy z przyszłorocznych dochodów z podatku rolnego będą o ok. 120 tys. zł wyższe niż w bieżącym roku i wyniosą ok. 1,2 mln zł.

W głosowaniu nad projektem uchwały dotyczącej podatku rolnego 9 radnych było za, kolejnych 2 się wstrzymało (**Krzysztof Baran, Dariusz Kwaśniewski**), a 3 było przeciw (**Tomasz Wegner, Ireneusz Wesołowski, Romuald Gierszewski**).

Wzrost o 1/4 dla handlujących

Bez dyskusji odbyło się przyjęcie uchwały dotyczącej podwyższenia opłaty targowej. Jak można przeczytać w biuletynie, proponowany wzrost wynosi kilka procent w stosunku do obecnych stawek opłat, które nie były waloryzowane od kilku lat. „Niestety wzrastające koszty prowadzenia targowisk zmuszają gminę do nieznacznej zmiany stawek, z których wpływy zostaną przeznaczone na koszty sprzątnięcia, wywozu odpadów, utrzymania toalet, kosztów energii. Wpływy z opłaty targowej w roku 2024 planuje się osiągnąć w wysokości ok. 40.000 zł, tj. na nieco wyższym poziomie jak w ostatnich latach” – napisano w uzasadnieniu do projektu uchwały, pod którym podpisał się burmistrz.

Po porównaniu przez nas obecnych stawek opłaty targowej i tych przyjętych na rok przyszły okazuje się, że podwyżka w większości oscyluje na poziomie 25 proc., najmniej kilkunastu. I tak na przykład za zajęcie 5 m kw. powierzchni placu w celach handlowych sprzedający zapłacą już nie 20 a 25 zł, a od samochodu osobowo-towarowego i samochodu os. z przyczepą nie 16, a 20 zł.

W trakcie sesji pojawiła się informacja także odnośnie podat-

Stawki podatku od nieruchomości mające obowiązywać od 1 stycznia 2024 r.:

od budynków:

- mieszkalnych – 0,97 zł od 1 m² (obecnie 0,87 zł)
- mieszkalnych związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej – 23,80 zł od 1 m² (22,30 zł)
- zw. z udzielaniem świadczeń zdrowotnych – 6,76 od 1 m² (5,87 zł)
- na prowadzenie działalności gosp. w zakresie obrotu materiałem siewnym – 15,50 zł od 1 m² (13,47 zł)
- pozostałych, w tym na prowadzenie działalności pożytku publicznego – 6,50 zł od 1 m² (5,80 zł)

od budowli

- 2 proc.

od gruntów:

- zw. z prowadzeniem dział. gosp. – 0,89 zł od 1 m² (0,83 zł)
- pod wodami powierzchniowymi stojącymi lub wodami powierzchniowymi płynącymi jezior i zbiorników sztucznych – 6,66 zł od 1 m² (5,79 zł)
- pozostałych – 0,35 zł od 1 m² (0,32 zł)

ku śmieciowego. Otóż gmina jest w trakcie organizowania przetargu na odbiór odpadów komunalnych i wszystko wskazuje na to, że wysokość tego obciążenia nie ulegnie zmianie.

– Niech to będzie dobra zapowiedź, że nie wszystko będzie drożało w przyszłym roku – podsumował Tadeusz Kowalski.

Agata Wiśniewska

Reklama

Producent pelletu

ZABROCCY®
PIEKNO W CZYSTEJ FORMIE

Promocyjna cena

nr tel. 52 33 40 369

Okoniny Nadejzorne 14, 89-530 Śliwice

złotów
Centrum Zaspokajania Rolnictwa

TUCHOLA
ul. Transportowa 4
tel. +48 606 757 722
www.zlotowska.pl

PASZE dla

- drobiu
- trzody
- bydła
- koni

W ofercie karmy dla psów i kotów

WĘGIEL
W DOBREJ CENIE luzem i workowany
ekogroszek, orzech

Działalność prowadzimy od 1948 r.
W Tucholi z powodzeniem od 11 lat.

ATRAKCYJNE CENY
FACHOWE DORADZTWO

Żubry w powiecie tucholskim?! Nie ma konkretów, ale jest protest

Nieoficjalne wieści na temat relokacji żubrów m.in. na teren Borów Tucholskich i jednego z nadleśnictw krążyły w kuluarach. Od piątku, gdy ujrzały światło dzienne podczas sesji powiatowej, panuje wielkie poruszenie. Błyskawicznie i stanowczo zareagowali rolnicy, którzy protestują zbierając podpisy pod petycją. Nadleśnictwo Zamrzenica dzieli się oficjalnym stanowiskiem.

O planowaniu relokacji żubra usłyszeliśmy kilka miesięcy temu w nieoficjalnych, kuluarowych rozmowach z osobami związanymi z ochroną przyrody. Nie było jednak mowy o żadnych szczegółach. Temat zafunkcjonował hasło, choć już wtedy zabrzmiał sensacyjnie. Oficjalnie, choć też bez konkretów, informacje o takich zamierzeniach, gruchnęły podczas piątkowej (24 listopada) sesji rady powiatu tucholskiego. Spotkały się z zaskoczeniem. Od tego momentu trwa poruszenie. W skrócie: planowana w kraju relokacja żubra miałaby objąć Bory Tucholskie, a konkretnie Nadleśnictwo Zamrzenica i gminę Cekcyn. Podczas piątkowej sesji powiedział o tym najpierw radny **Michał Skąlecki**, a wątek dotyczący gminy Cekcyn uszczegółowił radny **Bartosz Puchowski**.

Sprawdzamy. Nadleśnictwo Zamrzenica przekazuje oficjalne stanowisko w sprawie.

– Od prawie roku trwają rozmowy na temat stworzenia zagrody adaptacyjnej dla żubra

na terenie Borów Tucholskich. W rozmowach tych pojawiają się między innymi tereny zarządzane przez Nadleśnictwo Zamrzenica jako jedno z możliwych miejsc powstania takiej zagrody. Na tym etapie nie posiadamy żadnych szczegółowych informacji na temat lokalizacji oraz ilości osobników, które miałyby trafić w Bory Tucholskie. Sam projekt jest jeszcze na bardzo wczesnym etapie planowania – oświadcza nadleśnictwo. O sprawie porozmawialiśmy ponadto z rzecznikiem nadleśnictwa **Michałem Wojcieszewiczem**. Usłyszeliśmy zapewnienia, że – jeśli faktycznie temat będzie kontynuowany i nastąpią konkretne próby wprowadzenia go w życie, dojdzie do konsultacji ze wszystkimi zainteresowanymi środowiskami. Jak słyszymy, w tym momencie jest na to za wcześnie. Dlaczego właśnie nasz teren miałby być jednym z tych, w przypadku których trwają przymiarki do relokacji? Tu odpowiedź jest banalna. Bory Tucholskie to największy kompleks leśny w regionie. A takich regionów, które mogłaby objąć relokacja, miałoby być w Polsce kilka. To jednak informacje nieoficjalne.

Rolnik protestuje i przedstawia petycję. Już zbierają podpisy

Przedstawiciel jednego ze środowisk zareagował błyskawicznie. Już w poniedziałek, czyli kilka dni po sesji rady powiatu, na której doszło do wymiany zdań na temat relokacji żubra. Z „Tygodnikiem”

skontaktował się rolnik młodszego pokolenia **Michał Nowacki** z gminy Cekcyn, który prowadzi w internecie popularny kanał na YouTube „Rolnik NIEprofesjonalny”. Młody właściciel gospodarstwa rolnego na pierwsze wieści dotyczące pomysłu relokacji żubra na teren jednego z naszych nadleśnictw zareagował bardzo stanowczo. Sam kontaktował się z nadleśnictwem. W mediach społecznościowych opublikował swoje krytyczne dla tego pomysłu stanowisko. Pod nim wywiązała się dyskusja. Główny wątek to szkody, które ma w uprawach wyrządzać to duże zwierzę, a ponadto niewydolny system ich rozliczania. Co Michał Nowacki mówi „Tygodnikowi”? Zaznacza, że nie jest w podjętych czynach odoosobniony.

– Działamy już z izbami rolnymi i mocno poruszamy sprawę wśród lokalnych rolników. Nie ukrywajmy, ten temat w ostatnich dniach nas bardzo zmroził. (...) Słyszymy teraz, że temat relokacji żubrów konsultowany jest od roku. Jednak wcale nie jest konsultowany z najbardziej zainteresowanymi grupami, czyli mieszkańcami i rolnikami. A to nas ta sprawa będzie dotyczyć bezpośrednio – wskazuje Michał Nowacki. – Żubry są zwierzętami dużymi, osiągniętymi prawie 900 kg. To wiąże się z tym, że do bytowania potrzebują bardzo dużo pokarmu zielonego. (...) Żywią się trawami, „stołują się” na polach uprawnych. W przypadku relokacji żubra na teren gminy Cek-

cyn bądź gdziekolwiek indziej: do gminy Lubiewo czy Śliwice, skończy się to tym, że po kilku latach żubry będą prowadziły do strat na polach typu: rzepaki, kukurydza, zboża – zgłasza rolnik. W rozmowie z nami zapewnia, iż wie, że takie straty są notowane w miejscach, w których – jak mówi – „populacja żubra jest duża lub zbyt duża”. Nowacki wskazuje tu Białowiecki Park Narodowy. Podaje przykład konkretnego rolnika z tamtego terenu, który publicznie wypowiada się o stratach. Zwraca uwagę, że nie tylko „stołowanie się”, ale i przejście większego stadła, powoduje straty. Obawia się w przyszłości niszczenia plantacji, niezależnie od tego, czy początkowo – jak słyszymy od niego – relokowane żubry będą zamknięte w zagrodzie.

Michał Nowacki nadmieniał, że „rolnicy mają ogromne problemy z jeleniami, sarnami, żurawiami itd.” a żubr może być „kropką nad i”. Podkreśla, że meritum problemu to metodologia szacowania strat łowieckich.

– Tu jest zawsze spór. Nikt nie chce płacić takich pieniędzy, jakie powinny być wypłacone – twierdzi rolnik.

Nasz rozmówca informuje, że w obiegu jest już petycja, która z zebranymi podpisami trafi do nadleśnictwa. Nie są one zbierane przez internet, a ze względu na lokalny charakter sprawy, tradycyjnie „od rolnika do rolnika”. Treść petycji trafiła do redakcji „Tygodnika”. Autor pisze w niej nie tylko o zagrożeniu wystąpienia

strat w uprawach, ale dodaje też niebezpieczeństwo występowania wypadków komunikacyjnych.

Lasy: Sukces, ale to nie oznacza, że gatunek jest już bezpieczny

Nie jest żadnym przekłamaniem, że żubry powodują duże straty. Powstało na ten temat wiele materiałów w mediach. W swoich publikacjach piszą o tym same Lasy Państwowe. Artykuł z 2018 roku „Żubry w rzepaku” na las.gov.pl: „Żubr jest gatunkiem sztandarowym dla ochrony polskiej przyrody, jednak z uwagi na specyfikę gatunku wymaga on odpowiedniego nadzoru. Pozostawiona bez opieki zwiększająca się z roku na rok populacja poszukuje nowych miejsc żerowania i zwierzęta w niekontrolowany sposób opuszczają tereny dla nich przeznaczone. Żerują na prywatnych polach, powodując szkody w uprawach.”.

W ostatnich latach prowadzony był program, wraz z jego kontynuacją, zatytułowany: „Kompleksowa ochrona żubra przez LP”. Dotyczy ochrony tego gatunku, którego populację udało się odbudować. Program przewidywał skuteczne przeniesienia żubra nawet za granicę: do Hiszpanii lub Czech. Lasy Państwowe, które od dekad starały się przywrócić populację żubra, po tym jak na początku XX wieku, zniknął całkowicie, aktualnie w swoich publikacjach podkreślają:

„Wzrost liczebności żubra jest niebagatelnym sukcesem polskiej ochrony przyrody, ale to wcale nie oznacza, że gatunek jest już bezpieczny. Małe zróżnicowanie genetyczne, ciągle jednak stosunkowo niska liczebność światowej populacji i liczne zagrożenia, zarówno populacyjne, jak i środowiskowe, powodują, że żubr wciąż potrzebuje pomocy opartej na rozumieniu biologii gatunku.” (las.gov.pl)

Temat będziemy kontynuować.
Piotr Paterski

**WĘGIEL EKOGROSZEK
WĘGIEL ORZECH**

**NAWOZY
AZOTOWE
FOSFOROWO-POTASOWE**

MAŁE WORKI ORAZ BIGBAG

Możliwy dowóz

☎ 609 068 202

Reklama

DO WYNAJĘCIA

**renault trafic
2,0/150 KM,
2022 i 2023 r.
9-osobowy
wysoki
komfort**

Możliwość wynajmu busa z kierowcą lub bez

- wynajem busa dla firm i osób prywatnych
- wyjazdy na szkolenia
- transfery na lotnisko
- obsługa wesel i eventów
- obsługa uroczystości okolicznościowych
- współpraca z biurami podróży
- wyjazdy na narty
- wyjazdy na imprezy sportowe, koncerty itp.
- wieczory kawalerskie/panieńskie
- wycieczki

FHU „SZAFIR” Krzysztof Kania

tel. 606 826 449

Żalno pisze, i to dosłownie, swoją historię

W niedzielę (26.11) po południu Świetlica Wiejska w Żalnie wypełniła się niemal po brzegi mieszkańcami. W mury obiektu przywiodła ich promocja książki „Żalno, historia opowiadana”. To pierwsza monografia miejscowości i jak można było usłyszeć bynajmniej nie ostatnia!

Spisania dziejów Żalna podjęły się osoby związane ze Stowarzyszeniem na rzecz Rozwoju Sołectwa Żalno i nie tylko. Licząca 91 stron publikacja składa się z siedmiu rozdziałów i jak czytamy na wstępie, jest opowieścią o losach zwyczajnych ludzi, jak również próbą opracowania dziejów leżącej na północny zachód od Tucholi przy drodze do Chojnic wsi Żalno.

Połączyli siły, by napisać książkę

O dawnych dziejach Żalna napisał znany dobrze wszystkim historyk i regionalista dr Marek Sass. On też przybliżył działalność i pracę misyjną Janiny Żalińskiej. A podczas spotkania można było usłyszeć, że na widok powożonej przez nią bryczki dzieci uciekały w zboże (wcale nie ze strachu przed dziedziczką, bo ta służyła z życzliwości, ale niechęci do odmawiania modlitwy różańcowej). Tekst o Żalińskiej popłynął także Ewa Szczypiorska, długoletnia sołtys i prezeska ww. stowarzyszenia. „Jak odzyskanie niepodległości zmieniło życie w Żalnie” – to kolejny poruszony przez Szczypiorską temat. W publikacji wielkości zeszytu A5 znalazły się także dzieje rodziny Szászorów, które zebrał Andrzej Swoiński czy wspomnienia jednej z najstarszych mieszkanek, Anny Kopiszki. Ich spisania podjęła się m.in. Marta

Zbigniew Chrustowski odwiedził panię Żalińską w Warszawie w 1975 r., przywioząc pozdrowienia z Żalna. Wspominał, że piorunujące wrażenie wywarł na nim wystrój ich mieszkań, wręcz muzealny, i serdeczna atmosfera spotkania. Na kolację, z tego, co pamięta, podano mu brukselkę i herbatę.

Pril. Lucyna Zdanowska skupiła się z kolei na historii dworku Macieja Żalińskiego.

Noszą w sercu to magiczne miejsce

Jak podkreślała w trakcie promocji Ewa Szczypiorska, publikacja powstała z pasji i miłości wielu ludzi do Żalna. Sama bez pamięci zachowała się w tej miejscowości 44 lata temu, za przewodnika mając Stanisława Wziętkę (w 1961 r. wykupił majątek po zmarłej Janinie Żalińskiej wraz z Julianem i Agnieszką Chrustowskimi), który opowiadał jej o dworku i rodzinie Żalińskich. Członkowie żalińskiego stowarzy-

szenia realizując takie projekty, jak „Ocalić od zapomnienia” czy „Żalno na starej fotografii”, naturalnie przeszli do kolejnego, tj. stworzenia pierwszej części monografii o swojej miejscowości.

Marek Sass, prywatnie i zawodowo związany z Gostyncinem, rozpoczynając swą przygodę z byciem nauczycielem historii trzy dekady temu, gościł w dworku w Żalnie i już wtedy poczuł, że w tym miejscu jest coś magicznego. Żalińscy byli mu znani, ponieważ pojawiali się w kontekście Bysławka, Pruszcza, Bagienicy, Kamienicy, gdzie wykupywali ziemie, tworząc klucz majątkowy.

– To nie tylko był ważny ród miejscowy, ale też w przestrzeni politycznej I Rzeczypospolitej istotny – zaznaczył podczas promocji. Pracując nad swoją „działką” do książki, poznał bliżej postać Janiny Żalińskiej „wrażliwej, energicznej kobiety”. Społeczniczki, z którą nawet nie zgadzały się okoliczne, wyżej postawione ziemianki.

Naukowe smaczki

Przy pracy nad książką historyk odkrył też dwie ciekawostki, które wejdą do kanonu nauki. Po pierwsze profesor Józef Kostrzewski badał pradziejowe osadnictwo Żalna w tym samym roku, co Biskupin, tj. w 1933 r. Do tej pory w literaturze naukowej podawano informacje,

Od lewej Aleksandra Szulc i Magdalena Chrustowska, była i obecna mieszkanka dworku w Żalnie.

że badania w Żalnie prowadzone były 2 lata później. Drugim smaczkiem jest rok, w którym kasztelan gdański, Pruszak, wykupił Żalno. Czy mieści się on w pierwszej połowie XVIII wieku? Tego dowiedziecie się już sięgając po publikację.

Marek Sass, który ma na swoim koncie już niejedną książkę dotyczącą regionu, jest zwolennikiem historii społecznej. Za tym pojęciem kryje się łączenie faktów, które możemy znaleźć w archiwach, w relacjach prasowych, spisanych wspomnieniach z pamięcią mieszkańców.

– Historia każdej miejscowości, każdej przygody jest subiektywna i taka też powinna być, bo nie ma jednoznacznej opowieści o przeszłości. Na łamach tej książki próbujemy łączyć to, co jest historią kulturową z państwem opowieściami – podsumował.

Jabłka, brukselka i kolejne rozdziały

Wywołani do tablicy swoimi wspomnieniami z Janiną Żalińską podzielili się Jadwiga Leśniak i Zbigniew Chrustowski. Pierwsza z wymienionych niejedno kółko zatoczyła po parkowych alejkach, by przywitać się z dziedziczką słowami „Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus” i w zamian otrzymać jabłko. I mały Zbyszek był w parku i pamięta, że zieleniec ciągnął się aż do torów kolejowych. Mówił też o gdańskich szafach, które jeszcze za życia pani Żalińska oddała na własność muzeum, o czym świadczyły przyklejone na nich naklejki i wizycie w Warszawie, podczas której ugoszczono go brukselką.

Andrzej Swoiński wywodzi się z rodziny Szászorów, toteż na łamach publikacji przybliżył jej dzieje.

Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Sołectwa Żalno zamierza pracować nad kolejnymi częściami monografii. Znaleźć mają się w nich dalsze opowieści mieszkańców, informacje o budowie kościoła, powstaniu szkoły, działalności straży pożarnej, historia kolei i koła gospodyń wiejskich czy mleczarni. Obecni na spotkaniu promocyjnym chętnie poczytaliby też o restauracji czy w jaki sposób w Żalnie powstawała zabudowa. Wszelkie propozycje tematów są mile widziane, ale i jak podkreślali współautorzy, pomoc w zbieraniu materiałów ze strony mieszkańców.

Publikacja „Żalno, historia opowiadana” została wydana dzięki wsparciu różnych osób i instytucji, m.in. Gminnej Biblioteki Publicznej w Kęsowie, która dofinansowała projekt stowarzyszenia pn. „Szpargały żalińskie, czyli opowieści z różnych szuflad”. Egzemplarze książki dostępne są w filii biblioteki w Żalnie i u Ewy Szczypiorskiej (e-mail: eszcz@xl.wp.pl, tel. 604 497 079).

Tekst i fot. Agata Wiśniewska

więcej zdjęć na
www.tygodnik.pl

Ewa Szczypiorska i Marek Sass niejednokrotnie zabierali głos, by podzielić się swoimi odczuciami i odkryciami związanymi z książką. Za nimi tablica ze zdjęciami dworku wykonanymi w 1968 r. przez pracownika pracowni konserwacji zabytków.

Mieszkańcy z wielkim zainteresowaniem przeglądali świeżo wydaną publikację.

Pani Jadwiga Leśniak (trzecia z prawej) jako kilkuletnia dziewczynka widziała Janinę Żalińską w parku. Otrzymała od niej jabłko.

Kurier powiatowy

Zakończono remont drogi Łosiny – Zalesie – Stary Sumin

9.11.2023 r. dokonano odbioru końcowego zadania pn. „Remont drogi powiatowej nr 1024C Łosiny – Zalesie – Stary Sumin na odcinku od km 2+000 do km 3+136”. Wyremontowany odcinek ponad 1 km drogi zyskał nową nawierzchnię, nowe pobocza, zjazdy, oznakowanie oraz doświetlone przejście dla pieszych. Zadanie o wartości **1.228.804,69 zł** sfinansowane zostało w 50% z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg oraz w 50% z Funduszu Leśnego (po 614 tys. 402 zł). Wykonawcą był Zakład Sprzętowo-Transportowy Czesław Pawłowski z Tucholi.

Powstaje ścieżka pieszo-rowerowa w Piastoszynie

14 listopada Powiat Tucholski działający przez Zarząd Dróg Powiatowych w Tucholi podpisał umowę na budowę drogi dla pieszych i rowerów wraz z przejściem dla pieszych w miejscowości Piastoszyn. W uroczystym podpisaniu umowy z Przedsiębiorstwem Budowy Dróg i Mostów Sp. z o.o. Kozłowo uczestniczył Starosta Tucholski Michał Mróz, Wicestarosta Zenon Poturalski i Wójt Gminy Kęsowo Radosław Januszewski. Wykonawcę reprezentował Wiceprezes Andrzej Burczyński, a Zarząd Dróg Powiatowych Dyrektor Krzysztof Kociński.

Zadanie „Przebudowa drogi powiatowej nr 1003C na odcinku od km 9+155 do km 9+718 polegająca na budowie drogi dla pieszych i rowerów wraz z przejściem dla pieszych w miejscowości Piastoszyn” o wartości 550.952,59 zł sfinansowane zostanie ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg (80%, czyli 440.762,00 zł) oraz z dotacji celowej z Gminy Kęsowo (20%, czyli 110.190,59 zł). Termin realizacji wynosi 6 miesięcy od podpisania umowy.

Zarząd Dróg Powiatowych w Tucholi – tel. alarmowy 696 050 438

Rejon Dróg Wojewódzkich w Tucholi – tel. 523 361 220, tel. alarmowy 728 900 930, 695 234 435

Nagroda Ministra Rodziny i Polityki Społecznej dla Zespołu PCPR w Tucholi

16 listopada 2023 r. w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej odbyło się uroczyste spotkanie z okazji Dnia Pracownika Socjalnego, podczas którego zgłoszony przez Starostę Tucholskiego Michała Mroza oraz Zarząd Powiatu Tucholskiego zespół Powiatowego Centrum Pomocy w Rodzinie w Tucholi otrzymał nagrodę za realizację projektu „Samodzielnie (nie samemu) – wspieranie osób z niepełnosprawnością w powiecie tucholskim”. Mamy nadzieję, że nasze wspólne starania przyczynią się do włączenia gospodarstw opiekuńczych na stałe do systemu pomocy społecznej. Nagrodzonym jeszcze raz gratulujemy!

Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Tucholi

zaprasza mieszkańców powiatu tucholskiego na konferencję

ZANIEDBANIE TO PRZEMOC!

8 grudnia 2023, godz. 18:00, Powiatowe Centrum Wsparcia, ul. Kościuszki 16, Tuchola

#NOEXCUSE

Partnerzy konferencji:

Starosta Tucholski Michał Mróz zaprasza do Muzeum Borów Tucholskich

5 grudnia o godz. 17:00 serdecznie zapraszamy do Muzeum Borów Tucholskich na wernisaż wystawy zbiorowej „W Anielskim Świecie”.

MICHAŁ MRÓZ STAROSTA TUCHOLSKI oraz **POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W TUCHOLI** zapraszają na **MIKOŁAJKOWY KIERMASZ** Z OKAZJI 25-LECIA POWIATU TUCHOLSKIEGO

Tuchola, 15 grudnia 2023 r. godz. 14:00 - 18:00
SALA GIMNASTYCZNA LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO
WEJŚCIE BOCZNE, OD UL. KARASIEWICZA

WSZYSTKICH MIESZKAŃCÓW POWIATU TUCHOLSKIEGO ZAPRASZAMY DO WSPÓLNEGO ŚWIĘTOWANIA, DEGUSTOWANIA POTRAW ŚWIĄTECZNYCH, ZAKUPÓW OZDÓB ŚWIĄTECZNYCH I WYROBÓW RZEMIEŚNICZYCH ORAZ WSPÓLNYCH ZABAW Z MIKOŁAJEM, KTÓRY PRZYBĘDZIE DO NAS.... CIEKAWIE CZYM W TYM ROKU ???

Świadczenia rodzinne zostały wypłacone. Opiekunowie odetchnęli z ulgą

OPS w Tucholi i GOPS-y w naszym regionie otrzymały w końcu z urzędu wojewódzkiego brakujące środki na wypłatę świadczeń rodzinnych, w tym świadczenia pielęgnacyjnego dla opiekunów osób niepełnosprawnych. Interwencję w tym temacie podejmowaliśmy na prośbę naszych czytelników.

Dwa tygodnie temu na naszych łamach informowaliśmy o problemie, jaki dotknął części opiekunów osób niepełnosprawnych. Przypomnijmy, chodziło o niewypłacanie im na czas świadczenia pielęgnacyjnego. Temat realizowaliśmy na prośbę czytelników z Tucholi, pobierających wspomniane świadczenie z OPS w Tucholi w pierwszym z trzech terminów, to jest do 10 listopada (kolejne realizowane są do 20. i do 30. dnia danego miesiąca). W momencie oddania przez nas gazety do druku, do południa w środę 15 listopada, opiekunowie wciąż czekali na wypłatę środków, będących dla niektórych z nich jedynym źródłem utrzymania. Gwoli uściślenia do świadczenia pielęgnacyjnego, jakie przyznawane jest osobom zajmującym się poważnie niepełnosprawnym członkiem rodziny, nie można dorobić ani złotówki.

Nie mieli z czego wypłacić

Jak wyjaśniał **Krzysztof Blas**, dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Tucholi jednostka wykorzystywała już pulę środków na wypłatę świadczeń rodzinnych na rok 2023. Mimo wy-

kazywanych systematycznie niedoborów w tym zakresie, urząd wojewódzki nie wydał wtedy jeszcze decyzji o zwiększeniu planu, za którym idą pieniądze. OPS nie był w stanie zrobić wypłat, ponieważ fizycznie nie miał na nie środków na koncie. Na listopad i grudzień potrzebował ponad 2 mln zł. W miarę wykonywania przez nas kolejnych telefonów okazało się, że w jeszcze gorszej sytuacji byli świadczeniobiorcy w gminie Gostycyn. Tamtejszy GOPS już w październiku nie był w stanie zrealizować w całości wypłat świadczeń rodzinnych. Na zwiększenie planu i środki czekał także GOPS w Kęsowie, któremu na wypłatę świadczeń w listopadzie (realizowane do 23. dnia miesiąca) zabrakłoby ponad 121 tys. zł, a w grudniu ponad dwa razy tyle. Środków na wypłatę świadczeń w końcówce roku brakowało także GOPS-om w Lubiewie, Cekcynie i Śliwiczach.

O to, kiedy do ośrodków trafią pieniądze na wypłatę środków i z czego wynika związana z tym zwłoka, zapytaliśmy rzecznika prasowego wojewody kujawsko-pomorskiego. **Tomasz Wiśniewski**,

powołując się na ustawę o świadczeniach rodzinnych, poinformował nas, że czas na ich wypłacenie jest do końca miesiąca i zarazem, że urząd robi wszystko, aby środki trafiły jak najszybciej do mieszkańców.

– To nie jest zwłoka, tylko wykonywana co roku do 15 listopada analiza wydatków ze środków własnych samorządu terytorialnego. Po jej zakończeniu, w pierwszym możliwym terminie prześlemy środki – zapewnił rzecznik. Sprawa otarła się także o posłankę **Iwonę Hartwich**, do której to też zgłaszali się zaniepokojeni świadczeniobiorcy, również ci spoza powiatu tucholskiego.

Kasa dotarła, poszły przelewy

W dniu przekazania naszego tytułu do druku otrzymaliśmy informację od dyrektora OPS-u w Tucholi i kierowniczek GOPS-ów w Lubiewie i Kęsowie, że do ośrodków trafiły decyzje o zwiększeniu dotacji na wypłatę świadczeń, za którymi powinny przyjść środki i tak też się stało. Ku ucieście opiekunów osób niepełnosprawnych, na których prośbę podjęliśmy temat, tucholski

OPS pierwsze przelewy „puścił” w czwartek (16.11) z samego rana. Zgodnie z planem odbyły się już wypłaty świadczeń w drugim terminie, a praktycznie zaraz będą realizowane te do 30. dnia miesiąca.

– Jako dyrektor ośrodka uznaję sytuację za stabilną, ponieważ pod względem przekazywania środków przez urząd wojewódzki sytuacja jest tożsama z poprzednimi okresami, poza tym, kiedy nie mieliśmy zwiększonego planu budżetowego – podsumowuje Krzysztof Blas, dyrektor OPS-u w Tucholi.

Dobre wiadomości płyną także z GOPS-ów. I na ich konta trafiły pieniądze potrzebne na wypłatę świadczeń rodzinnych. Gostycyński GOPS decyzję o zwiększeniu planu finansowego z urzędu wojewódzkiego otrzymał 15 listopada.

– Po zrealizowaniu niezbędnych procedur wypłaty świadczeń rodzinnych za październik 2023 zostały zrealizowane w dniu 17 listopada. Wszystkie świadczenia rodzinne, jakie przysługiwały świadczeniobiorcom za miesiąc listopad, również zostały wypłacone zgodnie z planowanym terminem

wypłat, to jest dnia 23 listopada – informuje nas **Lidia Głaza**, kierowniczka GOPS-u w Gostycynie.

– Do naszego ośrodka dotarły środki na wypłatę świadczeń w listopadzie – słyszymy od **Małgorzaty Płoszańskiej**, kierowniczki kęsowskiego GOPS-u. We wspomnianej gminie świadczenia rodzinne wypłacane są do 23. dnia miesiąca. Listopadowe świadczenia na czas udało się także wypłacić w gminie Lubiewo.

– Otrzymaliśmy już większość środków potrzebnych do końca roku na wypłatę świadczeń rodzinnych. Czekamy jeszcze na jedną transzę środków na grudzień, ale nie jest ona duża – podaje **Weronika Łeppek**, kierowniczka GOPS-u w Lubiewie. Świadczenie w terminie otrzymali także upoważnieni mieszkańcy gminy Śliwice.

W gminie Cekcyn świadczenia rodzinne realizowane są do 30. dnia miesiąca.

– Otrzymaliśmy środki na listopad i na ten miesiąc nic nam nie brakuje – zdradza **Agnieszka Kehn**, kierowniczka GOPS w Cekcynie.

Agata Wiśniewska

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Fundusz Spójności

NAJWIĘKSZA INWESTYCJA W POWIECIE TUCHOLSKIM ZAKOŃCZONA!

Przedsiębiorstwo Komunalne w Tucholi Sp. z o.o.

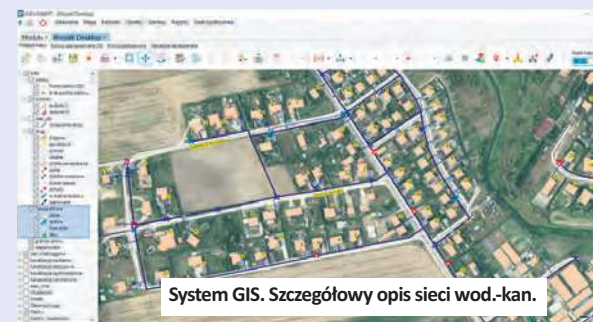
informuje, iż zakończyło realizację projektu

„Modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Tucholi”, który służyć będzie mieszkańcom gmin Tuchola, Kęsowo, Cekcyn, Gostycyn i częściowo Koronowo

W ramach Projektu zrealizowano zadania:

- modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Tucholi;
- wdrożenie zaawansowanego systemu zarządzania liniową infrastrukturą wodociagową oraz opracowanie modelu hydraulicznego sieci;
- zakup specjalistycznych pojazdów (ładowarka) i wyposażenia mobilnego (geofon);
- zakup wyposażenia do laboratorium.

Całkowity koszt realizacji projektu wyniósł aż **64.059.887,84 zł. brutto**. Na realizację projektu pozyskano rekordowe **32.480.860,40 zł** dotacji ze środków unijnych i **13.000.000 zł** preferencyjnej pożyczki z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska w Warszawie. Pozostałe koszty netto w wysokości **6.683.118,96 zł.** sfinansowane zostały ze środków własnych Spółki.

System GIS. Szczegółowy opis sieci wod.-kan.

Dofinansowanie pochodzi ze środków Funduszu Spójności Unii Europejskiej, w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020. Instytucją organizującą konkurs był Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie.

Burmistrz Tucholi informuje

Nowe atrakcje rekreacyjno-sportowe prawie gotowe

Promenada przez jezioro Głęboć, skatepark, termomodernizacja obiektu zaplecza administracyjno-sportowego OSiR w Tucholi i budowa centrum sportowo-rekreacyjnego na terenie Szkoły Podstawowej w Legbądzie – to zadania, których realizacja dobiegła lub łała chwila dobiegnie końca.

Skatepark jest już po odbiorze, a niebawem zakończą się prace przy budowie promenady. Do wykonania zostały tu m.in. oświetlenie i montaż barierki. Inwestycja zostanie odebrana prawdopodobnie około połowy grudnia br.

„I z tego bardzo się cieszymy, bo to oznacza, że prace przebiegają sprawnie, bez większych utrudnień, a co za tym idzie, z nowych obiektów już niebawem będą mogli korzystać mieszkańcy. W mojej ocenie podnoszą one atrakcyjność naszej gminy i stanowią kolejną ofertę na spędzanie wolnego czasu na świeżym powietrzu w przestrzeni publicznej” – podkreśla burmistrz Tucholi Tadeusz Kowalski.

Dodajmy, że powyższe zadania wchodzi w skład projektu pn. „Rozbudowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej

Tak prezentuje się promenada przez jezioro Głęboć. Zostanie tu zamontowane jeszcze oświetlenie w postaci energooszczędnych lamp LED.

Budynek zaplecza administracyjno-sportowego OSiR już w nowej szacie. Zostały dofinansowane w 95% w ramach środków z Rządowego Funduszu Polski Ład: oraz związanej z nią infrastruktury drogowej na terenie gminy Tuchola.

Skatepark to kolejna atrakcja dla amatorów aktywności fizycznej na świeżym powietrzu, skierowana głównie do młodzieży.

Spółeczność szkolna w Legbądzie od lat wyczekiwała budowy takiego boiska. Programu Inwestycji Strategicznych. Ich łączna wartość wynosi 8.179.373,78 zł, z czego 7.505.000,00 zł stanowi dofinansowanie, a 674 373,78 zł wkład własny gminy Tuchola.

Działa już blisko wiek! Koło Gospodyń Wiejskich w Tucholi świętowało dostoyny jubileusz

Uroczystość 95-lecia świętowały w piątek (17.11) członkinie tucholskiego KGW. Obchody rozpoczęły się od mszy św. w kościele pw. św. Jakuba Apostoła. Następnie uczestnicy zostali zaproszeni do Tucholskiego Ośrodka Kultury, gdzie odbyła się dalsza część jubileuszu.

Okolicznościowe przemówienie wygłosiła Zenobia Majka, przewodnicząca KGW, która przybliżyła historyczne dzieje organizacji.

Koło zostało założone w 1928 roku przez Marię Gulgowską z Kiełpina, która podjęła również starania o utworzenie kółek dla kobiet wiejskich w całej gminie Tuchola. Organizowała kursy gotowania, przetwórstwa warzyw i owoców, prasowania koszuł, usztywniania kołnierzyków i wiele innych zajęć.

Po wojnie funkcję przewodniczącej objęła Maria Deja, a następnie – od 1960 r. – Waleria Czapiewska. Obecna przewodnicząca, czyli Zenobia Majka, zarządza KGW od 1980 roku do chwili obecnej.

„W tym okresie prężnie rozwijałyśmy naszą działalność. Szyłyśmy jaśki i pościele dla dzieci z Centrum Zdrowia Dziecka w Warszawie” – wspominała.

Jak dodała, obecna działalność to przede wszystkim promowanie dzie-

dictwa kulinarnego podczas lokalnych, powiatowych i wojewódzkich, a nawet ogólnopolskich wydarzeń.

KGW może poszczycić się również licznymi nagrodami za specjalny kuchni borowiackiej. Panie od lat startują w Konkursie „Nasze Kulinarne Dziedzictwo – Smaki Regionów na najlepszy polski regionalny produkt żywnościowy”, w którym zdobyły trzy Perły. Są to najwyższe odznaczenia w kraju przyznawane dla produktu lokalnego i tradycyjnego: za mace borowiackie w 2007 roku, za śliwki cyrkonki w 2008 roku i za banie borowiacką w 2013 roku.

Dzisiejsza działalność KGW jest bardzo prężna. Panie chętnie współpracują przy organizacji imprez, zarówno lokalnych, jak i regionalnych oraz wojewódzkich. Dań w ich wykonaniu można skosztować podczas takich wydarzeń, jak Dzień Ziemi, dożynki gminne, Dzień Folkloru Borowiackiego, Ogólnopolski Festiwal Piosenki Religijnej.

W początkach swojej działalności członkinie KGW spotykały się w prywatnych domach. Z czasem, dzięki wybudowaniu Domu Rolnika przy ul. Świeckiej w Tucholi, zyskały stałą siedzibę na kursy i szkolenia. Obecnie miejscem ich działalności jest bu-

dynek w bezpośrednim sąsiedztwie Urzędu Miejskiego w Tucholi. O tę siedzibę zadbał burmistrz Tucholi Tadeusz Kowalski.

Podczas uroczystości podkreślał, że panie dzielą się przede wszystkim sobą z innymi ludźmi. Są bardzo aktywne.

„Współpracuję z paniami od 17 lat i wiem, że w tym czasie tyle rzeczy się wydarzyło, że można by obdzielić wiele różnych stowarzyszeń i organizacji. Doceniam to ogromne dziedzictwo, które panie swoją działalnością wypracowałyście i kultywujecie. I kiedy tak sobie pomyślałem, co fajnego jest w strukturach gminy, to na pierwszy rzut są to właśnie Koła Gospodyń Wiejskich i strażacy OSP, bo z tymi organizacjami burmistrzowi przychodzi blisko współpracować. I zawsze, w każdej sytuacji można na nie liczyć” – podkreślił burmistrz.

Uroczystość przebiegła w bardzo sympatycznej i wesołej atmosferze. O jej część artystyczno-rozrywkową zadbał Marcin Kiedrowski, który zaprosił wszystkich do wspólnego śpiewania, a nawet do tańca. Odbyły się też konkursy.

Jak przystało na urodziny, goście zaśpiewali również gromkie „Sto lat” i poczęstowali się okolicznościowym tortem.

„Psijacielu! Z innymi dziel się jedynie kupą... radości ;-))”

Konkurs pod takim hasłem ogłasza burmistrz Tucholi Tadeusz Kowalski. I zaprasza do udziału uczniów klas VI-VIII szkół podstawowych oraz uczniów szkół ponadpodstawowych z terenu powiatu tucholskiego.

Do zdobycia są nagrody rzeczowe, których łączna wartość wynosi 2000,00 zł!

Zadanie polega na przygotowaniu krótkiego filmiku (minimum 60 sekund do maksimum 180 sekund) o tematyce tytułowej konkursu, promującej sprzątanie psich odchodów przez właścicieli/opiekunów czworonogów wyprowadzanych na spacer w przestrzeni publicznej.

W filmie konieczne jest ukazanie w co najmniej jednym kadrze ujęcia z charakterystycznego i rozpoznawalnego miejsca w mieście Tuchola w obrębie centrum (np. rynek, dworzec, teren przy jeziorze Głęboć).

„Podobnie jak inne gminy czy miasta zmagamy się z problemem niesprzątania psich odchodów przez właścicieli czworonogów. Oczywiście są dla takich zachowań przewidziane kary w postaci mandatów nakładanych przez policję. Jednak chcielibyśmy spróbować też podejść do tematu w nieco inny, bardziej

przyjazny w odbiorze sposób. Stąd pomysł na konkurs, którego celem jest nagranie krótkiego filmiku promującego sprzątanie po swoich psich kompanach. Sam tytuł konkursu wskazuje na charakter takiego nagrania. Im bardziej będzie ono pozytywnie przedstawiało temat, może nawet zabawnie, tym lepiej. Chodzi nam bowiem o ukazanie tematu sprzątania jako czegoś, co służy nam wszystkim i pozwala z radością korzystać ze wspólnej, miejskiej przestrzeni, bez przykrych niespodzianek pod butami” – podkreśla burmistrz Tadeusz Kowalski.

Konkurs ma na celu:

- kształtowanie poczucia odpowiedzialności za posiadane zwierzę;
- dbałość o zdrowie i środowisko naturalne, w którym żyjemy;
- inspirowanie młodzieży do działań twórczych.

Zgłoszenia do konkursu zawierające filmik w formacie mp4 oraz niezbędne dokumenty należy przysyłać na adres e-mail: promocjagmina@tuchola.pl w terminie do 3 grudnia br.

Szczegółowe informacje i niezbędne dokumenty są dostępne na stronie www.tuchola.pl

Opaska bezpieczeństwa wraz z teleopieką w ramach Programu „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023 w Gminie Tuchola

Ośrodek Pomocy Społecznej w Tucholi przystąpił do ogłoszonego przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej Programu „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023, mającego na celu poprawę bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych przez zwiększanie dostępu do tzw. „opieki na odległość”.

W ramach Programu seniorom w wieku 65 lat i więcej zostanie zapewniony dostęp do tzw. „opasek bezpieczeństwa” wyposażonych w co najmniej trzy z następujących funkcji:

- przycisk bezpieczeństwa – sygnał SOS,
- detektor upadku,
- czujnik zdjęcia opaski,
- lokalizator GPS,
- funkcje umożliwiające komunikowanie się z centrum obsługi i opiekunami,
- funkcje monitorujące podstawowe czynności życiowe (puls i saturacja).

Opaska bezpieczeństwa będzie połączona z całodobowym Centrum monitoringu.

Realizacja Programu ma na celu także wsparcie w miejscu zamieszkania seniorów, którzy mają problemy związane z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzących samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkających z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającej opieki w codziennym funkcjonowaniu w zakresie odpowiadającym ich potrzebom.

Opaska bezpieczeństwa będzie połączona z całodobowym Centrum monitoringu.

Udzielenie wsparcia w ramach Programu przewidziano dla 61 mieszkańców Gminy Tuchola, bez względu na ich dochód.

**Program Ministra Rodziny i Polityki Społecznej
„Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023**

Ministerstwo Rodziny
i Polityki Społecznej

DOFINANSOWANO W RAMACH DOTACJI CELOWEJ BUDŻETU PAŃSTWA

DOFINANSOWANIE: 26.652,00 zł

CAŁKOWITA WARTOŚĆ: 33.315,00 zł

To tylko gadżet? Ta opaska faktycznie uratowała człowiekowi życie!

– Potwierdzam. Mieliliśmy pana, którego uratowało przed zawałem zgłoszenie pochodzące z opaski. Tamtego wieczora po rozmowie z telecentrum zapadła decyzja o zaalarmowaniu „112”. Ten pan uratował sam siebie, bo prawidłowo skorzystał z opaski – mówi dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Tucholi Krzysztof Blas.

Z opaską na nadgarstku Barbara Kuklińska. W towarzystwie Karoliny Cemki (OPS – koordynatorka programu) i Elżbiety Michałek (OPS).

Choć w tym roku tylko raz do dyspozytora nadeszło zgłoszenie pochodzące z opaski bezpieczeństwa, to już w 2022 dyspozytor otrzymał takich zgłoszeń aż 38. Mowa o samej gminie Tuchola. 36 zgłoszeń zakończyło się udzieleniem wsparcia przez telefon, prośbą o interwencję kogoś z otoczenia lub pracownika ośrodka pomocy społecznej. W dwóch przypadkach konieczna była interwencja służb ratunkowych. Ośrodek Pomocy Społecznej w Tucholi jest drugi rok w programie polegającym na udostępnianiu seniorom opasek bezpieczeństwa zsynchronizowanych z bieżącą teleopieką. Korzystać z niego do tej pory mogli seniorzy w wieku 65+.

– Obecnie 61 mieszkańców gminy Tuchola ma opaski bezpieczeństwa z całodobowym monitoringiem. Naduszają guzik i łączą się z telecentrum. Tam uzyskują pomoc po rozmowie z przygotowanym do tego człowiekiem – wyjaśnia dyrektor tucholskiego OPS Krzysztof Blas. Jak mówi, aktualnie lista użytkowników opasek w gminie w ramach opisywanego programu jest pełna.

Nosimy 24 godziny na dobę!

Wyjaśnijmy, jakie funkcje ma opaska, której bieżące używanie może uratować zdrowie i życie. Posiada przycisk bezpieczeństwa – sygnał SOS, detektor upadku, czujnik zdjęcia opaski,

lokalizator GPS, funkcje umożliwiające komunikowanie się z centrum obsługi i opiekunami czy w końcu funkcje, które monitorują podstawowe czynności życiowe: puls i saturację. W przypadku funkcji życiowych, bieżące dane są widoczne tylko dla operatora w centrum monitoringu.

– Używanie opaski ma wiązać się z poczuciem megabezpieczeństwa u seniora. Ci, którzy zaczynają ich używać, nie powinni w ogóle ich zdejmować, nawet na noc. Takie są rekomendacje programu. Trzeba co prawda uważać na stan opaski przy styczności z wodą, ale podstawowa zasada jest jedna: nosimy ją 24 godziny na dobę. Tylko dzięki temu opaska w 100 procentach będzie spełniać swoje zadania – podkreśla Krzysztof Blas.

Dyrektor dodaje, że ośrodek udostępni opaski także w nadchodzącym roku. Co ciekawe, przedsięwzięcie będzie rozszerzone – kierowane już nie tylko dla seniorów, ale również osób potrzebujących, które spełnią właściwe kryteria.

– Przystępując do kolejnej edycji programu, założyliśmy w nim 70 osób. Spodziewamy się jednak rotacyjności wśród uczestników – uzupełnia dyrektor. Pieczę nad programem pełni i koordynuje go Regionalny Ośrodek Pomocy Społecznej w Toruniu, z którym współpracuje w tym zakresie nasz tucholski OPS.

Piotr Paterski,
fot. OPS Tuchola

KONKURENCYJNE CENY PROFESJONALNA OBSŁUGA

OŚRODEK WZIASOWY „BORY TUCHOLSKIE” w Okoninach Nadjeziornych

Okoniny Nadjeziorne 65, gm. Śliwice, pow. tucholski, tel. kom.: 609 778 609
www.okoniny.pl e-mail: biuro@okoniny.pl

**Bezpieczny, ogrodzony teren w lesie nad jeziorem:
place zabaw dla dzieci, grillownia, kręgielnia, ognisko,
boiska sportowe, miejsca wypoczynkowe i rekreacyjne.**

Organizujemy:

- wesela, przyjęcia
- uroczystości rodzinne
- imprezy integracyjne i plenerowe

- klimatyzowane sale do 200 osób
- noclegi dla gości weselnych
- wystrój sali na życzenie
- apartament dla Młodej Pary GRATIS

Uczestnicy imprezy od razu ruszyli do zabawy w stylu country.

Jak ocenił sotys Bysławia Wojciech Słupiński, na sali było około 80 osób. Goście przyjechali z różnych stron Polski.

Są inni. Ich życie to prawdziwa podróż

Było o pogrzebie w Serbii, spaniu w lesie, kobietach w Jordanii, lwach na safari czy odkrywaniu świata, podróżując motorem. Do tego na finał szaleństwo przy country. To o festiwalu, który jest nową, niezwykle ciekawą opcją na naszym terenie. Czy pomysł się przyjmie?

Bysław przyzwyczaił nas już do tego, że przyciąga przeróżnych gości. Tym razem w tutejszym domu strażaka, ale także nad Jeziorem Bysławskim spotkali się ludzie, dla których podróżowanie to pasja i sposób na życie. Wielu z nich przemierzyło świat wzdłuż i wszerz, a o swoich doświadczeniach i niezwykle wciągających obserwacjach mogliby opowiadać godzinami.

Dokładnie 18 listopada w Bysławiu odbył się I Festiwal Wyprawowo.pl. Tytułowe „Wyprawowo” to społeczność powstała wokół fanpage’a na Facebooku, skupiającego miłośników wszelkich form aktywności w turystyce. Gości przywiteli **Radomir Ornowski**, jeden z głównych inicjatorów festiwalu, ale też **Argymir Iwicki** – redaktor naczelny „Czasu Chojnic”, pisarz, podróżnik. Początkowo spotkanie ludzi z Wyprawowa miało wiązać się przede wszystkim z koncertem. Jak to jednak w Bysławiu bywa, imprezowych planów szybko zaczęło przybywać. Jako współorganizator wystąpiło Stowarzyszenie Morsy z Borów Tucholskich, dlatego też wszystko rozpoczęło się morsowaniem nad jeziorem. Z kolei w domu strażaka miały miejsce panele dyskusyjne, podczas których wystąpiło aż 7 podróżniczek i podróżników. Już po kilku wypowiedzianych zdaniach przez każdą z tych osób było się pewnym, że na codzienne życie patrzą zupełnie inaczej. Po swojemu, według własnych zasad.

Motywacje są różne

Monika Dziworska na podstawie przeżytych i zorganizowanych wypraw do Afryki na safari, opowiadała o tym, jaki wpływ na ludzką psychikę

i postrzeganie świata mają podróże.

– W Europie, kiedy idzie się do firmy, z którą zamierza się współpracować, to ta firma robi wszystko, aby pozyskać klienta. W Afryce to klient, szczególnie biały, musi prosić, żeby Afrykańczyk zechciał z nim współpracować – opowiadała o jednej ze swoich obserwacji **Dziworska**. Ów przypadek wynika z zupełnie innego pojmowania szacunku przez ludzi z Afryki. Mimo że pieniądze są tam ogromnie ważne, to mieszkańcy Czarnego Łądu przede wszystkim szanują siebie. Dlatego nierzadko odmawiają współpracy tylko dlatego, że „coś” im się nie podoba.

„I go for Niki” z kolei to projekt, który tworzą **Renata i Zbigniew Święcińscy**. Od 20 lat małżeństwo podróżuje po świecie motocyklami. Renata Święcińska w Bysławiu relacjonowała ich niesamowitą wyprawę do Mongolii. Wytłumaczyła też, że „I go for Niki” powstało, aby wspierać i dopinguować syna w walce o zdrowie. W 2014 roku **Michał** uległ tragicznemu wypadkowi rowerowemu, w którym złamał kręgosłup w odcinku szyjnym, a to skutkowało porażeniem 4-kończynowym, potocznie zwanym paralizem.

Człowiek od nas promuje las

Podczas festiwalu **Adam Nowaczewski** zabrał uczestników w podróż po Europie prehistorycznej, mówił o epoce neolitu. **Monika**

Na pierwszym planie jeden z głównych organizatorów **Radomir Ornowski** oraz prowadzący festiwal **Argymir Iwicki**.

Bilińska przedstawiła kilka ciekawostek na temat Jordanii, w której była nie raz, natomiast mieszkająca na co dzień w Gruzji **Lidia Marek** opowiadała o wysokogórskim regionie tego kraju – Swanetii.

Bardzo ciekawie było również podczas wystąpień podróżników, którzy mieszkają na terenie Borów Tucholskich. **Daniel Klawczyński** pokazał, jak niesamowitym doświadczeniem są wyprawy do lasu i spanie w nim. Taka forma turystyki jest zresztą coraz popularniejsza, a na terenach leśnych wyznaczono już sporo miejsc, w których można nocować. Pisaliśmy o tym w „Tygodniku” szczegółowo. **Klawczyński** swoje małe i duże podróże realizuje od dłuższego już czasu z żoną i dziećmi. Prowadzi profil o nazwie **Siedzimy w Lesie**, na którym prezentuje swoje niezwykle klimatyczne zdjęcia.

Od lat ucieka w serbskie góry

Argymir Iwicki znany jest z tego, że jako cel podróży upodobał sobie Serbię, a konkretnie małą wioskę Topli Do otoczoną górami. Po kilkunastu latach poznał wszystkich mieszkańców tej miejscowości (jest

Festiwal otworzyli nad jeziorem Morsy z Borów Tucholskich, do których dołączyły ekipy z: Miastka, Stężycy, Sopotu, Chojnic. Była wspólna kąpiel, a potem ognisko. Fot. nadesłane

Na finał zagrał zespół **Droga na Ostrolękę**.

więcej zdjęć na
www.tygodnik.pl

film na
facebook.com/tygodniktucholski

ich ok. 30), a na dodatek nauczył się języka serbskiego. W tym roku był w Topli Do kolejny już raz w połowie sierpnia. Kiedy dojechał, dowiedział się, że zmarła jedna z jego znajomych – **Lidia**. **Argymir** sfotografował cały pogrzeb, a także wszystko to, co działo się bezpośrednio przed i po pochowaniu ciała zmarłej. Pogrzeb tradycyjnie odbywa się tam w ciągu 24 godzin. Prostota, a wręcz surowość całego obrzędu opowiedziana przez **Argymira** na długo zapada w pamięć, na swój sposób jest też urzekająca. Dziennikarz podczas swojego wystąpienia wspomniał ponadto o samych Serbach, o tym, jakimi ludźmi są:

– Oni są po prostu serdeczni, uczynni i gościnni. Normą jest, że jak rano przejdzie się

przez wieś, to można wypić kilka kaw, a do kawy zawsze pije się tam rakiję. Serbskie poranki mogą być dla niewprawionego podróżnika z Polski dosyć trudne.

Po ostatniej prezentacji w Bysławiu przyszedł czas na dosłownie szaloną zabawę. Uczestnicy ruszyli do wspólnego tańca, a na scenie pojawiła się gwiazda wieczoru – zespół **Droga na Ostrolękę** grający w klimacie szeroko pojętej muzyki country. Na sali kilkakrotnie dało się słyszeć opinie, że za rok powinna odbyć się druga edycja festiwalu.

Tekst i fot. **Kamil Tajl**

Dawne tradycje kolędnicze

Warsztaty w Bysławiu i impreza w Tucholi

Już w sobotę odbędzie się druga część bezpłatnych warsztatów. Z kolei 9 grudnia moc atrakcji będzie czekała w Muzeum Borów Tucholskich.

Grupa odtwórstwa historycznego z Bysławia tym razem wzięła się za dawne tradycje kolędnicze. W najbliższą sobotę (2 grudnia) organizuje otwarte, bezpłatne warsztaty tworzenia postaci kolędniczych,

pajaków ludowych oraz nauki kolęd życzących. Będzie to już drugie spotkanie, pierwsze miało miejsce tydzień temu. Wszyscy chętni mogą przybyć do świetlicy wiejskiej w Bysławiu na godzinę 16:30. Warto wcz-

ściej zapisać się na warsztaty, wysyłając e-maila na byslawskagoh19@gmail.com.

Natomiast 9 grudnia w Tucholi odbędzie się wydarzenie finałowe związane ze wspomnianymi tradycjami. O godz. 15:00 spod

urzędu miejskiego wyruszy korowód kolędniczy, który dotrze do Muzeum Borów Tucholskich. Tam od 16:00 do 20:00 przewidziano sporo atrakcji. W programie: inscenizacja przyjęcia kolędniczków przez gospodarzy, prelekcja **Marii Olick** o dawnych zwyczajach godowych, warsztaty tworzenia pajaków ludowych, tradycyjny poczęstunek i koncert kolęd w wykonaniu **Zuzanny Ciszewskiej** – Slawograjki. (kt)

Zjechali się dla Gabi i Onko-Mikołajów. Pozytywny hałas na stolbudzie

Los mieszkanki Cekcyna Gabrysi Kotyńskiej nie jest obcy młodym fanom motoryzacji i driftu. W sobotę na placu stolbudu w Tucholi kręcili bączki, zbierając środki na leczenie dziewczynki. Drugim akcentem charytatywnym była zbiórka podarunków dla Dziecięcej Onkologii w Bydgoszczy.

Zeskanuj. Tu przeczytasz całą historię Gabrysi Kotyńskiej

więcej zdjęć na www.tygodnik.pl

Głośno na placu byłego stolbudu zrobiło się w niedzielę 26 listopada.

Głośno – dosłownie i w przenośni – złoty motoryzacyjny organizowany od kilku lat na placu byłego stolbudu kojarzą się przede wszystkim z ciepłymi porami roku. Nic nie stoi jednak nie przeszkodzi, żeby driftować w iście zimowej aurze, zwłaszcza, że śliska nawierzchnia tylko temu sprzyja. W nieco spontanicznym trybie skrzyknęła się grupa Tuchola Night Team, w tym organizator **Michał Szwinkowski**, zapraszając znajomych z autami z innych miast, jak np. Świecie czy Grudziądz. Przypomnijmy, że grupy te to najczęściej młodzi fani motoryzacji, tuningu, driftu itd. Swego czasu zrobiło się o nich głośno przez tzw. „nocne objazdy miast”. Swoje złoty postanowili regularnie wzbogacać o akcenty charytatywne.

Rozgrzewali się herbatą lub... driftem

Niedzielne (26 listopada), kameralne wydarzenie miało aż dwa szczytne cele. Jeśli chciało się wziąć aktywny udział, np. poprzez przejażdżki driftowozami, należało wykazać się pozytywnym odruchem serca. Podczas niedzielnej zjazdu przeprowa-

dzono dwie zbiórki. Bohaterką kwesty do puszek była **Gabrysia Kotyńska**. To mała dziewczynka z Cekcyna dobrze znana naszym czytelnikom. Historii jej skomplikowanych problemów zdrowotnych, wynikających ze zbyt wczesnych narodzin, nie da się streścić w dwóch zdaniach. Bez przerwy potrzebne są środki na jej kosztowne leczenie, rehabilitację, sprzęt, który chociaż w pewnym stopniu uprości trudne życie. Zachęcamy do wejścia na jej profil na portalu akcji charytatywnych siepomaga.pl. Do artykułu dodajemy kod QR, który wystarczy zeskanować, by przeczytać historię dziewczynki przedstawioną przez rodziców. Ojca Gabi, **Mariusza Kotyńskiego** spotkaliśmy w niedzielę. Wspólnie ze swoją ekipą rozgrzewał uczestników herbatą i kawą. Częstował ciastami i innymi słodkościami. Każdy, kto pojawił się przy stoisku, dorzucił trochę gotówki do puszek w ramach akcji. Po zakończeniu zlotu poznaliśmy efekt końcowy. Konto wsparcia Gabrysi zostało wzmocnione kwotą 1148,01 zł.

– Dziękujemy wszystkim za pomoc i zaangażowanie, za pyszne ciasta i za przybycie. Było zimno i mroźnie, ale każ-

dy dołożył cegiełkę dla naszej córeczki. Jeszcze raz: podziękowania dla wszystkich – wyrazami wdzięczności podzieliła się matka Gabrysi, **Katarzyna**.

Z prezentami dla Dziecięcej Onkologii w Bydgoszczy

Przełom listopada i grudnia to okres, w którym w naszym regionie ruszają Onko-Mikołaje. To szeroka akcja wsparcia Dziecięcej Onkologii w Bydgoszczy różnymi prezentami. Akcję prowadzi Stowarzyszenie Uśmiech Nadziei Dzieciom, a włącza się w nią mnóstwo przeróżnych podmiotów: od instytucji, przez firmy, po osoby prywatne. Z prezentami, które trafią na oddział, można było pojawić się w niedzielę na tucholskim stolbudzie. Po zakończeniu zlotu **Michał Szwinkowski** poinformował nas, że w dwóch dużych kartonach udało się zgromadzić sporo pluszaków, słodyczy i innych fantów.

Tekst i fot. Piotr Paterski

Stan „igła”. Wydarzenie, choć kameralne, to w dobrych nastrojach.

W środku za autem **Michał Szwinkowski** i grupa związana z Tuchola Night Team.

Gabrysia naszej pomocy potrzebuje non stop. Dwa serca na nakrętki

Nieprzerwanie trwa akcja zbierania plastikowych nakrętek. Środki z ich sprzedaży zasilają konto pomocowe Gabrysi. Nakrętki w ramach akcji dla Gabrysi można wrzucać do ogólnodostępnych DWÓCH SERC, które znajdują się przy Szkole Podstawowej nr 3 w Tucholi i przy Urzędzie Gminy w Cekcynie.

Jednocześnie informujemy, że akcję nakrętkową z Gabrysią sfinalizowało gostycki stowarzyszenie Burchat, W przedsięwzięcie to przez długi czas angażował się **Jerzy Ochała**. W ramach tej akcji łącznie udało się uzyskać 7196 zł.

Herbata, kawa, ciasta itd. Tu można było wesprzeć Gabrysię Kotyńską.

Koniec listopada, a jednak warunki już iście zimowe. Sposobów na rozgrzanie było kilka.

Nasi sołtysi. Gmina Cekcyn, sołectwo Wysoka

Trzy diabły i trzy kolejowe stacje

Jak bardzo rozległe jest sołectwo Wysoka? – Żeby je objechać trzeba zrobić ponad dwadzieścia kilometrów. Na terenie sołectwa leżą trzy stacje kolejowe: Wierzchucin, Stary Wierzchucin i Błędzim – z sołtysem Marcinem Cemką rozmawia Hanna Szulwic.

Jak długo jest pan sołtysem?

Pierwszą kadencję, od 2019 roku. Nigdy nie myślałem, że będę udzielał się społecznie. W Wysokiej ze swoją rodziną mieszkam od dziesięciu lat, wcześniej przez dziesięć lat mieszkaliśmy w Tucholi. Pochodzę z Wysokiej, tutaj obok mieszkają moi rodzice. Gdy mieszkalem w Tucholi, przyjeżdżałem do Wysokiej do rodziców, ale specjalnie nie interesowałem się problemami wsi. Teraz jestem sołtysem i zaangażowana jest cała rodzina. Prawie wszystkie weekendy mam zajęte, ale jestem zadowolony. Mieszkają tutaj fantastyczni ludzie, bardzo otwarci i chętni do wspólnych działań. Jako jeden z przykładów podam zbiórkę dla ukraińskich uchodźców, którzy po agresji Rosji na Ukrainę w lutym ubiegłego roku znaleźli schronienie u Waldka Franke. Świątlica była pełna darów potrzebnych tym ludziom.

Jak wypada porównanie pana życia w Tucholi z tym obecnym, w Wysokiej?

W Tucholi mieszkalem z rodziną w bloku. W Wysokiej jest więcej pracy w obojętności, ale można wyjść, jest duża przestrzeń i świetni ludzie.

Zamierza pan startować na następną kadencję?

Jeszcze nie zdecydowałem, ale jeżeli nie wydarzy się nic, co mogłoby przeszkodzić, to tak.

Czy ktoś z rodziny wcześniej pełnił funkcję sołtysa?

Mój pradziadek, Anastazy Malinowski był sołtysem w Wętfiach w gminie Lniano, w powiecie świeckim. Pochodził z Ludwichowa.

Jakie miejscowości wchodzi w skład sołectwa?

Jest ich trochę: Wysoka, Błędzim, Bieszewo, Lisiny, Wierzchucin, Stary Wierzchucin, Sarnówek, Sławno, stacja Błędzim, Wierzchlas i dwa zabudowania w Lubiewicach.

Bardzo rozległe sołectwo.

Żeby je objechać trzeba zrobić ponad dwadzieścia kilometrów. Na terenie sołectwa leżą trzy stacje kolejowe: Wierzchucin, Stary Wierzchucin i Błędzim.

I jeszcze niech pan powie, że jest pan kolejjarzem.

Nie jestem. Ojciec i dziadek pracowali na kolei.

Mój dziadek i brat też byli kolejjarzami.

Gdy zostanie wybudowana druga nitka linii kolejowej, nastąpią w naszym sołectwie zmiany, bo będzie duży ruch pociągów. W Wierzchucinie według planów ma być wybudowana nowa stacja i wiadukt. Pociągi pojadą górą, a dołem – ruch kołowy.

Ilu mieszkańców ma sołectwo?

Około sześciuset.

– W centrum Wysokiej, dla przypomnienia legendy, stoi drewniany wiatrak – tłumaczy sołtys. A legenda ta dotyczy... trzech diabłów z Wysokiej, które wywinęły mieszkańcom numer 300 lat temu.

Dużo jest dzieci?

W sumie około stu. Młodsze dzieci uczą się w szkole w Iwcu, a starsze do szkół średnich do Tucholi i Bydgoszczy dojeżdżają z dworca Wierzchucin.

Dużo jest młodych ludzi, takich jak pan?

Jest trochę, ale nowych domów nie buduje się za dużo. Najwięcej buduje się w Bieszewie.

Czy są imprezy cykliczne, które odbywają się każdego roku?

Co roku organizujemy Dzień Kobiet, następnie sprzątanie sołectwa, festyn sołecki połączony z Dniem Dziecka, a w październiku Dzień Seniora. Latem na poligonie Heidekraut organizowany jest Piknik Historyczny i pomagamy Bartkowi Puchowskiemu przygotować teren. Na piknik przyjeżdża mnóstwo ludzi, to największa impreza w okolicy.

Pierwsze sprzątanie sołectwa zaproponowałem niedługo po moim wyborze na sołtysa. Przyszło około siedemdziesięciu mieszkańców i od tego czasu je organizujemy. No i oczywiście, każdego roku uczestniczymy w gminnych dożynkach. Szczególnie panie z Koła Gospodyń Wiejskich. Wczoraj (16 listopada – dop. H. Szulwic) w Osadzie Karbówko razem z paniami z KGW Stanisławą Łyjak i Eryką Juszczak uczestniczyłem w Akademii Żniwnej na zaproszenie marszałka województwa. Bardzo ciekawe wydarzenie, mające na celu popularyzację wiedzy o obrzędach dożynkowych. Od dwóch lat rozpowszechniamy legendę o wysockim młynie i diabłach. Opowiem krótko, jak było. Trzysta lat temu w Wysokiej na wzniesieniu stał młyn, a młynarz miał młęk chłopom z okolicznych wsi. W noc św. Bartłomieja z 23 na 24 sierpnia do młyna wkradli się trzy diabły i zniszczyły zboże i świeżo zmieloną młęk, narobiły bardzo dużo szkód, a na koniec na łopatach wiatraka porozwieszały kolorowe wstążki. Starzy ludzie powiadają, że i teraz tamte diabły

potrafią robić ludziom psoty. Dlatego witacze na dożynki też były w kształcie wiatraka. W centrum Wysokiej, dla przypomnienia legendy, stoi drewniany wiatrak. Postawimy jeszcze drewnianą tablicę ze skróconą wersją legendy.

Widziałam, wygląda bardzo ładnie. Proszę opowiedzieć o atrakcjach turystycznych na terenie sołectwa.

Przede wszystkim mamy piękne lasy, w których rosną grzyby i jagody. Idealny teren do rajdów pieszych i rowerowych. Turystów, szczególnie na rowerach, przybywa. Szczególnie polecam szesnastokilometrowy szlak poligonu Heidekraut. Z postawionych tablic i opisów można się dowiedzieć o poligonie Heidekraut, na którym od lipca 1944 roku do stycznia 1945 roku hitlerowcy testowali rakietę V2. Warto też zobaczyć mural w Wierzchucinie, upamiętniający partyzantów walczących w Borach Tucholskich. Na terenie sołectwa leży utworzony w 1827 roku rezerwat Cisy Staropolskie w Wierzchlesie, najstarszy w Polsce rezerwat przyrody i drugi w Europie, niestety od kilku lat jest zamknięty dla turystów. Wójt zabiega o jego udostępnienie, my także poruszamy ten temat na zebraniach rady sołeckiej. Szkoda, że taka atrakcja turystyczna jest niedostępna. Podawaną przyczyną jest zagrożenie spowodowane nawalnicą w 2017 roku. To prawda, ale można przecież chociaż w ograniczonym zakresie umożliwić zwiedzanie. Rezerwatu cisów Jelenia Góra też nie można zwiedzać.

Zachęcam do przyjazdu do nas. Historyczne miejsca i piękna przyroda, a mieszkańcy są mili i gościnni.

Jakie problemy są w sołectwie do rozwiązania?

Przede wszystkim „droga wstępu” z Wierzchucina do drogi wojewódzkiej 240. Również droga dojazdowa do stacji Wierzchucin jest w bardzo złym stanie, a przecież korzysta z niej dużo osób.

Marcin Cemka jest sołtysem pierwszą kadencję.

Leży ona na terenie kolejowym. Kolej nie reaguje na żadne pisma, trwa to od lat. Również mieszkańcy bloków na terenie kolejowym narzekają na kłopoty z dostarczaniem wody z ujęcia kolei.

Brakuje dróg, ale moim zdaniem wójt robi sprawiedliwie i w każdym sołectwie buduje się nowe drogi.

Pana pierwsza kadencja sołtysa powoli dobiega końca. Proszę powiedzieć, co zostało w tym czasie zrobione.

Od kwietnia ubiegłego roku rozbudowujemy świetlicę wiejską, takie niemożliwe słowo, w czynie społecznym. Jutro (18 listopada – dop. H. Szulwic) będziemy ją ocieplać. Przed rozbudową zrobiliśmy zebranie, żeby ustalić, kto i w czym pomoże. Właściciele lokalnych firm budowlanych kierują pracami wykonywanymi przez mieszkańców. Były zamówione tylko dwie specjalistyczne firmy. Pracujemy sami, dlatego nie wydaliśmy dużo pieniędzy. Najczęściej prace przy rozbudowie świetlicy odbywają się w sobotę. Przychodzą panowie do pomocy majstrom, a panie z KGW przygotowują dla pracujących smaczny posiłek. Na przyszły rok pozostaną prace wykończeniowe i wyposażenie świetlicy. Wiele prac w sołectwie wykonujemy sami. Planowaliśmy wyremontować dach w naszym parafialnym kościele w Iwcu i jest wymieniony. Zaczęło się od festynu parafialnego, który zorganizował w Iwcu Dawid Kloska. Dwa z nich zorganizowali mieszkańcy Wysokiej. Zebraliśmy na nich trochę pieniędzy od sponsorów. Oczywiście, nie tylko my robiliśmy zbiórki. Cała parafia starała się o środki. W sumie inwestycja kosztowała ponad 200 tys. zł. Konserwator zalecił kłaść specjalną, droższą dachówkę. Dodam, że udało się zdobyć z zewnątrz fundusze na remont. Z funduszu sołeckiego nic nie dokończyliśmy.

Jak wygląda fundusz sołecki?

W bieżącym roku fundusz sołecki jest w wysokości 49 tys. zł. Większość pieniędzy poszła na rozbudowę świetlicy. Przy świetlicy będzie nowy plac zabaw dla dzieci. Z funduszu daliśmy na ogrodzenie, a na plac zabaw dostaliśmy dofinansowanie. Przeznaczaliśmy pieniądze na równanie dróg, wymianę żarówek w lampach oświetleniowych na energooszczędne, na OSP w Iwcu, bo tam należymy, na KGW i na imprezy w sołectwie. Dodam jeszcze, że bierzemy udział w tegorocznej, trzeciej edycji konkursu na najlepszą inicjatywę z funduszu sołeckiego. Jak zawsze, pomogli gminni urzędnicy i zgłosiliśmy rozbudowę świetlicy. Jeżeli się uda, a bardzo na to liczę, dostaniemy oprócz satysfakcji dodatkowe pieniądze. Rozstrzygnięcie konkursu w przyszłym roku między marcem a majem. Mało jest takich sołectw jak nasze, gdzie mieszkańcy tak chętnie uczestniczą we wspólnych przedsięwzięciach. Jako sołtysa bardzo mnie to cieszy i wszystkim im dziękuję.

W przyszłym roku fundusz w jakiej wysokości?

Trochę wyższy, 53 tys. zł. Planujemy środki na prace wykończeniowe i wyposażenie świetlicy, na postawienie sześciu lamp oświetleniowych, na utrzymanie i równanie dróg. To najważniejsze wydatki.

Na koniec proszę przedstawić swoją rodzinę.

Z żoną Karoliną jesteśmy małżeństwem od dwudziestu lat. Mamy dwoje dzieci: szesnastoletnią Weronikę, która uczy się w Tucholi w Zespole Szkół Licealnych i Agrotechnicznych i jedenastoletniego syna Pawła. Żona pracuje w Tucholi.

Żyją razem od pół wieku, a nawet dłużej!

W połowie miesiąca (dokładnie 16 listopada) w Śliwicach świętowano Złote i Diamentowe Gody. 7 par otrzymało odznaczenia. Zaproszono też małżeństwa, które przyrzekały sobie wierność 60 lat temu.

Medale za Długoletnie Pożycie Małżeńskie, nadawane przez prezydenta RP, otrzymało 7 małżeństw. Jubilatów, którzy przeżyli wspólnie 50 lat, odznaczenia wręczył wójt **Daniel Kożuch**. Tego dnia w sali Gminnego Ośrodka Kultury pojawiły się też dwie pary z jeszcze dłuższym, bo 60-letnim stażem małżeńskim.

Jubilaci z troską i wzajemną odpowiedzialnością wypełniają słowa przysięgi danej sobie przed ponad pół wiekiem. Wójt dziękował im za żywy przykład pożycia małżeńskiego, który winien być wzorcem dla przyszłych pokoleń. Włodarz wyraził także gorące podziękowanie za trud pracy zawodowej i społecznej. Chwile spędzone na wspólnym wspomnianiu minionego czasu były pełne wzruszeń. Małżonkowie zgodnie przyznali, że ich miłość realizuje się w codzienności, zmaganiu z trudami i trwaniu przy sobie nie tylko w chwilach, gdy są mocni. Wspólne świętowanie umilił zebrany występ solistki **Katarzyny Kożuch**.

Ludzie związani z koleją

Janina i Henryk Chabowscy z Brzeźna wspólnie wychowali 3 dzieci, doczekali się 7 wnuków i prawnuka. Małżonkowie prowadzili gospodarstwo rolne. Jubilatka po przejściu na emeryturę zaangażowała się w działalność miejscowego Koła Gospodyń Wiejskich „Żurawinki” słynącego z przygotowywania tradycyjnych borowiackich potraw. I tak m.in. kaczka myśliwego w wykonaniu „Żurawinek” nagradzana była kilkakrotnie „Perłą” w ogólnopolskim konkursie. Pan Henryk

znajduje przyjemność w śledzeniu wydarzeń sportowych oraz programów muzycznych.

Kolejni jubilaci mieszkają w Okoninach Nadjeziornych. **Jadwiga i Tadeusz Grugielowie** mają 4 dzieci, 5 wnucząt oraz prawnuka. Pani Jadwiga trudniła się pracą w gospodarstwie rolnym i z oddaniem opiekowała się dziećmi. Do dziś czerpie radość z utrzymywania przydomowego ogródka, z którego darów korzysta później cała rodzina. Pan Tadeusz od 1974 roku aż do emerytury pracował jako nauczyciel na stacji Wierzchucin. Poza pracą jubilat z pasją garnął się do prac ciesielskich.

Z kolei **Felicja i Mieczysław Kawczyńscy** z Łaskiego Pieca doczekali się 4 dzieci, 12 wnuków oraz prawnuka. Pani Felicja początkowo pracowała w ZNTK Bydgoszcz, jednak po zamążpójściu zajęła się wychowaniem dzieci i prowadzeniem domu. Jubilatka do dziś uwielbia sztydelkować, haftować oraz wykonywać prace na drutach. Pan Mieczysław po ukończeniu szkoły zawodowej rozpoczął pracę w ZNTK Bydgoszcz, gdzie pracował do 1983 roku. Następnie, aż do emerytury, pracował już bliżej miejsca zamieszkania – w PKP Laskowice Pomorskie. Jubilat podkreśla, że ceni czas spędzony wspólnie z żoną na pracach w ogrodzie czy wspólnym zbieraniu runa leśnego.

Znani przedsiębiorcy, społecznicy...

Halina i Krzysztof Minkiewiczowie pochodzą z Gdańska,

jednak szukając ciszy i spokoju ostatecznie zdecydowali się osiedlić w malowniczych Okoninach. Pani Halina pracowała w Gdańsku jako ekonomistka, a pan Krzysztof trudnił się budową statków w Stoczni Gdańskiej. W 1986 roku małżonkowie wyjechali razem z córką do Belgii, gdzie jubilat podjął pracę murarza. Po 30 latach pobytu na obczyźnie małżonkowie znaleźli swoje miejsce i upragniony czas na prowadzenie własnego ogrodu. Pani Halina z troską zajmuje się ukochanymi psami, a jej małżonek, jako miłośnik majsterkowania, z chęcią pomaga każdemu, kto potrzebowałby fachowej pomocy.

Parą, która obchodziła niedawno Złote Gody, są też **Teresa i Franciszek Mokwowie** ze Śliwic. Jubilaci doczekali się 3 synów, 5 wnuków i 2 prawnuków. Małżonkowie do 1996 roku zamieszkiwali w Lubocieniu w domu rodzinnym pani Teresy. Jubilatka poza pracą w gospodarstwie była także zatrudniona w Bydgoskim Przedsiębiorstwie Produkcji Leśnej „LAS” w Śliwicach, natomiast jubilat pracował jako ślusarz i pomocnik maszynisty w PKP. Pani Teresa od ćwierć wieku śpiewa w Chórze „Orfeusz” – najstarszym wiejskim chórze wiejskim na Pomorzu. Jubilat na bieżąco śledzi wydarzenia polityczne w kraju i na świecie.

Bożena i Roman Mońkowie ze Śliwiczek mają 2 synów, 3 wnuków oraz prawnuczkę. Małżonek przez 25 lat pracował w PKP, a jubilatka w gospodar-

stwie rolnym rodziców. Później małżonkowie wspólnie prowadzili sklep spożywczy i do momentu przejścia na emeryturę zajmowali się handlem obwoźnym. Stoisko państwa Mońków słynące ze świeżych warzyw i owoców z pewnością pamięta wielu mieszkańców gminy. Jubilaci udzielali się społecznie, należeli do miejscowej Ochotniczej Straży Pożarnej. Po przejściu na emeryturę pani Bożena służy swoim doświadczeniem w miejscowym Kole Gospodyń Wiejskich. Małżonkowie cieszą się wspólną pasją, jaką są wycieczki krajoznawcze, a także wspólne spacerowanie i relaks na łonie natury.

50 lat po ślubie są **Maria i Mieczysław Wutkowscy** ze Śliwic. Mają 2 dzieci oraz 6 wnucząt. Jubilat ukończył Technikum Leśne w Tucholi, gdzie od najmłodszych lat zgłębiał tajniki drzewiarstwa. W latach 1971-1991 pracował w tartaku w Łobodzie, gdzie poznał przyszłą małżonkę. Jubilatka pracowała również w sklepie wielobranżowym w Śliwicach, jednak w roku 1977 małżonkowie podjęli decyzję o założeniu prywatnej firmy specjalizującej się w produkcji wyrobów drzewnych. Istniejąca od blisko 5 dekad firma jest jedną z najprężniej działających w gminie. Jubilat całe swe serce włożył w rozwój tartaku i do dziś jest on jego oczkiem w głowie. Jubilatka po przejściu na emeryturę odnalazła pasję w prowadzeniu własnego ogrodu, z którego kwiaty cieszą oko domowników i gości. Pan Mieczysław zajmu-

je się hobbystyczną hodowlą gołębi oraz gromadki kur. Małżonkowie cenią czas spędzony na wspólnych wycieczkach, wyjazdach rowerowych i spacerach oraz spotkaniach w gronie seniorów Klubu Jarzębinka.

60 lat razem

Pierwszą z par, która obchodzi Diamentowe Gody, są państwo **Irena i Tadeusz Belto-** wie z Lińska. Małżeństwo doczekało się 4 córek oraz syna. Dzisiaj ich pociechą jest 13 wnucząt oraz prawnuczka. Jubilaci od najmłodszych lat pracowali w gospodarstwie rolnym. Pani Irena należała niegdyś do Koła Gospodyń Wiejskich w Lińsku, a jej małżonek w latach 90. był radnym Rady Gminy Śliwice. Jubilatka wspomina, że lubiła spędzać czas w ogródku oraz wspólne spacerowanie z mężem. Pan Tadeusz zachował zamiłowanie do śledzenia wydarzeń politycznych oraz sportowych.

60 lat razem żyją również **Marta i Jerzy Mrowcowie** z Okonin Nadjeziornych. Wychowali 2 dzieci, mają 7 wnucząt oraz prawnuczkę. Pani Marta zajmowała się wychowaniem dzieci oraz prowadzeniem domu i gospodarstwa rolnego. Jubilat jako specjalista mechaniki pracował kolejno w: POM-ie Tuchola, Kółku Rolniczym w Śliwicach oraz w PKP Bydgoszcz. Do dziś jest pasjonatem majsterkowania. Jubilatka nadal z pasją pracuje w przydomowym ogródku oraz zajmuje się pielęgnacją kwiatów.

Kamil Tajl,
fot. UG Śliwice

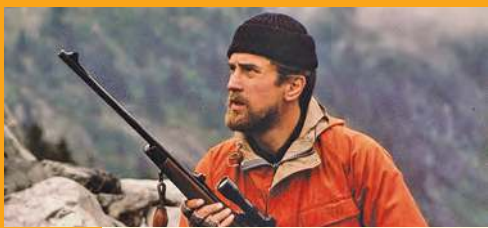
1 - 7 grudnia 2023

dodatek
TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

Treść programu i foto dzięki uprzejmości: Prasowej Agencji Telewizyjnej, Polsatu, TVP1, TVP2, TVN, TV4, TVN7, TV Puls, TV Trwam, TVP Kultura INFORMUJEMY, ŻE REDAKCJA NIE PONOSI ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA ZMIANY W PROGRAMACH TV

Wydawca: Dodatek sp. z o.o., ul. Wiatrakowa 11/3, 85-115 Bydgoszcz, tel. 516-018-821, e-mail: iwona@magraf.pl. Redaktor naczelny: Sławomir Grzmieł ISSN 1643-2460 - Skład komputerowy: Magraf sp.j.

Poniedziałek

0:35 **Łowca jeleni****TVP 1** Dramat, USA, 1978

Akcja rozpoczyna się u schyłku lat 60. w niewielkim miasteczku Clairton w Pensylwanii, wśród społeczności wywodzącej się z Ukrainy. Bohaterami są trzej młodzi robotnicy Mike (Robert De Niro), Nick (Christopher Walken) i Steven (John Savage) pracujący w niebezpiecznych warunkach przy piecu hutniczym. Powołani do wojska przyjaciele jadą do Wietnamu. W przeddzień wyjazdu Steven, żeni się z Angelą, która jest w ciąży, chociaż nie jest pewien, czy to on jest ojcem dziecka. Ślub młodej pary odbywa się szczególnie uroczystie. Huczne wesele ma charakter publicznego święta ku czci bohaterów ruszających na wojnę.

Piątek

20:00 **Obywatel Jones****TVP KULTURA** Dramat, Wielka Brytania, Polska, Ukraina, 2019

Młody dziennikarz Gareth Jones (James Norton) z przymierza się do wielkiego tematu gwałtownej modernizacji Związku Radzieckiego. Chcąc zbadać sprawę, reporter decyduje się na podróż do Moskwy, aby przeprowadzić wywiad ze Stalinem. Na miejscu poznaje dziennikarkę Adę Brooks (Vanessa Kirby), dzięki której odkrywa, że prawda o stalinowskim reżimie jest brutalnie tłumiona przez sowieckich cenzorów. Słyszcząc zatrważające plotki na temat wielkiej klęski głodowej w ZSRR, Jones udaje się w samotną podróż przez Ukrainę. Dziennikarz staje się naocznym świadkiem tragedii Hołodomoru.

Sobota

20:00 **Wojna o prąd****TVP KULTURA** Dramat biograficzny, USA, 2017

Opowieść o morderczej rywalizacji Amerykanina Thomasa Edisona i pochodzącego z dzisiejszej Chorwacji Nikoli Tesli o to, który system elektryczny zrewolucjonizuje nie tylko współczesny obu wynalazcom świat, ale cały następny wiek.

Niedziela

22:35 **Człowiek z blizną****TVN 7** Sensacyjny, USA, 1983

Tony Montana (Al Pacino), emigrant z Kuby, pnie się po szczeblach gangsterskiej kariery. Kiedy staje na samym szczycie i zostaje szefem mafii, wpada w paranoję. Jego kariera kończy się równie gwałtownie i tragicznie, jak się zaczęła. Gubi go chciwość, zazdrość i brak zaufanych ludzi, nawet wśród najbliższej rodziny. Nie ma wątpliwości, że losy Tony'ego Montany wzorowane są na historii życia Ala Capone, który to z powodu blizny na twarzy przezywany był „szramą”.

Wtorek

22:45 **Searching****POLSAT** Thriller, USA, Rosja, 2018

Szesnastoletnia córka Davida Kima (John Cho) znika w tajemniczych okolicznościach. Lokalna policja rozpoczyna dochodzenie. Niestety w przeciągu 37 godzin w sprawie nie dzieje się nic. David decyduje sam sprawdzić miejsce, w którym nikt nie szukał śladów jego córki. Jej laptop. W supernowoczesnym thrillerze śledzimy internetowe ścieżki kontaktów dziewczyny żyjącej w świecie komunikatorów i sieci. Teraz David musi odnaleźć się w tym świecie, zanim jego córka zniknie na zawsze.

Środa

23:00 **Diamentowa afera****POLSAT** Komedja, akcja, USA, Niemcy, 1999

Sympatyczny kryminalista Miles Logan (Martin Lawrence) kradnie drogi brylant, który ma mu zapewnić olbrzymie pieniądze i wygodne życie. Niestety podczas ucieczki z miejsca przestępstwa na miejsce szybko przybywa policja. Wspólnikowi udaje się uciec, a Logan wpada w ręce policji. Przedtem jednak udaje mu się ukryć na pobliskiej budowie skradziony diament. Kiedy po dwóch latach opuszcza więzienie i przybywa na miejsce dawnej budowy okazuje się, że stoi tam nowy posterunek policji. By odzyskać klejnot Logan postanawia wstąpić w szeregi stróżów prawa.

Czwartek

20:05 **Wesele****TVP KULTURA** Dramat, Polska, 1972

Akcja filmu zaczyna się od wyjazdu orszaku weselnego sprzed kościoła Mariackiego. Następnie, kawałkada dociera do domu Gospodarza. Rozpoczyna się wesele Pana Młodego, który jest inteligentem, z Panną Młodą, pochodzącą z chłopskiej rodziny. Goście również wywodzą się z obu stanów. Zabawa szybko się rozkręca. Nocą pod dach Gospodarza przybywa Rachel, młoda Żydówka o wrażliwej, „poetycznej” duszy. To ona, ulegając weselnej euforii, „zaprasza” na zabawę Chochola, stojącego za oknem. W wesoły gwar weselnej biesiady niepostrzeżenie wsącza się aura niesamowitości. Niektórym gościom ukazują się tajemnicze widma.

PIĄTEK • 1 grudnia

TVP 1

04:50 Klan - telenowela
05:20 Dziedzictwo - serial
06:05 Złoty chłopak - serial obycz.
07:00 Transmisja Mszy Świętej
07:30 Agape Blisko Ciebie - magazyn
08:00 Wiadomości
08:10 Kwadrans polityczny
08:25 Informacje kulturalne
08:30 Pogoda poranna
08:40 Ranczo - serial obycz.
09:40 Komisarz Alex - serial krym.
10:40 Ojciec Mateusz - serial
11:25 Kuchnia Jagiellonów
12:00 Wiadomości
12:10 Agrobiznes; Agropogoda
12:35 Magazyn Rolniczy
12:55 Natura w Jedynce - Brazylia. Historia naturalna - dok., Austria, 2014
14:00 Złoty chłopak - serial obycz.
15:00 Wiadomości; Pogoda

TVP 2

05:00 Na sygnale - serial fabularyzowany
05:30 M jak miłość - serial obycz.
06:20 Anna Dymna - spotkajmy się
06:55 Rodzinka.pl - serial kom.
07:30 Pytanie na śniadanie
10:35 Panorama
10:45 Pytanie na śniadanie
11:15 Nie taka prosta historia - Upadek Królestwa - magazyn
11:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obyczajowy
12:30 Koło fortuny - teleturniej
13:15 Akacja 38 - serial kostiumowy
14:05 Va Banque - teleturniej
14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany
15:05 Doktor z alpejskiej wioski - nowy rozdział - serial

TVN

05:35 Uwaga! - program interwencyjny
05:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn
11:30 Ukryta prawda - program obyczajowy
13:35 Szpital - program obycz.
15:40 Doradca smaku - Szakszuka z serem feta - program kulinarny
15:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
16:50 Zapisane w gwiazdach - program
17:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
19:00 Fakty
19:30 Sport; Pogoda
19:50 Uwaga! - program interwencyjny

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:40 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny
09:40 Sekrety rodziny - program obyczajowy
10:40 Dłaczego ja? - serial paradokumentalny
11:40 Gliniarze - serial paradokumentalny
12:50 Wydarzenia - program informacyjny
13:20 Interwencja - magazyn reporterów
13:40 Trudne sprawy - program obyczajowy
14:40 Dłaczego ja? - serial paradokumentalny
15:50 Wydarzenia - program informacyjny
16:10 Pogoda
16:15 Interwencja - magazyn reporterów
16:30 Na ratunek 112 - serial obyczajowy
17:00 Gliniarze - serial paradokumentalny

TVP Kultura

07:00 Muzyczne poranki
07:20 Res Poloniae - O Polsce z oddali - rozmowa
08:00 Wydarzenie aktualne
08:30 Informacje kulturalne
08:55 Chcę się żyć - obycz., Polska, 2013
11:00 Przeprowadzki - serial obyczajowy, Polska, 2000
12:05 Niedziela Barabasza - film TVP
12:45 Anthony Perkins, aktor niepokoju - dok., Franc., 2020
13:45 Gwiazdy tamtych lat - Rena Rolska - dok.
14:30 Gwiazdy tamtych lat - Bogusław Wyrobek - dok.
15:15 Faraon - dramat, Polska, 1965
18:00 Jazz.pl - Stanisław Sojka - koncert
19:35 Zaginione-odnalezione - Kobieta przenosząca żar - magazyn

TV Puls

06:00 Kobra - oddział specjalny - serial kryminalny
08:00 Nash Bridges - serial kryminalny
09:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
10:00 Zbuntowany anioł - serial obyczajowy
12:00 Zaklinaczka duchów - Duch, który zna ukryty skład amunicji, w którym znajdują się niewypały, wyznaje Melindzie, że jedna z bomb zaginęła i znajduje się w niepowołanych rękach.
14:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
16:00 Kurierzy - serial paradokumentalny
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny

TVN 7

05:00 Szkoła - program obyczajowy
06:55 Szpital - program obycz.
07:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
10:50 Zapisane w gwiazdach - program
11:50 Szpital - Pacjentem dr Dominiki Gajdy jest pracownik, który podczas wypadków służbowych prowadził bujne życie towarzyskie.
13:50 Sąd rodzinny - program sądowy
14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy
15:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
16:55 Szpital - Dr Dominika Gajda zajmuje się nastolatką, która zemdlą na basenie.
17:55 Młodość na zamówienie - program lifestylowy

TV 4

06:00 Strażnik Teksasu - film akcji
08:00 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy
09:00 Pierwsza miłość - serial obycz.
09:50 Łowcy skarbów. Kto da więcej
10:50 Policjantki i Policjanci - serial paradok.
12:55 Gliniarze - serial paradokumentalny
13:55 STOP Drogówka - serial policyjny
15:55 Policjantki i Policjanci - serial paradok.
17:00 Sekrety rodziny - program obyczajowy
18:00 Łowcy Skarbów. Kto da więcej
19:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok.
22:05 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny
00:05 Love Island. Wyspa miłości
01:35 Interwencja - magazyn reporterów
02:25 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy
03:25 Disco Polo Life
04:25 Top 10 - Lista Przebojów
05:30 Telezakupy TV Okazje

TV Trwam

09:35 Święty na każdy dzień
09:45 Jestem Mamą
10:00 Inf. dnia
10:15 Rozmowy niedok.
11:25 Głos Polski
11:35 Komarowska Wiktor
12:00 Anioł Pański
12:03 Inf. dnia
12:20 Przypadki
12:30 Inf. dnia
12:50 Kobiety wolności
13:30 Msza święta
14:30 Drzwi do lasu
14:55 Słowo życia
15:00 Modlitwa do Bożego Miłosierdzia
15:20 Mocni w Wierze
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Inf. dnia
16:10 Siódmy Sakrament
16:40 Prosto o gospodarce
17:00 Ukryci w łonie Matki
17:30 Geopolityka
17:55 Poczta Wielkich Polaków
18:00 Anioł Pański
18:05 Inf. dnia
18:15 Westerplatte
18:05 Młodych
19:00 Warto zauważyć...
19:30 Brat Franciszek
20:00 Inf. dnia
20:20 Różaniec
20:50 Mysłąc
21:00 Ojczyzna
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Inf. dnia
21:40 Polski Punkt Widzenia
22:00 Tajemnica Enigmy

SOBOTA • 2 grudnia	
TVP 1	TVP 2
05:45 Balans bieli - magazyn 06:20 Janka - Ucieczka - serial, Niemcy, Polska, 1989 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:40 Rok w ogrodzie 08:20 wojsko-polskie.pl - rep. 08:45 Pełnosprawni - magazyn dla niepełnosprawnych 09:20 Komisarz Alex - serial krym. 10:15 Ojciec Mateusz - serial 11:15 Wiesz czy nie wiesz? - teleturniej 12:15 Gwiazdy w południe - Shalako - fab., Wlk. Bryt., 1968 14:10 Z pamięci - Jan Zachwatowicz - felieton 14:25 Okrasa łamie przepisy - magazyn kulinarny 14:55 Chłopi - serial, Polska, 1972 15:55 Rolnik szuka żony - reality show 17:00 Teleexpress; Pogoda	04:55 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obyczajowy 06:35 Dla niesłyszących - M jak miłość 07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Pogoda Flesz 12:05 Zrujnowani odbudowani - magazyn 12:40 Rytmu Dwójki - widowisko muzyczne 14:00 Familiada - teleturniej 14:35 Koło fortuny - teleturniej 15:15 Szansa na sukces. Opole, 2024 - program muzyczny 16:20 Na dobre i na złe - serial obyczajowy 17:15 Wędrowiec Polski - Śledzenie śladzia - rep. 17:45 Dla niesłyszących - Słowo na niedzielę 18:00 Panorama - program informacyjny 18:20 Va Banque - teleturniej
	
17:35 Ojciec Mateusz - serial 18:40 Jak to melodia? - teleturniej muzyczny 19:30 Wiadomości - program informacyjny 20:05 Pogoda 20:10 Sport 21:05 ALARM! - magazyn 20:35 Komisarz Alex - serial krym. 21:30 Hit na sobotę - Miłość jest blisko - kom. romant., Polska, 2021 23:30 Na ringu z rodziną - biograficzny, Wlk. Bryt., USA, 2019 01:25 Podwójne kłopoty - kom., Czechy, 2018 03:00 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 03:55 Z pamięci - Jan Zachwatowicz - felieton	18:45 Akacja 38 - serial kostiumowy 19:35 Informacje kulturalne 20:00 Gwiazdy The Voice - koncert 21:30 Wielkie wesele - kom., USA, 2013. Na organizowany z wielką pompą ślub przyjeżdża biologiczna matka pana młodego, która nie widziała syna kilkanaście lat. 23:10 Dorwać Wattsa - akcja, Hongkong, Chiny, USA, 2016. Kino akcji z wątkami komediowymi, pościgami i uciezkami z udziałem Jackie Chana, gwiazdora gatunku. 01:10 Last Vegas - kom., USA, 2013 03:05 Gloria - serial kryminalny

NIEDZIELA • 3 grudnia	
TVP 1	TVP 2
05:05 Sprawa dla reportera 06:00 Słownik polsko@polski 06:25 wojsko-polskie.pl - rep. 06:55 Słowo na niedzielę 07:00 Transmisja Mszy Świętej 08:00 Tydzień 08:30 Zakochać się w Polsce - magazyn 09:00 Okrasa łamie przepisy - magazyn kulinarny 09:40 Mikołaj i spółka - Film familijny, Franc., 2017 11:30 Welon, fura i brawura - reality show 11:55 Między ziemią a niebem 12:00 Anioł Pański, Watykan 12:15 Między ziemią a niebem 12:45 Jakże życie jest cudem - Ola - reportaż 13:10 BBC w Jedynce - Złoty wśród zwierząt - dok., Wlk. Bryt., 2021 14:05 Z pamięci - Jan Zachwatowicz - felieton	04:30 Na dobre i na złe - serial 05:30 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obyczajowy 06:35 Dla niesłyszących - M jak miłość 07:30 Pytanie na śniadanie 07:55 Pytanie na śniadanie - w tym: Pogoda Flesz 12:00 Trzej muszkieterowie - fab., USA, Wlk. Bryt., 1973 14:00 Familiada - teleturniej 14:35 Koło fortuny - teleturniej 15:15 Szansa na sukces. Opole, 2024 16:15 Tak to leciało! - teleturniej muzyczny 17:15 Na sygnale - serial fabularny 18:00 Panorama - program informacyjny 18:20 Va Banque - teleturniej 18:50 Na sygnale - serial fabularny
	
14:15 Komisarz Alex - serial krym. 15:10 Rozmowy kontrolowane - kom., Polska, 1991 17:00 Teleexpress; Pogoda 17:35 Wiesz czy nie wiesz? - telet. 18:40 Jaka to melodia? 19:30 Wiadomości 20:05 Pogoda; Sport 20:20 Kamerdyner - serial 21:15 Rolnik szuka żony - reality show 22:15 Strefa starcia - program publicystyczny 23:00 Zakochana Jedynka - Coco Chanel - film biograf., Belgia, Franc., 2009 01:00 Miłość jest blisko - kom. romant., Polska, 2021 03:00 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 03:50 Z pamięci - Jan Zachwatowicz - felieton	20:00 Postaw na milion - teleturniej 21:00 Człowiek w ogniu - sens., USA, Wlk. Bryt., Szwajc., 2004. Ze względu na wysoką liczbę porwań w Meksyku, biznesmen Samuel Ramos angażuje Creasy'ego do ochrony swej 9-letniej córki Pity. 23:40 Kino bez granic - Powrót Bena - fab., USA, 2018 01:30 Prosta historia o morderstwie - dramat, Polska, 2016 03:15 Wielkie wesele - kom., USA, 2013. Na organizowany z wielką pompą ślub przyjeżdża biologiczna matka pana młodego, która nie widziała syna kilkanaście lat.

TVN	POLSAT
05:45 Uwaga! - program interw. 06:00 New Looney Tunes II - animacja 06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN 11:20 Na Wspólnej Omnibus - serial obyczajowy, Polska 13:15 MasterChef - program kulinarno-rozrywkowy 14:45 Totalne remonty Szlagowskiej - program rozrywkowy 15:50 Skoki narciarskie: Puchar Świata, Lillehammer - studio sport, konkurs indywidualny 18:20 Skoki narciarskie: Puchar Świata, Lillehammer - studio sport 19:00 Fakty; Sport 19:30 Kroniki Pucharu Świata w skokach narciarskich 19:35 Pogoda	06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:25 Gęsia skórka 2 - USA, Wlk. Bryt., 2018 10:10 Ewa gotuje - program kulinarny 10:40 Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradok. 12:40 Zwierzaki 13:10 Drwale i inne opowieści Bieszczadu 13:40 Polacy za granicą - spotkania z ciekawymi ludźmi 14:40 Rolnicy. Podlasie 15:45 Więzienie kobiet - program paradokumentalny 17:45 Chłopaki do wzięcia - Pochodzą z małych wsi i miasteczek. Pracują dorywczo, mają niewielkie perspektywy i nie są zbyt zamożni, mimo to z niezachwianą wiarą poszukują partnerek na całe życie.
	
19:45 Uwaga! - program interwencyjny 20:00 Duchy moich byłych - kom., USA, 2009. Wizyta Connora na ślubie młodszego brata zmienia hierarchię wyznawanych przez niego wartości... 22:15 Jak to robią single - kom., USA, 2016 00:30 Na zabójczej ziemi - sens., USA, 1994 02:40 Rzeczy, których nie nauczyłem się ojciec - serial, Polska 03:10 Szpital - program obycz. 04:15 Uwaga! - program interwencyjny 04:35 Nauka jazdy - program edukacyjny 05:10 Recepta na stary dom - program edukacyjny	18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:15 Prezydenci i Premierzy - rozmowy Jarosława Gugały 19:45 Sport; Pogoda 20:00 Epoka lodowcowa 3: Era dinozaurów - anim., USA, 2009 22:10 2012 - SF, USA, 2009 01:45 Kokainowy Rick - dram., krym., USA, 2018. Rick, choć nie skończył jeszcze 16 lat, wnikła się w szmerane interesy, czuje się bezkarny, a wszystko za cichym przyzwoleniem ojca. 04:05 Świat według Kiepskich - serial komediowy 04:45 Disco Gramy - program muzyczny 05:25 Telezakupy TV Okazje

TVN	POLSAT
05:45 Uwaga! - prog. interw. 06:00 Tom i Jerry Show - film animowany 06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - mag. 11:30 Co za tydzień - magazyn rozrywkowy 12:00 Vinci - kom., Polska, 2004. Po kilku latach odsiadania kary Cuma - specjalista od kradzieży dzieł sztuki - wychodzi z więzienia 14:25 Mała stopa - przyg., USA, 2018 16:30 Skoki narciarskie: Puchar Świata, Lillehammer - studio sport, konkurs indywidualny 19:30 Fakty 19:55 Sport 20:00 Kroniki Pucharu Świata w skokach narciarskich 20:05 Pogoda	06:00 Nowy dzień z Polsat News 07:30 Lorax - USA, Franc., 2012 09:20 Rio 2 - USA, 2014 11:35 Piksele - USA, 2015 13:50 Epoka lodowcowa 3: Era dinozaurów - anim., USA, 2009 15:55 Śniadanie do łóżka - kom. romant., Polska, 2010. Opowieść o zdolnym, choć pechowym kucharzu Piotrze (Tomasz Karolak), który ku swojemu zaskoczeniu trafia na okładkę poczytnego magazynu 17:40 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:20 Sport; Pogoda 19:30 Państwo w Państwie - program interwencyjny 20:00 Morbius - horror, USA, 2022.
	
20:15 MasterChef - program kulinarno-rozrywkowy 21:50 Plan doskonały - sens., USA, 2006. Piekłynie inteligentny kryminalista (Owen) sżykuje błyskotliwy napad na bank... 00:35 Pieniądże to nie wszystko - kom., Polska, 2001. Kapitałny, satyryczny obraz wsi polskiej zaplającej beznadzieję wzmocnionym winem owocowym 02:50 Nastolatki rządzą... kasą - program obyczajowy 03:55 Szpital - program obyczajowy 04:45 Nauka jazdy - program edukacyjny 05:15 Recepta na stary dom - program edukacyjny	22:20 Aniołki Charliego - akcja, USA, Niemcy, 2000. Aniołki stają w obliczu największego wyzwania w całej swej dotychczasowej karierze, gdy nieznani sprawcy uprowadzają milionera, który opatentował rewolucyjny program identyfikacji głosu. 00:45 Godzilla - akcja, USA, 1998. Francuskie testy nuklearne na południowym Pacyfiku przywracają do życia gigantycznego jaszczurę 03:35 Świat według Kiepskich - serial komediowy 04:45 Disco Gramy - program muzyczny 05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura	TV Puls
07:00 Alfabet komediatorów - Barbara Krafftówna - dok. - wyk.: Barbara Krafftówna 07:45 Tamte lata, tamte dni - Alicja Majewska - magazyn 08:20 Informacje kulturalne 08:50 Kromer Festival Biecz, 2023 - Ave Maris Stella - Monteverdi & Charpentier - koncert 10:05 Żalanasz - pusty brzeg - dok. 11:05 Wydarzenie aktualne 11:30 Serialowa nostalgia - Wojna domowa 12:55 Faraon - dramat 15:35 Informacje kulturalne 16:00 Res Polonae - O Polsce z oddali - Stefano Barlacchi - rozmowa 16:40 Dokument tygodnia - Mau. Guru designu - dok., Austria, USA, 2021 18:10 Retro kino - Vera Cruz - western, USA, 1954	06:00 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. Wiadomości polityczne i gospodarcze, informacje z życia gwiazd i naukowe ciekawostki. 07:00 Kobra - oddział specjalny - Pod nieobecność Semira, Ben z przyjaciółmi wybiera się na koncert zespołu The Brushes... 10:00 Lombard. Życie pod zastaw - Alvarez to 30-letni raper, który wciąż czeka na odkrycie przez agencje koncertowe i płytowe. Mężczyzna pracuje dorywczo jako barman, a wszystkie zarobione pieniądze wydaje na sprzęt muzyczny. 20:00 22 kule - akcja, Francja, 2010. Zaskakująca historia emerytowanego gangstera, który przysiągł zemstę na swoich oprawcach.
	
20:00 Bilet do kina - Wojna o prąd - dram., USA, 2017 21:55 Informacje kulturalne 22:25 Oddział Zamknięty 23:15 Oddział Zamknięty - koncert 00:05 Wieczór kinomana - Obywatel Jones - dramat, Wlk. Bryt., Polska, Ukraina, 2019 02:15 Galeria sztuki na ekranie - Michał Anioł, miłość i śmierć - dok., Wlk. Bryt., 2021 03:20 Kino nocne - Jutro czeka nas długi dzień. - dok. 04:45 Informacje kulturalne 05:15 Tamte lata, tamte dni - Alicja Majewska - magazyn 05:45 Jeszcze więcej kultury w TVP Kultura 2	22:15 Uprawdzona 3 - akcja, Franc., USA, Hiszp., 2014. Były agent Bryan Mills (Liam Neeson) ostatni raz decyduje się skorzystać z umiejętności nabytych w CIA, aby wysledzić zabójców swojej byłej żony. 00:05 Jawajska gorączka - akcja, USA, 2013 02:30 Menu na miarę - program kulinarny 03:05 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. Wiadomości polityczne, gospodarcze, oraz informacje z życia gwiazd. 04:00 Menu na miarę 04:35 Z archiwum policji - program kryminalny 05:00 Szalone fabryki polskiej muzyki!

TVP Kultura	TV Puls
07:00 Informacje kulturalne 07:25 Urodzeni artyści - Jerzy i Jakub Turbasa - rep. 08:00 Liturgia prawosławna w Gródku 09:00 Dokument tygodnia - Mau. Guru designu - dok., Austria, USA, 2021 10:30 Przygotowy rycerza Szafawli - Opowiadanie Księżyca - filmy anim. 11:10 Rawhide - Incydent z kuzawą - western, USA, 1959 12:15 Trzeci punkt widzenia 12:50 Bilet do kina - Wojna o prąd - fab., USA, 2017 14:45 Wędrowiec Polski - Kraków - reportaż 15:25 Serialowa nostalgia - Wojna domowa 16:45 Zaginione-odnalezione - magazyn 17:15 Niedziela z... modą - Szafa polska, 1945-89 - Moda stanu wojennego - rep. 19:35 Wydarzenie aktualne	05:55 Dyżur - serial medyczny 06:30 Kobra - oddział specjalny - serial kryminalny 08:40 Człowiek z tatuażem - kom., Franc., 1968 10:35 Smokiem i mieczem - przygodowy, Niemcy, Wlk. Bryt., Luksemburg, USA, 2004 12:15 Co wiesz o swoich dziadkach? - kom., USA, 2017 14:15 Czarny rycerz - kom., USA, 2001. Jamal Walker pracuje w tematycznym parku rozrywkowym, który oferuje swym gościom wyprawę w świat średniowiecza. Pewnego dnia... 16:10 Smoking - kom., USA, 2002. Niezdarny szofer zastępuje tajnego agenta w jego misji. Do pomocy używa specjalnego smokingu, dzięki któremu opanowuje sztuki walki.
	
20:00 Wielki napad na pociąg - sens., Wlk. Bryt., 1979 22:00 Informacje kulturalne 22:30 Trzeci punkt widzenia - program publicystyczny 23:10 Zappa - dok., USA, 2020 01:25 Noc krótkich filmów - Samogłów - film krótkometrażowy 02:05 Legendy Rocka - Soul R&B Soul R&B - dok., Wlk. Bryt., 2020 02:45 Noc krótkich filmów - Insekt - anim. 03:25 Tanie Dranie - Kłopotowski i Moroz komentują świat - talk-show 04:10 Informacje kulturalne 04:40 Teledyski 05:05 Podróż z historią - dok. 05:40 Jeszcze więcej kultury	18:25 Polowanie na prezydenta - przygodowy, Wlk. Bryt., Fin., Niemcy, 2014 20:00 Ocean ognia - akcja, USA, Wlk. Bryt., Chiny, Franc., 2018 22:15 Momentum - akcja, USA, RPA, 2015. Alexis (Olga Kurylenko) za sprawą swojego partnera bierze udział w wielkiej kradzieży. 00:15 Immortals. Bogowie i Herosi - akcja, USA, Kan., Wlk. Bryt., 2011 02:20 Dyżur - serial medyczny 03:45 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. Wiadomości polityczne, gospodarcze i naukowe ciekawostki. 04:25 Z archiwum policji - program kryminalny 05:00 Dyżur - serial medyczny

TVN 7	TV 4
05:00 Szkoła - program obycz. 06:00 Wiza na miłość: na odwrót - prog. rozrywk. 06:55 Wyluzuj, Scooby-Doo! - serial animowany, USA 07:25 Fred Claus, brat świętego Mikołaja - kom., USA, 2007. Fred Claus od zawsze żył w cieniu swego brata, który jest nie tyle kim bo samym Świętym Mikołajem 09:50 Ukryta prawda - program obyczajowy 14:40 Zemsta futrzaków - kom., USA, 2010. Cyniczny handlarz nieruchomości kontra stado puchatych zwierzątek... 16:35 Praktykant - kom., USA, 2015. 70-letni wdowiec Ben Whittaker (Robert De Niro) zatrudnia się jako starszy szafarz w redakcji strony internetowej poświęconej modzie. 19:00 Program rozrywkowy	06:00 Galileo - ciekawostki popularnonaukowe, intrygujące zagadki ze świata nauki i techniki 11:00 Twoja Twarz Brzmi Znajomo - program muzyczny-rozrywkowy 13:00 Ninja Warrior Polska - program rozrywkowy 14:50 Czas na lepsze 15:00 Żony Warszawy 16:00 STOP Drogówka - serial policyjny 17:00 Policjantki i Policjanci - serial paradokumentalny 22:05 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial 00:05 Love Island. Wyspa miłości - reality show 02:05 Interwencja - magazyn reporterów 02:25 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 03:25 Disco Polo Life - program muzyczny 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Telezakupy TV Okazje
	
20:00 Mumia: Grobowiec Cesarza Smoka - przyg., Kan., Niemcy, USA, 2008. Młody poszukiwacz przygód trafia na ślad grobowca i budzi do życia Cesarza i jego armię. 22:35 Legion samobójców - sens., USA, 2016. Drużyna najbardziej niebezpiecznych przestępców ma pokonać tajemniczy, nieprzenikniony byt. 01:00 Tango i Cash - sens., USA, 1989. Dwaj policjanci, diametralnie różniący się między sobą, walczą ze wspólnym wrogiem. 03:15 Nagi instykt przetrwania - reality show 04:15 Druga strona medalu - talk-show	08:00 Inf. dnia 08:15 Westerplatte 09:00 Leśne rzeki 09:40 Jak wygrać małżeństwo 10:00 Inf. dnia 10:15 Retrospekcja 10:20 Sekrety młodości 10:35 Słowo życia 10:40 Polski Punkt Widzenia 11:00 XXXII Rocznic powstania Radia Maryja 17:00 Z Parlamentu Europejskiego 17:30 Nowa Ewangelizacja 17:55 Poczet Wielkich Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 W naszej Rodzinie 19:25 Drzewo Jesego z Offczarkiem 19:30 Manna z Nieba 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Apel Jasnogórski 21:20 Inf. dnia 21:40 Polski Punkt Widzenia 22:00 Radio Maryja od kuchni 22:25 Fatima - miejsce wybrane przez Maryję 22:40 Katolicki głos 23:00 Odpowiedzialni za Kościół 23:30 Tam, gdzie Bóg płacze
	
20:00 San Andreas - film katastroficzny, USA, 2015. Gdy rozpoczyna się największe trzęsienie ziemi w historii Kalifornii pilot helikoptera wyrusza wraz z byłą żoną, by odnaleźć jedyną córkę. 22:35 Człowiek z blizną - sens., USA, 1983. Tony Montana (Al Pacino), emigrant z Kuby, pnie się po szczeblach gangsterskiej kariery. Kiedy staje na samym szczycie i zostaje szefem mafii, wpada w paranoję. Jego kariera kończy się równie gwałtownie i tragicznie, jak się zaczęła. 01:55 Constantine - horror, USA, Niemcy, 2005 04:25 Druga strona medalu - talk-show	09:00 Prymas Stefan Wyszyński 09:10 Spotkanie z Magdaleną Buczek 09:15 Manna z Nieba 09:30 Msza święta 10:35 Przegląd Tyg., "Niedziela" 10:40 Inauguracja "Pawilonu Wiary" w Expo City 12:00 Anioł Pański z Ojcem Świętym Franciszkiem 12:15 Papież Polak do Rodaków 12:55 Święty na każdy dzień 13:00 Sursum Corda - W Górę Serca! 13:15 Wędrowiec Polski 13:45 Wadowice, miasto mojego dzieciństwa 14:40 Drzwi do lasu 15:00 Wieś - to też Polska 16:00 Inf. dnia 16:10 Koncert zyczeń 16:45 Życie wg. św. Jana Pawła II 17:00 Zostań Żołnierzem RP 17:30 Sól Ziemi 17:55 Poczet Wielkich Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Drzewo Jesego z Offczarkiem 19:30 Moja katolicka rodzina 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Apel Jasnogórski

PONIEDZIAŁEK • 4 grudnia

TVP 1

04:50 Klan - telenowela
05:20 Dziedzictwo - serial
06:10 Złoty chłopak - serial obycz.
07:00 Transmisja Mszy Świętej
07:30 Welon, fura i brawura - reality show
08:00 Wiadomości
08:10 Kwadrans polityczny
08:25 Informacje kulturalne
08:35 Pogoda poranna
08:40 Ranczo - serial obycz.
09:40 Komisarz Alex - serial krym.
10:35 Ojciec Mateusz - serial
11:25 Korona królów. Jagiello-
nowie - telenowela hist.
12:00 Wiadomości
12:10 Agrobiznes; Agropogoda
12:35 Magazyn Rolniczy
12:55 BBC w Jedyńce - Złoty
wśród zwierząt - dok.,
Wlk. Bryt., 2021
14:00 Złoty chłopak - serial obycz.
15:00 Wiadomości; Pogoda
15:20 ALARM! - magazyn

TVP 2

05:00 Na sygnale - serial
fabularyzowany
05:30 M jak miłość - serial
06:20 Dobre historie - magazyn
06:55 Rodzinka.pl - serial kom.
07:30 Pytanie na śniadanie
10:35 Panorama
10:45 Pytanie na śniadanie
11:15 Dla niesłyszących
- Okrasa łamie przepisy
- magazyn kulinarny
11:50 Dla niesłyszących
- Barwy szczęścia - serial
obyczajowy
12:30 Koło fortuny - teleturniej
13:15 Akacja 38 - serial
kostiumowy
14:05 Va Banque - teleturniej
14:35 Na sygnale - serial
fabularyzowany
15:05 Doktor z alpejskiej
wioski - nowy rozdział
- serial
16:00 Koło fortuny - teleturniej

15:35 Gra słów. Krzyżówka -
teleturniej
16:05 Dziedzictwo - serial
17:00 Teleexpress
17:20 Jaka to melodia?
17:55 Klan - telenowela
18:25 Leśniczówka - serial obycz.
19:00 Jeden z dziesięciu - telet.
19:30 Wiadomości
20:05 Pogoda; Sport
20:15 ALARM! - magazyn
20:30 Korona królów. Jagiello-
nowie - telenowela hist.
21:10 Teatr Telewizji - Biesiada
u hrabiny Kotlubaj
22:20 Czyni dobro. Gala
Wolontariatu Korpusu
Solidarności - widowisko
23:50 Balans bieli - magazyn
00:35 Łowca jeleni - dramat,
USA, 1978 ●
03:45 Tajemnica Lema - dok.

16:35 Familiada - teleturniej
17:15 Zakazany owoc - serial
obyczajowy, Turcja, 2020
18:00 Panorama
18:20 Va Banque - teleturniej
18:45 Akacja 38 - serial
19:35 Barwy szczęścia - serial
20:45 Kulisy serialu „M jak
miłość”
20:55 M jak miłość - serial
21:55 Na sygnale - serial
fabularyzowany
22:35 Echo serca - serial
23:30 Polegaj na mnie - obycz.,
Wlk. Bryt., 2017
01:45 O mnie się nie martw
- serial komediowy TVP
02:45 Powrót Bena - fab., USA,
2018. Holly wraca do domu
ze świątecznych zakupów
i na schodach zastaje
niespodziewanego gościa...

TVN

05:50 Ukryta prawda - program
obyczajowy
06:40 Kuchenne rewolucje
- program kulinarno-
-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN
- magazyn
11:30 Ukryta prawda - program
obyczajowy
14:35 Szpital - program obycz.
15:45 Kuchenne rewolucje
- program kulinarno-
-rozrywkowy
16:50 Ukryta prawda - program
obyczajowy
17:55 Detektywi - program
krym.
19:00 Fakty
19:40 Sport
19:45 Pogoda
19:55 Uwaga! - program
interwencyjny
20:10 Doradca smaku
- Aromatyczna zupa
z kukinii i szpinaku
- program kulinarny

20:15 Na Wspólnej - serial
obyczajowy, Polska
20:55 Milionerzy - program
rozrywkowy
21:35 Behawiorysta - serial,
Polska
22:45 Ostatni pasażer - sens.,
Wlk. Bryt., 2013
00:45 Co za tydzień - magazyn
rozrywkowy
01:20 Dowody zbrodni - serial
krym., USA
02:25 Szpital - program obycz.
03:25 Uwaga! - program
interwencyjny
03:45 Nauka jazdy - program
edukacyjny
04:20 Recepta na stary dom
- program edukacyjny
04:50 Jak to jest zrobione
- serial popularnonaukowy,
Kanada

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:40 Malanowski i Partnerzy
- serial kryminalny
09:40 Sekrety rodziny
- program obyczajowy
10:40 Dlaczego ja? - serial
paradokumentalny
11:40 Gliniarze - serial
paradokumentalny
12:50 Wydarzenia - program
informacyjny
13:20 Interwencja - mag. rep.
13:40 Trudne sprawy - program
obyczajowy
14:40 Dlaczego ja? - serial
paradokumentalny
15:50 Wydarzenia - program
informacyjny
16:10 Pogoda
16:15 Interwencja - magazyn
reporterów
16:30 Na ratunek 112 - Tomek
jest z zawodu programistą
i bierze dużo zleceń, żeby
móc zabrać swoją dziew-
czynę na wakacje do Indii.

17:00 Gliniarze - serial
paradokumentalny
18:00 Pierwsza miłość - serial
obycz.
18:50 Wydarzenia - program
informacyjny
19:25 Gość Wydarzeń
- rozmowa dnia
19:45 Sport; Pogoda
20:05 MEGA HIT - Pojutrze - film
katastroficzny, USA, 2004.
22:50 Metro strachu - sens.,
USA, 2009
01:05 Misjonarz - akcja, USA,
2007
03:05 Nasz Nowy Dom
- program rozrywkowy
04:05 Zjedz Alaskę - program
podróźniczo-kulinarny
04:40 Disco Gramy - program
muzyczny
05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura

07:00 Muzyczne poranki
07:25 Niedziela z... modą
08:15 Dwa księżycy - obycz.,
Polska, 1993
11:00 Rawhide - Incydent
z kurząwą - western, USA,
1959
12:00 Lauren Bacall, bogini
wśród ludzi - dok., Franc.,
2016
13:25 Reżyserzy - Oliver Stone
- dok., Wlk. Bryt., 2018
14:25 Od ucha do ucha
- Przegląd rycerza
Szałałowy - Opowiadanie
Księżycy - filmy anim.
15:15 Urodzeni artyści - Jerzy
i Jakub Turbasa - rep.
15:55 Informacje kulturalne
16:25 Retro kino - Vera Cruz
- western, USA, 1954
18:10 Trzeci punkt widzenia
- program publicystyczny
18:50 Delacroix, sztuka ponad
wystęstwo - dok., Franc.,
2018

20:00 Kino Mocnych Wrażeń
- Sekret jej oczu - dramat,
Argent., Hiszp., 2009
22:15 Informacje kulturalne
22:45 Panorama kina
polskiego - Jak być
kochaną - dramat, Polska,
1962
00:40 Galeria sztuki na
ekranie - Michał Anioł,
miłość i śmierć - dok.,
Wlk. Bryt., 2021
01:35 Wielki napad na pociąg
- sens., Wlk. Bryt., 1979
03:40 Scena muzyczna - MILO
Ensemble - koncert
04:35 Informacje kulturalne
05:05 Teledyski
05:35 Afisz kulturalny ekstra
05:50 Jeszcze więcej kultury
w TVP Kultura 2 na
stream.tvp.pl

TV Puls

06:00 Kobra - oddział specjalny
- serial kryminalny
08:00 Nash Bridges - serial
kryminalny
09:00 Lombard. Życie pod
zastaw - paradokument
fabularny
10:00 Zbuntowany anioł - serial
obyczajowy
12:00 Zaklinaczka duchów
- Melinda walczy
z ciemnymi siłami o duszę
dziewczynki, która została
uwięziona w pewnym domu.
14:00 Lombard. Życie pod
zastaw - paradokument
fabularny
16:00 Kurierzy - Kurierka Dorota
dostarcza do klubu
sportowego przesyłkę
z suplementami. Na
miejscu odkrywa, że w tym
osrodku trenuje...
18:00 Lombard. Życie pod
zastaw - paradokument
fabularny

20:00 Na krawędzi - akcja, USA,
1993. Z gór nadchodzi
wołanie o pomoc. Ratownik
górski Gabe (Sylvester
Stallone) wyrusza na
ratunek. Nie wie, że...
22:35 Cobra - akcja, USA, 1986
00:15 Zabójcza gra - akcja, USA,
2010. Tom Armstrong
odbiera życie żonie, ratując
tym samym dziesięć innych
osób. Po latach.
02:10 Dzielnica strachu - serial
kryminalny
03:25 Taki jest świat - przegląd
wydarzeń z całego globu.
Wiadomości polityczne,
gospodarcze i naukowe
ciekawostki.
04:00 Szalone fabryki polskiej
muzyki!
05:00 Nash Bridges - serial krym.

TVN 7

05:00 Szkoła - program obycz.
06:55 Szpital - program obycz.
07:50 Ukryta prawda - program
obyczajowy
10:50 Zagadki losu - program
obyczajowy
11:50 Ten moment - program
obyczajowy
12:20 Młodość na zamówienie
- program lifestyleowy
12:50 Szpital - Pacjentką dr Anny
Nowickiej jest 21-latką,
która poparzyła się
płonącym drinkiem.
13:50 Sąd rodzinny - program
sądowy
14:50 Sędzia Anna Maria Weso-
łowska - serial sądowy
15:50 Tajemnice miłości - serial
obyczajowy
16:55 Szpital - program obycz.
18:00 Program rozrywkowy
19:00 Ukryta prawda - program
obyczajowy
20:00 Wielkie kłamstwa
- miniserial, USA

21:20 Dzień próby - sens., USA,
2001. Alonzo Harris (Denzel
Washington) przez 13 lat
walczył z mafią i narkotyko-
wymi gangami w Los
Angeles. Podczas wielu lat
służby odrzucił ideały
i zastąpił je własnym credo.
23:50 Odnajdę cię - sens.,
Polska, 2018. Policjantka
musi w ciągu 24 godzin
odnaleźć córkę. Rozpoczyna
mrozący krew w żyłach
wyscig z czasem.
01:35 Nagi instynkt prze-
trwania - reality show
02:40 Zbrodnie, które
wstrząsnęły Ameryką
- program kryminalny
03:40 Przypadki z archiwum X
- program o zjawiskach
paranormalnych

TV 4

06:00 Strażnik Teksasu - film
akcji 08:00 Nasz Nowy Dom
- program rozrywkowy 09:00
Pierwsza miłość - serial obycz.
09:50 Łowcy Skarbów. Kto da
więcej 10:50 Policjantki
i Policjanci - serial paradok.
12:55 Gliniarze - serial paradok.
13:55 Na ratunek 112 - serial obycz.
14:25 Malanowski i Partnerzy
- serial kryminalny 15:55
Policjantki i Policjanci - serial
paradok. 17:00 Sekrety rodziny
- program obyczajowy 18:00
Łowcy skarbów. Kto da więcej
19:00 Policjantki i Policjanci
- serial paradok. 20:00
Uroczysko - serial kryminalny
20:30 Sprawiedliwi - Wydział
Kryminalny 21:40 Człowiek
zasad - akcja, USA, Rumunia,
2015 23:40 We krwi - thriller,
Portoryko, Wlk. Bryt., 2014
01:55 Śmierć na 1000 sposobów
02:50 SuperLudzie 03:50
Trans World Sport, 2023

TV Trwam

09:15 Słowo życia 09:30 Moja
katolicka rodzina 09:55 Święty
na każdy dzień 10:00 Inf. dnia
10:15 Rozmowy niedok. 11:20
Stan Bezpieczeństwa Państwa
11:30 Szkaplerz - znak Maryi
12:00 Anioł Pański 12:03 Inf.
dnia 12:20 Tajemnica Enigmy
13:00 Dom Paderewskiego
w Ojczyźnie 13:30 Msza święta
14:30 Powołanie 15:50 Ma się
rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10
Sanktuarium polskie 16:30 Porady
Medyczne Bonifratrów 17:00
Świądkowie 17:30 Zwycięskie
Powstanie Wielkopolskie
17:55 Poczet Wielkich Polaków
18:00 Anioł Pański 18:05 Inf.
dnia 18:15 Rozmowy niedok.
19:25 Drzewo Jesego z Off-
czarkiem 19:30 Opowieści Theo
19:45 Modlitwa z udziałem dzieci
20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00
Apel Jasnogórski 21:20 Inf. dnia
21:40 Polski Punkt Widzenia

WTOREK • 5 grudnia

TVP 1

04:50 Klan - telenowela
05:20 Dziedzictwo - serial
06:10 Złoty chłopak - serial obycz.
07:00 Transmisja Mszy Świętej
07:30 Kościół z bliska
08:00 Wiadomości
08:10 Kwadrans polityczny
08:25 Informacje kulturalne
08:35 Pogoda poranna
08:40 Ranczo - serial obycz.
09:40 Komisarz Alex - serial krym.
10:40 Ojciec Mateusz - serial
11:25 Korona królów. Jagiello-
nowie - telenowela hist.
12:00 Wiadomości
12:10 Agrobiznes; Agropogoda
12:35 Magazyn Rolniczy
12:55 Natura w Jedyńce
- Brazylia. Historia
naturalna - dok., Austria,
2014
14:00 Złoty chłopak - serial
obycz.
15:00 Wiadomości

15:20 ALARM! - magazyn
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo - serial
17:00 Teleexpress; Pogoda
17:20 Jaka to melodia?
17:55 Klan - telenowela
18:25 Leśniczówka - serial obycz.
19:00 Jeden z dziesięciu - telet.
19:30 Wiadomości
20:05 Pogoda; Sport
20:15 ALARM! - magazyn
20:30 Korona królów. Jagiello-
nowie - telenowela hist.
21:10 Tu mówią Polska - p. public.
22:50 Rejs Stulecia - dok.
00:15 Resortowe Dzieci - rep.
00:45 Magazyn śledczy Anity
Gargas
01:25 Bliski wróg - fab., USA, 2013
03:00 Ja wam pokażę!
04:00 Portrety Wojenne. Kobiety
- Władysława Macieszyna

TVP 2

05:05 Na sygnale - serial
fabularyzowany
05:35 M jak miłość - serial
06:30 Ksiądz Anatol
protoprezbiter - reportaż
06:55 Rodzinka.pl - serial kom.
07:30 Pytanie na śniadanie
10:35 Panorama
10:45 Pytanie na śniadanie
11:15 Czas w las - magazyn
11:50 Dla niesłyszących
- Barwy szczęścia - serial
obyczajowy
12:30 Koło fortuny - teleturniej
13:15 Akacja 38 - serial
kostiumowy
14:05 Va Banque - teleturniej
14:35 Na sygnale - serial
fabularyzowany
15:05 Doktor z alpejskiej
wioski - nowy rozdział
- serial
16:00 Koło fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej

17:15 Zakazany owoc - serial
obyczajowy, Turcja, 2020
18:00 Panorama
18:20 Va Banque - teleturniej
18:45 Akacja 38 - serial
19:35 Barwy szczęścia - serial
obyczajowy
20:45 Kulisy serialu „M jak
miłość”
20:55 M jak miłość - serial
21:55 Na sygnale - serial
fabularyzowany
22:35 Echo serca - serial
23:30 Stacja - krym., Polska,
2001. Kiedy na stację
benzynową podjeżdża
luksusowe auto, nikt nie
podejrzewa, jak wiele
jeszcze tego dnia się zdarzy.
01:25 Polegaj na mnie - obycz.,
Wlk. Bryt., 2017
03:35 Hugo - dokument

TVN

05:35 Uwaga! - program
interwencyjny
05:50 Ukryta prawda - program
obyczajowy
06:50 Kuchenne rewolucje
- program kulinarno-
-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN
- magazyn
11:30 Ukryta prawda - program
obyczajowy
14:35 Szpital - program obycz.
15:40 Doradca smaku
- Aromatyczna zupa
z kukinii i szpinaku
- program kulinarny
15:45 Kuchenne rewolucje
- program kulinarno-
-rozrywkowy
16:50 Ukryta prawda - program
obyczajowy
17:55 Detektywi - program krym.
19:00 Fakty
19:40 Sport; Pogoda
19:55 Uwaga! - program
interwencyjny

20:10 Doradca smaku
- Pieczone pierogi
z mięsem i twarogiem
- program kulinarny
20:15 Na Wspólnej - serial
obyczajowy, Polska
20:55 Milionerzy - program
rozrywkowy
21:35 Włoska robota - sens., USA,
Franc., Wlk. Bryt., 2003
23:50 Autentyczni - program
00:35 Behawiorysta - serial,
Polska
01:50 Dowody zbrodni - serial
krym., USA
02:55 Rzeczy, których nie
nauczył mnie ojciec
- serial, Polska
03:25 Uwaga! - program
interwencyjny
03:45 Nauka jazdy - prog. eduk.
04:20 Recepta na stary dom

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:40 Malanowski i Partnerzy
- serial kryminalny
09:40 Sekrety rodziny
- program obyczajowy
10:40 Dlaczego ja? - serial
paradokumentalny
11:40 Gliniarze - serial
paradokumentalny
12:50 Wydarzenia - program
informacyjny
13:20 Interwencja - magazyn
reporterów
13:40 Trudne sprawy - program
obyczajowy
14:40 Dlaczego ja? - serial
paradokumentalny
15:50 Wydarzenia - program
informacyjny
16:10 Pogoda
16:15 Interwencja - magazyn
reporterów
16:30 Na ratunek 112 - serial
obyczajowy
17:00 Gliniarze - serial
paradokumentalny

18:00 Pierwsza miłość - serial
18:50 Wydarzenia
19:25 Gość Wydarzeń
- rozmowa dnia
19:45 Sport; Pogoda
20:05 Jack Reacher: Nigdy nie
wracaj - akcja, USA, Chiny,
2016. Kierująca jednostką
major Susan Turner zostaje
oskarżona o zdradę kraju
i trafia za kratki. Jej
przyjaciel Jack Reacher
postanawia jej pomóc.
22:45 Searching - thriller, USA,
Rosja, 2018 ●
00:55 Pojutrze - katastroficzny,
USA, 2004
03:35 Nasz Nowy Dom
- program rozrywkowy
04:45 Disco Gramy - program
muzyczny
05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura

07:00 Muzyczne poranki
- teledyski
07:55 Trzeci punkt widzenia
- program publicystyczny
08:35 Informacje kulturalne
09:05 Straszny sen Dzidzusia
Górkiewicza
- komediodramat, Polska,
1993
11:00 Przeprowadzki - serial
obyczajowy
12:10 Kontrapunkt - dok.,
Polska, 2014
12:55 Altamira, korzenie
sztuki - dok., Hiszp., 2018
14:25 Krafftówna w krainie
czarów - dok., Polska,
2021
16:05 Informacje kulturalne
- magazyn
16:30 Upał - komedia, Polska,
1964
18:05 Res Poloniae - O Polsce
z oddali - Stefano
Barlacchi - rozmowa,
Polska, 2023

18:45 Stawka większa niż
życie - serial sensacyjny
20:00 Teatr Telewizji - Dwie
blizny - spektakl teatralny
21:25 Informacje kulturalne
- magazyn
21:55 Lekkie obyczaje - Dzieci
słońca - dramat, Iran, 2020
23:45 Kino Mocnych Wrażeń
- Sekret jej oczu - dramat,
Argent., Hiszp., 2009
02:05 Panorama kina
polskiego - Jak być
kochaną - dramat, Polska,
1962
03:55 Informacje kulturalne
04:25 Teledyski
05:05 Podróże z historią - dok.
05:35 Afisz kulturalny ekstra
05:50 Jeszcze więcej kultury
w TVP Kultura 2
na stream.tvp.pl

TV Puls

06:00 Kobra - oddział specjalny
- Pewnego dnia Semir musi
ruszyć w pościg za Pauliem
Meinhardem - człowiekiem
podejrzany o morderstwo.
Sprawa nie jest łatwa...
08:00 Nash Bridges - serial
kryminalny
09:00 Lombard. Życie pod
zastaw - paradokument
fabularny
10:00 Zbuntowany anioł - serial
obyczajowy
12:00 Zaklinaczka duchów
- Melinda Gordon próbuje
pomóc rysownikowi
komiksów, który nekany
jest przez ducha nastolatka.
14:00 Lombard. Życie pod
zastaw - paradokument
fabularny
16:00 Kurierzy - serial
paradokumentalny
18:00 Lombard. Życie pod
zastaw - paradokument
fabularny

20:00 Wykonać wyrok - akcja,
USA, 1990. Detektyw
przenika do środowiska
więziennego, aby zbadać
sprawę serii morderstw.
21:50 Replikant - akcja, USA,
2001. Garrott (Jean-Claude
Van Damme) - chory
psychicznie, seryjny zabójca
pozostaje na wolności. Do
jego ujęcia zostaje oddele-
gowany detektyw Jake Riley
23:50 Potęga strachu - akcja,
USA, Niemcy, 2006
02:05 Dzielnica strachu - serial
kryminalny
03:05 Szalone fabryki polskiej
muzyki!
04:00 Menu na miarę - program
kulinarny
05:00 Nash Bridges - serial
kryminalny

TVN 7

05:00 Szkoła - program
obyczajowy
06:55 Szpital - program obycz.
07:50 Ukryta prawda - program
obyczajowy
10:50 Zagadki losu - program
obyczajowy
11:50 Opowieści małżeńskie
- program obyczajowy
12:50 Szpital - Pacjentami dra
Michała Morawskiego są
16-latką i jej chłopak,
którzy mieli wypadek.
13:50 Sąd rodzinny - program
sądowy
14:50 Sędzia Anna Maria
Wesołowska - serial
sądowy
15:50 Tajemnice miłości - serial
obyczajowy
16:55 Szpital - Dr Piotr Wójtowicz
podejrzewa, że jego
pacjentka ma kleszczowe
zapalenie mózgu.
19:00 Ukryta prawda - program
obyczajowy

20:00 W morzu ognia - sens.,
USA, 1997. Jack jest inspek-
torem ochrony środowiska.
Jego przyjaciel został
zamordowany. Jack
prowadzi dochodzenie.
22:15 Constantine - horror, USA,
Niemcy, 2005. Constantine
(Keanu Reeves) urodził się
z darem - potrafi z łatwością
rozpoznać potomstwo
aniołów i demonów.
00:45 Nagi instynkt prze-
trwania - reality show
01:50 Zbrodnie, które
wstrząsnęły Ameryką
- program kryminalny
02:55 Przypadki z archiwum X
- program o zjawiskach
paranormalnych
04:00 Druga strona medalu
- talk-show

TV 4

06:00 Strażnik Teksasu - film
akcji 08:00 Nasz Nowy Dom
- program rozrywkowy 09:00
Pierwsza miłość - serial obycz.
09:50 Łowcy skarbów. Kto da
więcej 10:50 Policjantki
i Policjanci - serial paradok.
12:55 Gliniarze - serial paradok.
13:55 Na ratunek 112 - serial
obyczajowy 14:25 Malanowski
i Partnerzy - serial kryminalny
15:25 Uroczysko 15:55
Policjantki i Policjanci - serial
paradok. 17:00 Sekrety rodziny
- program obyczajowy 18:00
Łowcy skarbów. Kto da więcej
19:00 Policjantki i Policjanci
- serial paradok. 20:00
Uroczysko - serial krym. 20:30
Sprawiedliwi - Wydział Krym.
21:40 Bullet - akcja, USA, 2014
23:35 Krwawy biznes - akcja,
Kan., 2015 01:45 Pełna chata
01:50 STOP Drogówka - serial
policyjny 02:50 Trans World
Sport, 2023 03:55 SuperLudzie

TV Trwam

09:40 Kurier Pana Boga 10:00 Inf.
dnia 10:15 Jak my to widzimy
- z daleka widać lepiej 10:45
Zew natury 11:05 Mocni w Wierze
11:35 Słowo życia 11:40 Ma się
rozumieć 11:50 Święty na każdy
dzień 12:00 Anioł Pański 12:03
Inf. dnia 12:20 Czarny sufit
13:20 Słowo życia 13:30 Msza św.
14:30 Stanisław Ledóchowski
i jego twórczość 15:50 Ma się
rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10
Jestem mamą 16:25 Przyroda
w Obiektywie 16:40 Zdrowie
z Bożej Apteki 16:55 Sekrety
mnichów 17:10 Prosto o gosp.
17:30 Zostań Żołnierzem RP 17:55
Poczet Wielkich Polaków 18:00
Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15
Rozmowy niedok. 19:25 Drzewo
Jesego z Offczarkiem 19:30
Każdy maluch to potrafi 19:45
Modlitwa z udziałem dzieci
20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00
Apel Jasnogórski 21:20 Inf. dnia

ŚRODA • 6 grudnia

TVP 1

04:50 Klan - telenowela
05:20 Dziedzictwo - serial
06:05 Złoty chłopak - serial obycz.
07:00 Transmisja Mszy Świętej
07:30 Zrujnowani odbudowani - magazyn
08:00 Wiadomości
08:10 Kwadrans polityczny
08:25 Informacje kulturalne
08:30 Pogoda poranna
08:40 Ranczo - serial obycz.
09:40 Komisarz Alex - serial krym.
10:35 Ojciec Mateusz - serial
11:25 Korona królów. Jagiellonowie - telenowela hist.
12:00 Wiadomości
12:10 Agrobiznes; Agropogoda
12:35 Rok w ogrodzie Extra - magazyn
12:50 Natura w Jedyńce - Zdumiewające Indie - Pustynia Thar: święte piaski - dok., Niderl., 2011

14:00 Złoty chłopak - serial obycz.
15:00 Wiadomości; Pogoda
15:20 ALARM! - magazyn
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo - serial
17:00 Teleexpress; Pogoda
17:20 Jaka to melodia?
17:55 Klan - telenowela
18:25 Leśniczówka - serial obycz.
19:00 Jeden z dziesięciu - telet.
19:30 Wiadomości
20:05 Pogoda; Sport
20:15 ALARM! - magazyn
20:30 Korona królów. Jagiellonowie - telenowela hist.
21:10 Wielki test
22:35 Zawodowcy - thriller, USA, 2008
00:30 Tylko wiatr - dok.
01:40 Miłość w czasach wojny
03:45 wojsko-polskie.pl - rep.
04:15 Notacje - dok.

TVP 2

05:00 Na sygnale - serial fabularyzowany
05:30 M jak miłość - serial
06:25 Pozyteczni.pl - magazyn
06:55 Rodzinka.pl - serial kom.
07:30 Pytanie na śniadanie
10:35 Panorama
10:40 Pytanie na śniadanie
11:15 Zaginione-odnalezione - Murzynka - Obraz Leonarda da Vinci, Dama z gronostajem - magazyn
11:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obyczajowy
12:30 Koło fortuny - teleturniej
13:15 Akacja 38 - serial kostiumowy
14:05 Va Banque - teleturniej
14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany
15:05 Doktor z alpejskiej wioski - nowy rozdział - serial

16:00 Koło fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej
17:15 Zakazany owoc - serial obyczajowy, Turcja, 2020
18:00 Panorama
18:20 Va Banque - teleturniej
18:45 Akacja 38 - serial
19:35 Barwy szczęścia - serial
20:40 Przepis dnia
20:55 Na dobre i na złe - serial
21:55 Na sygnale - serial fabularyzowany
22:35 Echo serca - serial
23:30 Ilu miałaś facetów? - kom., USA, 2011. Bohaterka filmu to samotna kobieta po trzydziestce, która zaczyna zastanawiać się nad swoim panięskim stanem.
01:30 Bolivar - serial kostium.
02:25 Bracia - dok.
03:50 Za marzenia - serial

TVN

05:35 Uwaga! - program interwencyjny
05:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn
11:30 Ukryta prawda - program obyczajowy
14:35 Szpital - program obycz.
15:40 Doradca smaku - Piekarnia - program kulinarno-rozrywkowy
15:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
16:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
17:55 Detektywi - program krym.
19:00 Fakty
19:40 Sport
19:45 Pogoda

19:55 Uwaga! - program interwencyjny
20:10 Doradca smaku - Makaron z krewetkami w ziołach - program kulinarny
20:15 Na Wspólnej - serial obyczajowy, Polska
20:55 Milionerzy - program rozrywkowy
21:35 Batman: Początek - przyg., USA, 2005
00:35 Na skraju jutra - SF, USA, Kan., 2014
03:00 Dowody zbrodni - serial krym., USA
04:05 Uwaga! - program interwencyjny
04:25 Nauka jazdy - program edukacyjny
04:55 Recepta na stary dom - program edukacyjny

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:40 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny
09:40 Sekrety rodziny - program obyczajowy
10:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
11:40 Gliniarze - Podczas włamania zostaje zabity poruszający się na wózku inwalidzki...
12:50 Wydarzenia - program informacyjny
13:20 Interwencja - magazyn reporterów
13:40 Trudne sprawy - program obyczajowy
14:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
15:50 Wydarzenia - program informacyjny
16:10 Pogoda
16:15 Interwencja - magazyn reporterów
16:30 Na ratunek 112 - serial obyczajowy

17:00 Gliniarze - serial paradokumentalny
18:00 Pierwsza miłość - serial obycz.
19:00 Wydarzenia - program informacyjny
19:25 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia
19:45 Sport; Pogoda
20:05 Planeta Singli - kom., Polska, 2016
23:00 Diamentowa afra - kom., akcja, USA, Niemcy, 1999
01:05 Kung Fu Szal - akcja, Hongkong, Chiny, 2005
03:15 Zjedź Alaskę - program podróżniczo-kulinarny
03:45 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy
04:45 Disco Gramy - program muzyczny
05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura

07:00 Muzyczne poranki
07:45 Wędrowiec Polski - Kraków - rep.
08:20 Wydarzenie aktualne
08:50 Informacje kulturalne
09:15 Upał - kom., Polska, 1964
11:00 Przeprowadzki - serial
12:05 Kinematograf - narodziny nowej sztuki - dok., Franc., 2021
13:10 Henryk Mikołaj Górecki - autoportret - reportaż
14:15 Stawka większa niż życie - serial sensacyjny
15:25 Informacje kulturalne
15:55 Wojna płci - kom., Wlk. Bryt., 1959
17:35 Rozmowy istotne - Henryk Mikołaj Górecki
18:10 Księga Przechlewni - Cegły historyczne, polityczny beton - program eduk.
18:50 Którędy po sztukę - Klee - magazyn
19:05 Scena muzyczna - Maria Holka - koncert

20:00 Na wschód od Hollywood - Ósmy dzień - dramat, Franc., Belgia, 1996
22:05 Informacje kulturalne - magazyn
22:35 ABC Morderstwa - serial kryminalny
23:25 Tanie Dranie - Kłopotowski i Moroz komentują świat - talk-show
00:10 Więcej niż fikcja - Uzależnieni od ekranu - dok., Kan., 2020
01:35 Jazz.pl - Stanisław Sojka - koncert
03:20 Lekkie obyczaje - Dzieci słońca - dramat, Iran, 2020
05:10 Teledyski
05:40 Afisz kulturalny ekstra
05:55 Jeszcze więcej kultury

TV Puls

06:00 Kobra - oddział specjalny - serial kryminalny
08:00 Nash Bridges - serial kryminalny
09:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
10:00 Zbuntowany anioł - serial obyczajowy
12:00 Zaklinaczka duchów - Melinda musi rozwiązać kolejną skomplikowaną sprawę. Tym razem pomaga jej duch... w stroju klauna.
14:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
16:00 Kurierzy - Do „Twojej Paczki” wpada zestresowany klient - 40-letni Jerzy. Zdenerwowany twierdzi, że...
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny

20:00 Igrzyska śmierci: Kosogłos. Część 1 - akcja, USA, Kan., Franc., 2014. Katniss Everdeen (Jennifer Lawrence) trafia do Dystryktu 13 po tym, jak położyła kres Głodowym Rycyzkom.
22:15 Żelazny rycerz - przyg., USA, Wlk. Bryt., 2011
00:50 Dredd - akcja, Wlk. Bryt., RPA, USA, 2012.
W niedalekiej przyszłości to sędziowie ścigają przestępców, wydając wyroki i wymierzając kary.
02:45 Dzielnica strachu - serial kryminalny
03:45 Menu na miarę - program kulinarny
04:20 Z archiwum policyj - program kryminalny
05:00 Nash Bridges - serial krym.

TVN 7

05:00 Szkoła - program obycz.
06:55 Szpital - program obycz.
07:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
10:50 Zagadki losu - program obyczajowy
11:50 Opowieści małżeńskie - program obyczajowy
12:50 Szpital - Dr Piotr Wójciszewski przyjmuje na SOR 35-latkę, która upadając skrzyła nogę.
13:50 Sąd rodzinny - program sądowy
14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy
15:50 Tajemnice miłości - serial obyczajowy
16:55 Szpital - Dr Robert Szewczyk przyjmuje na oddział niemowlę, które spadło matce z przewijaka.
17:50 Magia Świąt
18:00 Szpital - program obycz.
19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy

20:00 Boże Ciało - obycz., Polska, 2019. Historia Daniela, który w poprawczaku przechodzi duchową przemianę i skrycie marzy, żeby zostać księdzem.
22:25 Strażnicy cnoty - kom., USA, 2018. Kiedy troje rodziców odkrywa, że ich córki zawarły pakt, by stracić dziewictwo na balu maturalnym, rozpoczynają tajną operację, aby powstrzymać nastolatki przed realizacją tego planu.
00:30 Wielkie kłamstewko - miniserial, USA
01:50 Nagi instynkt przetrwania - reality show
03:50 Zbrodnie, które wstrząsnęły Ameryką - program kryminalny

TV 4

06:00 Strażnik Teksasu - film akcji
08:00 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy
09:00 Pierwsza miłość - serial obycz.
09:50 Łowcy skarbów. Kto da więcej
10:50 Policjantki i Policjanci - serial paradok.
12:55 Gliniarze - serial paradok.
13:55 Na ratunek 112 - serial obyczajowy
14:25 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny
15:25 Uroczysko 15:55 Policjantki i Policjanci - serial paradok.
17:00 Sekrety rodziny - program obyczajowy
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej
19:00 Policjantki i Policjanci
20:00 Uroczysko - serial krym.
20:30 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny
21:40 Siła rażenia - akcja, USA, Wlk. Bryt., Rum., 2006
23:40 Fargo - thriller, USA, Wlk. Bryt., 1996
01:45 Pełna chata
01:50 Interwencja - mag. rep.
02:25 STOP Drogówka
03:25 Disco Polo Life

09:00 Człowiek bez twarzy
09:30 Sanktuarium polskie
09:50 Święty na każdy dzień
10:00 Audiencja Generalna Ojca Św. Franciszka z Włocławka
11:00 Życie wg. św. Jana Pawła II
11:25 Jestem mamą
11:40 Prosto o gospodarce
12:00 Anioł Pański
12:03 Inf. dnia
12:20 Polskie dziedzictwo
12:50 Nadzieja
13:20 Słowo życia
13:30 Msza święta
14:30 Wadowice, miasto mojego dzieciństwa
15:25 Canillitas
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Inf. dnia
16:10 Na zdrowie
16:30 Wędrowiec Polski
17:00 Po stronie prawdy
17:55 Poczet Wlk. Polaków
18:00 Anioł Pański
18:05 Inf. dnia
18:15 Rozmowy niedok.
19:25 Drzewo Jessego z Offczarkiem
19:30 Opowieści z Księgi Cnot
20:00 Inf. dnia
20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Ojczyzną
21:00 Apł Jasnogórski
21:20 Inf. dnia
21:40 Polski Punkt Widzenia
22:00 Rewolucja serca. Historia Dorothy Day

TV Trwam

09:00 Człowiek bez twarzy
09:30 Sanktuarium polskie
09:50 Święty na każdy dzień
10:00 Audiencja Generalna Ojca Św. Franciszka z Włocławka
11:00 Życie wg. św. Jana Pawła II
11:25 Jestem mamą
11:40 Prosto o gospodarce
12:00 Anioł Pański
12:03 Inf. dnia
12:20 Polskie dziedzictwo
12:50 Nadzieja
13:20 Słowo życia
13:30 Msza święta
14:30 Wadowice, miasto mojego dzieciństwa
15:25 Canillitas
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Inf. dnia
16:10 Na zdrowie
16:30 Wędrowiec Polski
17:00 Po stronie prawdy
17:55 Poczet Wlk. Polaków
18:00 Anioł Pański
18:05 Inf. dnia
18:15 Rozmowy niedok.
19:25 Drzewo Jessego z Offczarkiem
19:30 Opowieści z Księgi Cnot
20:00 Inf. dnia
20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Ojczyzną
21:00 Apł Jasnogórski
21:20 Inf. dnia
21:40 Polski Punkt Widzenia
22:00 Rewolucja serca. Historia Dorothy Day

CZWARTEK • 7 grudnia

TVP 1

04:50 Klan - telenowela
05:15 Dziedzictwo - serial
06:05 Złoty chłopak - serial obycz.
07:00 Transmisja Mszy Świętej
07:30 Dobre historie - magazyn
08:00 Wiadomości
08:10 Kwadrans polityczny
08:25 Informacje kulturalne
08:30 Pogoda poranna
08:40 Ranczo - serial obycz.
09:35 Komisarz Alex - serial krym.
10:35 Ojciec Mateusz - serial
11:25 Korona królów. Jagiellonowie - telenowela hist.
12:00 Wiadomości
12:10 Agrobiznes; Agropogoda
12:35 Magazyn Rolniczy
12:50 Natura w Jedyńce - Zdumiewające Indie - Ganges: rzeka życia - dok., Niderl., 2011
14:00 Złoty chłopak - serial obycz.
15:00 Wiadomości
15:20 ALARM! - magazyn

15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
16:05 Dziedzictwo - serial
17:00 Teleexpress; Pogoda
17:20 Jaka to melodia?
17:55 Klan - telenowela
18:25 Leśniczówka - serial obycz.
19:00 Jeden z dziesięciu - telet.
19:30 Wiadomości
20:05 Pogoda; Sport
20:15 ALARM! - magazyn
20:35 Ojciec Mateusz - serial
21:30 Sprawa dla reportera
22:30 Magazyn śledczy Anity Gargas
23:10 Ocaleni - reality show
00:15 Tanie Dranie - Kłopotowski i Moroz komentują świat - talk-show
00:55 Resortowe Dzieci - rep.
01:30 Lokatorka II - serial
02:30 Powrót na wyspę - serial

TVP 2

05:00 Na sygnale - serial fabularyzowany
05:30 M jak miłość - serial
06:25 Czas w las - magazyn
06:55 Rodzinka.pl - serial kom.
07:30 Pytanie na śniadanie
10:35 Panorama
10:45 Pytanie na śniadanie
11:15 W kotłach historii - Nobel dla Sienkiewicza. Egzotyczna kuchnia reportera - magazyn
11:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial
12:30 Koło fortuny - teleturniej
13:15 Akacja 38 - serial kostiumowy
14:05 Va Banque - teleturniej
14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany
15:05 Doktor z alpejskiej wioski - nowy rozdział - serial
16:00 Koło fortuny - teleturniej

16:35 Familiada - teleturniej
17:15 Zakazany owoc - serial obyczajowy, Turcja, 2020
18:00 Panorama
18:20 Va Banque - teleturniej
18:45 Akacja 38 - serial kostiumowy
19:35 Barwy szczęścia - serial obyczajowy
20:50 Postaw na milion - teleturniej
21:50 Zderzenie - sens., Wlk. Bryt., Niemcy, 2016
23:40 Wojownik - dramat, USA, 2011. Tommy potrzebuje pieniędzy dla żony zabitego przyjaciela, postanawia więc wziąć udział w turnieju MMA. Zwraca się o pomoc do swego ojca.
02:10 Bolivar - serial kostium.
03:00 Stacja - krym., Polska, 2001

TVN

05:35 Uwaga! - program interwencyjny
05:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn
11:30 Ukryta prawda - program obyczajowy
14:35 Szpital - program obycz.
15:40 Doradca smaku - Makaron z krewetkami w ziołach - program kulinarny
15:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
16:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
17:55 Detektywi - program krym.
19:00 Fakty
19:40 Sport; Pogoda
19:55 Uwaga! - program interwencyjny

20:10 Doradca smaku - Schab w sosie musztardowo-tymiankowym - program kulinarny
20:15 Na Wspólnej - serial obyczajowy, Polska
20:55 Milionerzy - program rozrywkowy
21:35 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
22:45 Pieniądże to nie wszystko - kom., Polska, 2001
00:55 Siła muzyki - obycz., Wlk. Bryt., 2019
03:30 Szpital - program obycz.
04:25 Uwaga! - program interwencyjny
04:45 Recepta na stary dom - program edukacyjny
05:10 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:40 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny
09:40 Sekrety rodziny - program obyczajowy
10:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
11:40 Gliniarze - Wracający ze szkoły jedenastolatek staje się jedynym świadkiem porwania mężczyzny.
12:50 Wydarzenia - program informacyjny
13:20 Interwencja - magazyn reporterów
13:40 Trudne sprawy - program obyczajowy
14:40 Dlaczego ja? - Elżbieta i jej mąż, Krzysztof cieszą się na powrót ich córki Teresy z Anglii. Jednak na Elżbietę czeka niespodzianka...
15:50 Wydarzenia - program informacyjny
16:10 Pogoda
16:15 Interwencja - mag. rep.

16:30 Na ratunek 112 - serial obyczajowy
17:00 Gliniarze - serial paradok.
18:00 Pierwsza miłość - serial
18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:25 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia
19:45 Sport; Pogoda
20:00 Pearl Harbor - melodram., wojenny, USA, 2001
23:55 Nigdy więcej - thriller, USA, 2002. Wkrótce po urodzeniu córki Slim zauważa, że osobowość jej męża Mitcha ma również drugą, mroczną stronę.
02:25 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy
04:40 Disco Gramy - program muzyczny
05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura

07:00 Muzyczne poranki
07:55 Księga Przechlewni - Cegły historyczne, polityczny beton
08:40 Którędy po sztukę - Klee - magazyn
08:55 Informacje kulturalne
09:25 Wojna płci - kom., Wlk. Bryt., 1959
11:00 Przeprowadzki
12:05 TYM bardziej - dok. Szwajc., 2022
14:35 Scena muzyczna - Maria Holka - Bajka o Siwobrodym Krasnalu - koncert
15:25 Wydarzenie aktualne
16:00 Oskar i pani Róża - fab., Franc., 2009
17:55 Wędrowiec Polski - Kraków - rep.
18:35 Kabaret Starszych Panów - Kabaret Jeszcze Starszych Panów - widowisko

20:00 Wstęp do filmu - Wesele
20:05 Czwartkowy klub filmowy - Wesele - dramat, Polska, 1972
22:00 Informacje kulturalne
22:30 Officer - serial sensacyjny
23:40 Na wschód od Hollywood - Ósmy dzień - dramat, Franc., Belgia, 1996
01:45 Kino nocne - Bandyta - dramat, Polska, Wlk. Bryt., Franc., Niemcy, 1997
03:30 Nie Poloniae - O Polsce z oddali - Stefano Barlacchi - rozmowa
04:15 Informacje kulturalne
04:45 Teledyski
05:30 Afisz kulturalny ekstra
05:45 Jeszcze więcej kultury w TVP Kultura 2 na stream.tvp.pl

TV Puls

06:00 Kobra - oddział specjalny - serial kryminalny
08:00 Nash Bridges - serial kryminalny
09:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
10:00 Zbuntowany anioł - serial obyczajowy
12:00 Zaklinaczka duchów - Melinda i Jim wybierają się na randkę, pozostawiając Aidenę z nową opiekunką. Okazuje się, że chłopiec jest w niebezpieczeństwie. Dlaczego?
14:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
16:00 Kurierzy - Roman (Marcin Boruchardt) dostarcza przesyłkę kobiecie, która mówi, że niczego nie zamawiała i prosi go, żeby przy niej otworzył paczkę.
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny

20:00 Gliniarz z Beverly Hills - kom., USA, 1984. Policjant Axel Foley (Eddie Murphy) postanawia udać się do Beverly Hills, aby wyjaśnić sprawę śmierci przyjaciela
22:05 Agentka specjalnej troski - kom., Franc., 2016
00:25 Afrykańskie wakacje - kom., Franc., 2019
02:10 Dzielnica strachu - serial kryminalny
03:05 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
04:05 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. Wiadomości polityczne i gospodarcze, informacje z życia gwiazd i naukowe ciekawostki.
05:00 Nash Bridges - serial krym.

TVN 7

05:00 Szkoła - program obycz.
06:55 Szpital - program obycz.
07:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
10:45 Magia Świąt
10:50 Zagadki losu - program obyczajowy
11:50 Opowieści małżeńskie - program obyczajowy
12:50 Szpital - Dziewczyna która była świadkiem wypadku, przywozi do szpitala poszkodowanego w nim mężczyznę.
13:50 Sąd rodzinny - program sądowy
14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy
15:50 Tajemnice miłości - serial obyczajowy
16:55 Szpital - program obycz.
17:50 Magia Świąt
18:00 Kocha, lubi, pasuje - program
19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy

20:00 Johnny English - kom., Franc., Wlk. Bryt., USA, 2003. Po serii zamachów na agentów Brytyjskich Sił Specjalnych pozostał tylko jeden człowiek, niosący nadzieję na uratowanie kraju, Johnny English.
21:55 Kocha, lubi, szanuje - kom., USA, 2011. Cal ma dobrą pracę, udane dzieci i szkolną miłość za żonę. Nagle wszystko się zmienia...
00:20 Nagi instynkt przetrwania - reality show
02:20 Zbrodnie, które wstrząsnęły Ameryką - program kryminalny
03:20 Przypadki z archiwum X - program o zjawiskach paranormalnych
04:20 Druga strona medalu

TV 4

06:00 Strażnik Teksasu - film akcji
08:00 Nasz Nowy Dom - prog. rozrywkowy
09:00 Pierwsza miłość - serial obycz.
09:50 Łowcy skarbów. Kto da więcej
10:50 Policjantki i Policjanci - serial paradok.
12:55 Gliniarze - serial paradok.
13:55 Na ratunek 112 - serial obyczajowy
14:25 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny
15:25 Uroczysko 15:55 Policjantki i Policjanci - serial paradok.
17:00 Sekrety rodziny - program obyczajowy
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej
19:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok.
20:00 Uroczysko 20:30 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny
21:40 Siła rażenia - akcja, USA, 2002
00:20 Pamięć absolutna - SF, USA, 1990
02:50 Interwencja - mag. rep.
03:25 Disco Polo Life
04:25 Top 10 - Lista Przebojów
05:30 Telezakupy

08:35 Słowo życia
08:40 Prawda a historia
09:00 Na zdrowie
09:20 Opowieści z Księgi Cnot
09:45 Święty na każdy dzień
10:00 Inf. dnia
10:15 Rozmowy niedok.
11:25 Myśląc Ojczyzną
11:35 Przyroda i ludzie
12:00 Anioł Pański
12:03 Inf. dnia
12:20 Iluminator
13:15 Słowo życia
13:20 Przegląd Tygodnika „Niedziela”
13:30 Msza święta
14:30 Cioteczka
15:00 Katownie Praskie
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Inf. dnia
16:10 Z wędką nad wodę w Polsce i Świata
16:35 Zło dobrem zwycięża! Historia Mayerling
17:00 Modlitwa w Sanktuarium św. Józefa w Kaliszu
19:25 Akademia pro-life
19:30 Drzewo Jessego z Offczarkiem
19:40 Inf. dnia
20:20 Różaniec
20:50 Głos Polski
21:00 Apł Jasnogórski
21:20 Inf. dnia
21:40 Polski Punkt Widzenia
22:00 Spełnić marzenie

TV Trwam

08:35 Słowo życia
08:40 Prawda a historia
09:00 Na zdrowie
09:20 Opowieści z Księgi Cnot
09:45 Święty na każdy dzień
10:00 Inf. dnia
10:15 Rozmowy niedok.
11:25 Myśląc Ojczyzną
11:35 Przyroda i ludzie
12:00 Anioł Pański
12:03 Inf. dnia
12:20 Iluminator
13:15 Słowo życia
13:20 Przegląd Tygodnika „Niedziela”
13:30 Msza święta
14:30 Cioteczka
15:00 Katownie Praskie
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Inf. dnia
16:10 Z wędką nad wodę w Polsce i Świata
16:35 Zło dobrem zwycięża! Historia Mayerling
17:00 Modlitwa w Sanktuarium św. Józefa w Kaliszu
19:25 Akademia pro-life
19:30 Drzewo Jessego z Offczarkiem
19:40 Inf. dnia
20:20 Różaniec
20:50 Głos Polski
21:00 Apł Jasnogórski
21:20 Inf. dnia
21:40 Polski Punkt Widzenia
22:00 Spełnić marzenie

Cennik ogłoszeń drobnych ważny od 1.12.2022 r.

Ceny ogłoszeń drobnych: zwykle: do 20 słów – 10 zł, do 30 słów – 20 zł, do 40 słów – 30 zł; pogrubione: do 20 słów – 20 zł, do 30 słów – 40 zł, do 40 słów – 60 zł.

Użycie na początku ogłoszenia znaku, litery, przedrostka lub słowa niezwiązanego merytorycznie z ogłoszeniem i mającego na celu zmianę alfabetycznej pozycji ogłoszenia w danej rubryce skutkuje **potrojeniem** ceny ogłoszenia. Ostateczną decyzję, czy takie użycie ma miejsce, podejmuje redakcja.

Osoba, która składa zlecenie na reklamę lub ogłoszenie drobne w „Tygodniku Tucholskim” zobowiązuje się do przestrzegania Regulaminu przyjmowania reklam i ogłoszeń w „Tygodniku Tucholskim”. Treść regulaminu dostępna w redakcji.

Nieruchomości Lokale

Sprzedam

- Dom w Bładowie, gmina Tuchola, 2 pokoje, kuchnia, łazienka, tel. 605-879-875
- Działka budowlana z własnym lasem w Cekcynku, ul. Hebanowa, 2098 m², 165.000 zł, tel. 720-332-233
- Działka budowlana, Plazowo koło Tucholi, 2800 m², media, cena do uzgodnienia, tel. 579-024-461
- Działka rekreacyjna o pow. 4200 m² w Cisinach z pozwoleniem na budowę za kwotę 70.000 zł, tel. 698-616-553
- Mieszkanie w centrum Tucholi, bezczynszowe, dobra lokalizacja, 54 m², KOI, tel. 731-931-793, Tuchola, ul. Pocztowa 5
- Mieszkanie w Kamienicy, gmina Gostycyn, I piętro, 2 pokoje, kuchnia, łazienka, WC, tel. 605-879-875
- Mieszkanie w Tucholi, ul. Cegielniana, pow. 35,30 m², I piętro, możliwość kupna z garażem przy bloku, tel. 668-413-495

Oddam w najem

- Lokal handlowy na sklep spożywczy na osiedlu bloków Przy Szosie Sępoleńskiej w Tucholi, tel. 720-223-322
- Lokal użytkowy na rynku w Tucholi, tel. 697-273-722
- Mieszkanie w Tucholi, 38 m², 2 pokoje, 880 zł plus opłaty, tel. 720-093-093
- Mieszkanie, osobne wejście, pokój z kuchnią + łazienka, Tuchola, osiedle Mickiewicza, tel. 606-373-826

Kupno

- Skup bydła rzeźnego Agros. Preferencyjne ceny krów -eksport. Skup odsadek MM i MBO. Gotówka. Sprawdź ceny. Dział skupu 889-186-749, biuro 794-463-596
- Skupujemy bydło: byk do 12,50 zł/kg, jałówka do 12,00 zł/kg, krowa do 8,50 zł/kg, (52) 332-30-88, 606-167-635
- Tuczniki, maciory i knury kupię, odbiór z gospodarstwa, waga, tel. 888-302-750

Różne

- Biuro Matrymonialno-Partnerskie Serduska Dwa, oferty osób od 24 do 80 lat, zapraszamy. Biuro czynne 10.00-18.00. tel. 883-783-782
- Biuro Tłumaczeń – wszystkie języki europejskie + inne (44), Sępólno Kraj., Nowy Rynek 8 (8-16.30), (52) 388-37-38, 602-739-670, grametwm@wp.pl

- Zwrot podatku + zasiłki: Austria, Anglia, Belgia, Irlandia, Holandia, Niemcy. Sępólno Kraj., Nowy Rynek 8, 602-739-670, grametwm@wp.pl

Usługi

- Abadom, budowa domów od podstaw, ocieplenia, płyty k-g, płytki, malowanie, 887-996-927, 787-401-951
- Adaptacja poddaszy, budowy mieszkań A-Z, remonty, docieplanie elewacji, zabudowa poddaszy, g-k, regipsy, szpachlowanie, malowanie, pokrycia dachowe, wolne terminy, 736-792-828
- Adaptacja, aranżacja, budowlano-remontowe usługi, dekarstwo, docieplanie, elewacje, gładzie, poddasza, podwieszane sufity, ścianki działowe, płoty, papa termoizgrzewalna, od A-Z, 725-530-485
- **Clean-fast – specjalistyczne czyszczenie dachów, elewacji, kostki brukowej, kamienia, malowanie dachów, elewacji, pranie dywanów, tapicerki meblowej i samochodowej, 785-531-020, www.clean-fast.tuchola.pl**
- Dachy, ciesielstwo-dekarstwo, remonty dachów, budowa domów, sprzedaż pokryć dachowych – z usługą 8% VAT (budynki mieszkalne), utylizacja azbestu, www.dachmaster.az.pl, 661-969-866
- Docieplanie budynków, elewacje, pomoc w dofinansowaniu w programie „Czyste powietrze”, montaż pieców zagazowujących drewno, fotowoltaika, usługi hydrauliczne, 603-674-175
- Docieplanie budynków, elewacje, remonty mieszkań, gładzie, panele, 509-939-549
- Elektryk, 602-338-356
- Grzanie papy termoizgrzewalnej, dachy płaskie, balkony, tarasy, usuwanie przecieków, orynnowania, obróbki blacharskie, naprawy dachów i inne prace dekarские, 603-061-865
- Remonty mieszkań, zabudowy z kartongipsu, glazurnictwo, malowanie, panelowanie, wolne terminy, tel. 603-482-376
- Rozbiórki – domy, chlewy, stodoły, szklarnie. Rotacyjne nowe, używane, rozrzutnik 3,5 t sprzedam, tel. 880-147-001
- Zawsze zapewniam dobrą zabawę na weselach, innych uroczystościach rodzinnych, zabawach itp., profesjonalne nagłośnienie, prezenter muzyczny, duża kolekcja nagrań, tanio, 606-694-038

Motoryzacja

Sprzedam

- **Auto-kasacja C-53. Demontaż pojazdów uszkodzonych, powypadkowych. Odbiór własnym transportem. Auto-szrot, sprzedaż części używanych, Wielki Konopat k. Świecia, kasacjaswiecie@wp.pl, (52)332-46-98, 605-112-448**
- Ford c-max 1.6 D (2011), 240.000 km, 23.500 zł, tel. 509-602-213
- Ford galaxy 2.0 D (2012), 140 KM, cena do negocjacji, tel. 608-119-037
- Ford transit (2003), 236.000 km, stan dobry, 8600 zł, tel. 692-342-340
- Koła zimowe, T4, VW, audi, 15", 16", opel 15", ford 17", felgi do polo, VW golf 1.9 TDI (2008), 793-741-541
- Komplet opon zimowych do mercedesa z alufelgami 16", alufelgi 15" do BMW, tel. 508-771-786
- Mazda 6 2.0 B 145 PS (2007), kombi, bogate wyposażenie, ksenon, jeden właściciel, tydzień w kraju, zarejestrowany, 8999 zł, 606-280-837
- Nissan note 1.2 B (2014), 2 komplety kół, garażowany, tel. 506-196-223
- Opel corsa 1.2 B (2011), BMW 520 2.0 D (2015 grudzień), kombi, koła toyota aygo, peugeot 107, citroen c1, 793-741-541
- Opel mokka x ecotec 1.4 turbo (X 2018), 51.000 km, 140 KM, bogate wyposażenie + hak, tel. 506-247-193
- Opony używane, zimowe, różne rozmiary, także C, tel. 667-902-418
- Opony zimowe 16", 17", 18", komplet kół ford kugo 17", VW audi, passat, 5x112, 15", 16", różne felgi, 793-741-541
- Opony zimowe dębica frigo, 215/65 R16, tel. 517-631-932
- Skoda fabia kombi 1.4 mpi (2008), tydzień w kraju, zarejestrowany, opony zimowe 15", 16", używane, 12.500 zł, 606-280-837
- VW sharan 1.9 TDI (1998), opłacony, aktualny przegląd, stan dobry oraz dużo nowych części do niego, tel. 887-606-301
- VW transporter V 2.5 (2004), stan dobry, 11.200 zł, tel. 692-342-340

Kupię

- Absolutnie auta do stawcze, osobowe, całe lub uszkodzone, skorodowane, stan i rok bez znaczenia, 516-955-473

Ogłoszenia drobne do bieżącego numeru przyjmujemy **do wtorku do godziny 16.00**. Można też je dostarczyć do jednego z naszych punktów przyjmowania ogłoszeń drobnych. Termin przyjmowania ogłoszeń do bieżącego numeru w poszczególnych punktach (poza redakcją gazety) może się różnić (zwykle ogłoszenie trzeba dostarczyć do wtorku do godziny 12.00).

Redakcja zastrzega sobie możliwość odmowy przyjęcia ogłoszenia bez podania przyczyny.

Punkty przyjmowania ogłoszeń drobnych:

Tuchola: Redakcja „Tygodnika Tucholskiego”, ul. Karasiewicza 3; **Gostycyn:** GS „Sch” sklep nr 7, Carrefour Express, ul. Bydgoska 17; **Śliwice:** sklep wielobranżowy „Sabina”, ul. Dworcowa 4; **Bysław:** sklep p. Krzyżelewskiego, ul. Główna 61; **Kęsowo:** sklep „Farmer”, ul. Główna 17; **Żalno:** sklep „Farmer”, ul. Starowiejska 8; **Legbąd:** sklep p. Wolińskiego, ul. ks. Chudzińskiego 5a.

- Absolutnie auta kupię osobowe oraz dostawcze, całe lub rozbite, na złom, z wyrejestrowaniem, 507-233-461

Sprzedaż

- Bele siana i bele słomy, lubin słodki, pszenżyto i pszenica, 601-413-352
- Buraki pastewne, Lubiewo, tel. 607-113-083
- Byczek, jałoweczka, mieszańce, 600-743-094
- Byczki i jałoweczki u Irenki, kolorowe, czarno-białe, 2-, 3-tyg., polskie, 691-117-925, 886-793-508
- Chłodziarka przeszklona 1,70, zamrażarka, alufelgi z oponami do aut terenowych 265x70 R15, turbina i osprzęt do mercedesa N1320, telewizor, 602-692-761
- Drewno bukowe, odpady ze stolarni, suche, możliwy transport, tel. 604-560-593
- **Drewno kominkowe i opałowe, suche – sosna, brzoza, buk, dąb, poszczepane z grubych wałków. Możliwość dowozu, 604-539-645**
- Drewno opałowe, grube, czubowe, 140 zł/m, możliwość transportu do klienta po zamówieniu, tel. 695-684-175
- **Drewno opałowe, kominkowe suche, sosna, brzoza, dąb, buk, możliwość dowozu, 600-982-859**
- Drewno opałowe, sosna 160 zł, brzoza 200 zł, klepki bukowe 110 zł. Możliwość pocięcia i polupania + transport, 889-122-883
- Drewno opałowe, sosna pocięta lub w całości, możliwy transport, tel. 782-675-225
- Drewno opałowe, workowane, rozpalkowe, kominkowe, suche – sosnowe, świerkowe, liściaste, obrzyny tartaczne, trociny, z dowozem + transport towaru, cięcie, 509-161-734
- Drewno rozpalkowe, suche, bukowe, do wszystkich pieców, grubsze lub cieńsze, pocięte lub workowane, tel. 693-740-555
- Drewno: brzoza, sosna, suche, mokre, łupane, 513-921-882
- Gęsi, tuszki + okrasa, tel. 506-154-156
- Jałówka cielna, tel. 694-650-843
- Jęczmień, pszenżyto, żyto, pszenica, ziemniaki jadalne, tel. 887-606-301

- Kombajn ziemniaczany anna, 7500 zł, przyczepa kogel sprzedam lub zamienię na agregat talerzowy z hydro-pakiem, tel. 667-255-043
- Konie zimnokrwiste w różnym wieku, tel. 727-794-072
- Krowa cielna z mlekiem, tel. 607-927-487
- Krowy, jałowki cielne, obornik bydłowy, opona 16.9 R28, pompa od dojkarki, silos paszowy michał, 8-tonowy, 606-224-952
- Kukurydza sucha, ziarno, pszenica, możliwość dowozu, tel. 608-615-448
- Kurczęta brojlery, 6-tygodniowe, żywe, waga powyżej 2,2 kg, cena 10 zł/kg. Sprzedaż 12-15.12. Dostawa darmowa, Bagienica, tel. (52) 334-67-15
- Kurki nioski, odchowane, rasy rosa, tetra kolorowa i zielononóżka. Możliwy dowóz, 600-539-790
- Narożnik duży, wymiary 3,10x1,90 m, z funkcją spania, brązowy, strona prawa lub lewa, 350 zł, transport gratis, 509-403-487
- Owies, plug 4-skibowy, grudziadki, siewnik poznaniak, 2,70 m, obciążniki do ursusa, do przodu, 912-914, części do motorów, 662-326-238
- Piasek (pospółka) oraz czarnoziem do ogrodu, rozbiórka domów, tel. 534-665-535
- Prosięta 3 szt., tel. 884-813-123
- Prosięta duże, 15 szt., tel. 785-940-768
- Prosięta mięsne, tel. 889-353-853
- Prosięta odsadzone, kurczęta brojlery – tuszki, 500-340-889
- Prosięta, tel. 518-163-097
- Prosięta, tel. 888-033-924
- Przyczepa 1-osiova wywrotka, zarejestrowana, kultywator 2,7 m, grudziadki, części do C360, tel. 696-223-989
- Telefony, wyposażenie łazienki, robot sprząający, wykaszarka, ciśnieniomierz lekarski, router, części do kotła na ekogroszek, zestaw kawowy, aparat fuji, fotoobrazy, 787-870-913
- Telewizory funai 40", sonny 32", samsung 32", ceny do uzgodnienia, nie odpowiadamy na SMS-y, 605-084-068
- Wapno weglanowe 50% CaO, wapno zawierające magnez (dolomit) 50%, CaO + MgO, tel. 723-167-332
- Warchlaki, ok. 30 kg, tel. 667-902-418
- Ziemniaki denar, 1,8 kg, tel. 600-667-191
- Ziemniaki jadalne z dowozem, sortownik do ziemniaków, pucki, 606-224-952

informator medyczny

UROLOG

dr n. med. Bartosz Brzoszczyk
specjalista urolog, androlog
Miejskie Centrum Lekarskie
ul. Świecka 27, Tuchola
przyjmuje **poniedziałek 17.00-20.00**
tel. 52 33 433 44

GABINET PRYWATNY

dr n. med. Łukasz Pokrywka
SPECJALISTA UROLOG
poniedziałek, czwartek 15.00-18.00
Tuchola, ul. Piastowska 5/11
rejestracja tel. 660 217 848
pon.-pt. w godz. 12.00-15.00

SONUS-MED Mariola Gwizdała
Aparaty słuchowe, badanie słuchu
• dobór i sprzedaż aparatów słuchowych
• badanie słuchu • wizyty domowe
• ABR, otoemisja, terapia szumów usznych
• baterie • refundacja NFZ, PCPR, PFRON
piątek 9.00-17.00 tel. 504 298 407

TUCHOLA, ul. Świecka 53/2

auris med **BADANIA SŁUCHU**
APARATY SŁUCHOWE
refundacja z NFZ
poniedziałek, wtorek, czwartek 9.00-17.00
Tuchola, ul. Świecka 40
tel. 506-130-566

PRAKTYKA LEKARZA RODZINNEGO
Maciej Krauze
Bagienica 62, 89-520 Gostycyn
Wizyty prywatne w godz. 13:00-22:00
(w niedziele i święta po indywidualnym uzgodnieniu)
Możliwość wykonania USG na miejscu
info: facebook.com/krauze.gabinet Tel. 791 029 403

Lek. dermatolog
Jadwiga Barczyk
tel. kom. 606 28 66 33
przyjmuje w Gostycynie, ul. Piłska 22.
Wskazana rejestracja telefoniczna

FIZJOTERAPIA I REHABILITACJA
prywatny gabinet „FizjoFiks”
mgr Nikolai Kiebratowski
ul. Saganowskiego 4, 89-500 Tuchola
Tel. 732-611-816
Ciesz się życiem bez bólu.

W odpowiedzi na liczne zapytania,
informujemy, że

MEDYCZNE
LABORATORIUM
MikLab
przy ul. Chopina 4
przyjmuje pacjentów
od 6:30 – 10:00.
Wydawanie wyników badań
do godziny 14:00

Osoby związane
ze służbą zdrowia,
które chcą
zareklamować
swoje usługi
i zaistnieć w naszym
powiatowym
„Informatorze
medycznym”,
prosimy o kontakt
z redakcją
– tel. 52 33 630 50.

Panowie, badamy się! I poznajemy ciekawostki o... robotach w medycynie

Listopad stał się miesiącem, w którym mężczyznom przypomina się o konieczności badań. Specjalnie z okazji akcji Movember teksty dla czytelników „Tygodnika Tucholskiego” i tygodnik.pl przygotowuje dr n. med. Bartosz Brzoszczyk, specjalista urolog, androlog. Z jego porad można korzystać w Tucholi. Znany jest także ze Szpitala Tucholskiego. Niedawno doktor tłumaczył, dlaczego i w jakim wieku panowie powinni zacząć się badać, by w odpowiednim momencie wykryć ewentualny, rozwijający się nowotwór prostaty. Dziś natomiast opowiada o ciekawostkach dotyczących... robotów i rewolucji w polskiej medycynie. (pp)

Rewolucja robotyczna w polskiej medycynie

Do niedawna użycie robotów w medycynie wydawało się być tylko motywem z filmów science-fiction. Wizja ta niewątpliwie wzbudzała niepokój i przerażenie nad utratą kontroli nad maszyną i przed rychłą apokalipsą ludzkości. Obecnie jednak roboty stały się rzeczywistością w sektorze opieki zdrowotnej. Dzisiejsze maszyny, dzięki wykorzystaniu technologii robotycznych, sztucznej inteligencji (AI), druku 3D, rzeczywistości rozszerzonej (AR) oraz wirtualnej (VR), kontynuują rewolucjonizowanie świata medycyny.

Podobnie jak w przypadku wielu innowacji, roboty chirurgiczne zostały pierwotnie zaprojektowane dla potrzeb wojska i agencji kosmicznych. Służyły jako narzędzia umożliwiające opiekę nad rannymi żołnierzami i kosmonautami w trudno dostępnych, niebezpiecznych miejscach, gdzie dostęp do wykwalifikowanej kadry chirurgicznej był ograniczony. Z uwagi na technologiczne ograniczenia, w tym opóźnienia w transmisji sygnału między ramionami robota a odległym o nawet kilka tysięcy kilometrów operatorem, musiało minąć kilka dekad, zanim technologia ta znalazła szerokie zastosowanie w medycynie.

Jak działa robot chirurgiczny?

Na wstępie należy podkreślić, że wykorzystanie systemów

robotycznych w nowoczesnej chirurgii w żaden sposób nie wiąże się z utratą autonomii chirurga. Istnieją zabezpieczenia, które zapobiegają niekontrolowanym ruchom robota bez nadzoru człowieka. Najpopularniejsze systemy robotyczne składają się z konsoli (manipulatora), który przenosi ruchy nadgarstka i palców operatora na ramiona robota. Ramiona wraz z przypiętymi do nich narzędziami chirurgicznymi są wprowadzone przez kilkumilimetrowe nacięcia skóry i umiejscowione wewnątrz ciała pacjenta. Od początku do końca to lekarz zarządza i całkowicie niezależnie nimi steruje. W konsoli znajduje się również trójwymiarowy ekran transmitujący obraz z kamery pola operacyjnego, dający możliwość wykonania ponad 40-krotnego przybliżenia, co zapewnia niezwykle dokładność w preparowaniu krytycznych struktur ludzkiego ciała.

Roboty chirurgiczne, poprawiają precyzję i dokładność, zapewniają znacznie szerszy zakres ruchu niż ludzka dłoń, co jest szczególnie przydatne

podczas skomplikowanych zabiegów w tym zabiegów urologicznych. Ulepszenia te przynoszą ogromne korzyści pacjentowi, zmniejszając ryzyko związane z zabiegiem chirurgicznym, całkowitym czasem rekonwalescencji, mniejszym bólem pooperacyjnym i mniejszą liczbą powikłań związanych z utratą krwi oraz infekcjami ran.

Dla kogo przeznaczone są operacje robotyczne?

Operacje z wykorzystaniem systemów robotycznych wykonywane są u pacjentów z chorobami, w przypadku których niezbędna jest niezwykle precyzja i dokładność, aby uzyskać jak najlepsze wyniki leczenia oraz aby zachować funkcję innych organów (nowotwory złośliwe odbyticy, macicy, gruczołu krokowego i pęcherza moczowego). Obecnie najczęściej przeprowadzanym zabiegiem robotycznym na świecie jest usunięcie gruczołu krokowego z powodu raka, gdzie poza aspektem onkologicznym ważne jest zachowanie trzymywania moczu oraz erekcji. Na świecie

operacje robotyczne są przeprowadzane już od 20 lat, jednak w Polsce dopiero od niespełna roku stały się refundowane w ramach Narodowego Funduszu Zdrowia.

Chociaż systemy robotyczne mogą konkurować z ludźmi w powtarzalnych i prostych zadaniach, to nadal mają swój własny zestaw ograniczeń i wad. Dokonywanie rozsądnych ocen w przypadku robotów w dalszym ciągu zależy od kreatywności i analitycznych umiejętności chirurgów. Należy również podkreślić, że wyniki leczenia zależne są przede wszystkim od doświadczenia chirurga przeprowadzającego zabieg oraz stopnia zaawansowania choroby. W przypadkach mniej skomplikowanych i stanach zagrożenia życia, to wciąż klasyczna chirurgia pozostaje niezastąpiona.

dr n. med. Bartosz Brzoszczyk,
specjalista urolog, androlog

Reklama, ogłoszenie płatne

TAXI Przewóz max. 6 osób
tel. 781 555 507

Zatrudnimy pracowników do pracy w Niemczech w przetwórstwie rybnym i ogrodnictwie.

Nie wymagamy znajomości j. niemieckiego.

Kontakt telefoniczny
od poniedziałku do piątku
w godz. od 9:00 do 13:00

663-626-877

OGŁOSZENIE

Wójt Gminy Gostycyn podaje do publicznej wiadomości, iż został ogłoszony przetarg nieograniczony na sprzedaż kontenera socjalnego. Przetarg ten został wywieszony na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy w Gostycynie, ul. Bydgoska 8 na okres 21 dni oraz zamieszczony na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Gostycyn (<http://www.bip.gostycyn.pl/>).

Szczegółowe informacje można uzyskać w Urzędzie Gminy Gostycyn, pok. 2, tel. (52) 336 73 17.

Wójt Gminy Gostycyn
mgr Ireneusz Kucharski

W gminie Kęsowo Złote Gody aż

W ubiegłym tygodniu w środę (22 listopada) w Wiejskim Domu Kultury w Kęsowie odbyła się uroczystość z udziałem siedmiu par, obchodzących w tym roku jubileusz 50-lecia małżeństwa.

Małżonkowie z półwiecznym stażem odebrali Medale za Długoletnie Pożycie Małżeńskie, przyznawane przez prezydenta. Ich wręczenia dokonał wójt **Radosław Januszewski** w asyście **Natalii Cyborowskiej**, zastępczyni kierownika Urzędu Stanu Cywilnego. Wyróżnienie trafiło do siedmiu par.

– Jest wiele jubileuszy godnych świętowania, ale na szczególną uwagę zasługuje tak wspaniała rocznica, jak pięćdziesięciolecie pożycia małżeńskiego. Dlatego z ogromną radością i wielkim zaszczytem przyjmujemy was, drodzy jubilaci, do grona par w naszej małej społeczności gminnej, które obchodziły tak wspaniały jubileusz. Wasz długotrwały związek to symbol wielkiej miłości, ogromnej tolerancji i wzajemnego zaufania – mówiła urzędniczka. Z kolei wójt chylił czoła przed małżonkami za ich wielki trud w zbudowaniu podstawowej komórki społecznej, którą jest rodzina. Kilkadziesiąt lat temu nie było programu 500+ i innych świadczeń pomagających w utrzymaniu dzieci.

– Żyliście państwo w trudniejszych czasach. Musieliście dawać sobie radę bez wsparcia – mówił **Radosław Januszewski**.

Z okazji Złotych Godów urzędnicy życzyli jubilatom następnych długich lat życia w zdrowiu, pogody ducha i doczekania kolejnych znacznych jubileuszy. Świętującym towarzyszyli bliscy, którzy ze wzruszeniem przyglądali się aktowi ich dekoracji. Spotkanie zakończył wspólny posiłek, ale zanim oddano się mniej oficjalnym rozmowom przy kawie i cięście, w górę wzniesiono lampki szampa, a wraz z nimi toast za małżonków z imponującym stażem. Wybrzmiało także gromkie „Sto lat”!

Pamiątkowa fotografia małżeństw obchodzących 50-lecie z gminnymi urzędnikami.

Po prostu do siebie pasowali

Eleonora i Rajmund Weltrowscy z Tuchółki ślub brali 21 kwietnia 1973 r. Można powiedzieć, że byli dalszymi sąsiadami, bo pani Eleonora mieszkała w Tuchółce, a pan Rajmund na wybudowaniu. Zнали się, ale bliższy kontakt załapali w świetlicy, gdzie spędzano wolny czas.

– Chodziliśmy tam między innymi oglądać telewizję – przyznała jubilatka.

– Byliśmy młodzi, a żona piękna. Pasowaliśmy do siebie – dodał jubilat.

Para doczekała się 4 dzieci: 2 córek i 2 synów (jeden z nich zmarł), 6 wnuczek i 1 wnuka, a także prawnuczki. Pan Rajmund pracował w PGR-ach, m.in. na stanowisku traktorzysty i kombajnisty. Pani Eleonora zajmowała się domem i dziećmi. Teraz, chętnie pomaga przy wnukach. Na emeryturze małżonkowie chętnie oddają się pracy na działce. Lubią też spacerować. Ich recepta na długotrwały i szczęśliwy związek? Przede wszystkim zrozumienie, miłość i wzajemne wsparcie i pomoc.

Także w kwietniu 1973, ale 28 na ślubnym kobiercu stanęli, **Teresa i Andrzej Górscy**. Małżonkowie wychowali 2 synów, doczekali się 2 wnuków i tyle samo wnuczek. Prowadzili gospodarstwo rolne, a poznali się w Bładowie u siostry jubilata. Jak przyznał pan

Obecni na uroczystości wzniesli toast za zdrowie jubilatów i odśpiewali im „Sto lat”.

Andrzej, w życiu nie spodziewał się, że doczeka się pół wieku małżeństwa. W życiu nigdy nie starał się wybiegać myślami w przód, skupiał się na tym, co przynosi dzień. Za istotne w odczuciu pary we wspólnym życiu jest przede wszystkim wzajemne zrozumienie. Małżonkowie mieszkają w Żalnie.

Teresa i Aleks Łangowscy ślubowali sobie miłość 5 maja 1973 r. Ślub cywilny odbył się w Lubiewie, a kościelny w Bysławiu, gdzie mieszkała pani Teresa. Małżeństwo zamieszkało w Kęsowie i doczekało się 2 synów, 8 wnuków i jednej wnuczki, 4 prawnuków i jednej prawnuczki.

– Jak przyjadą, to jest rajbach niesamowity – przyznała z uśmiechem jubilatka. Ciszę i spokój pani Teresa znajduje na rybach. Łowi na własnym stawie. A kiedy aura skłania już bardziej do spędzania czasu w domu, to z chęcią ogląda skoki narciarskie. Jej mąż lubi z kolei przejażdżki rowerowe. Podkreśla, że w małżeństwie zgoda jest ważna i wyrozumiałość, ale nieraz trzeba się też pokłócić.

Miłość znaleźli na zabawie, u koleżanki i w kościele

Kolejne małżeństwo z półwiecznym stażem to **Ludwika i Cze-**

śław Stosikowie z Grochowa. Jubilaci poznali się w Lotyniu na dożynkach, na których to pan Czesław pokazał, że jest dobrym tancerzem. Para doczekała się 2 synów i 2 córek, 14 wnucząt i 5 prawnuków. Małżonkowie przez całe życie pracowali na gospodarstwie. Obecnie mieszkają w jednym domu z rodziną młodszego syna.

– Jak 14-letni wnuczek i 9-letnia wnuczka wracają ze szkoły, to zawsze ktoś jest w domu – zauważa pani **Ludwika**. Jak podkreśla, w domu jeszcze wszystko jest w stanie zrobić.

więcej zdjęć na
www.tygodnik.pl

Halina i Ryszard Muzolfowie z Kęsowa w otoczeniu córek: **Lucyny Mross** i **Iwony Komorskiej**. Z drugą z wymienionych mieszkają.

Teresie i Aleksowi Łangowskim podczas uroczystości towarzyszyła licznie zgromadzona rodzina.

siedmiu par! O zanieдbanіu, które jest przemocą

Jadwiga i Eugeniusz Sawiccy z Drożdżenic.

– Dopóki można, to trzeba pracować, czas wtedy inaczej płynie – dodaje jej mąż, który także nie potrafi siedzieć długo beczynnie. W wolnym czasie jubilaci oglądają telewizję, m.in. serial „Na Wspólnej” i teleturniej „Milionerzy”. W ruch idzie także gazeta codzienna. Miłość, szacunek, wytrwałość i wzajemne zrozumienie – to ich zdaniem sposób na długie małżeństwo.

Kolejna para znajomość też zaczęła od tańca, ale nie na dożynkach, a na potańcówce w Teologu. **Halina i Ryszard Muzolfowie** z Kęsowa życie poświęcili gospodarce. Wychowali 3 córki, doczekali się 2 wnuczek i 3 wnuków, a także jednej prawnuczki. Ślub brali 23 czerwca 1973 r.

– W małżeństwie najważniejszy jest wzajemny kompromis i wybaczenie. A bywa i tak, i tak, jak to śpiewał Krzysztof Krawczyk – przyznała pani Halina. Małżeństwo mieszka z jedną z córek, w wolnych chwilach z przyjemnością odwiedza pozostałych członków rodziny. Pani Halina i pan Ryszard lubią też oglądać telewizję.

Na pięć dni przed uroczystością w WDK w Kęsowie, tj. 17 listopada, 50-lecie małżeństwa obchodzili **Jadwiga i Eugeniusz Sawiccy** z Drożdżenic. Dlatego też para śmiała się, że szampa pije cały tydzień. Pani Jadwiga do matury przygotowywała się wraz z koleżan-

ką w Pamiętowie i tam też poznała swojego przyszłego męża. Z tego związku urodziły się 2 córki. Para doczekała się 2 wnuków i tyle samo wnuczek. Przez całe swoje życie jubilaci prowadzili gospodarstwo. Mają duży ogród, a w nim kwiaty, warzywa i owoce, a więc pracują od wiosny do jesieni. W wolnym czasie małżonkowie lubią wybrać się na Wybrzeże do córek. Mówią, że w małżeństwie ważne jest, aby pomagać sobie nawzajem.

Urszula i Jan Kaczmarscy związek małżeński zawarli 14 lipca 1973 r. w Kęsowie. Pani Ula pracowała w punkcie skupu mleka. Przez 3 kadencje (12 lat) pełniła funkcję sołtysa w sołectwie Kęsowo. Jest członkinią czynnie działającego KGW w Kęsowie, gdzie rozwija swoje pasje. Pan Jan pochodzi z okolic Brodnicy. W czerwcu 1972 r. przybył pełnić funkcję organisty w parafii Jeleń-Kęsowo, gdzie pracował do 2020 r. Z zawodu rzeźnik, oglądacz mięsa. Do dzisiaj interesuje się muzyką, łowieniem ryb oraz myślistwem, chociaż ze względu na swój stan zdrowia już nie praktykuje. Para doczekała się 4 córek: **Anny, Renaty, Alicji** oraz **Agnieszki**, a także 7 wnuczek i jednego wnuka. Zdaniem małżonków we wspólnym życiu szalenie ważna jest wzajemna cierpliwość.

Tekst i fot. Agata Wiśniewska

Eleonora i Rajmund Weltrowscy ślub brali w Kęsowie.

O zanieдbanіu, które jest przemocą

Ważne, ale też niewątpliwie trudne tematy podejmowane będą w Tucholi już za tydzień. Konferencja, którą warto się zainteresować, podejmie problemy zanieдbania, ale też uzależnień czy negatywnych schematów rodzicielskich. Może się okazać, że owe problemy są bardzo blisko nas. Wstęp na wydarzenie jest wolny.

Dokładnie w piątek (8 grudnia) Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej organizuje konferencję pt. „Zanieдbanie to przemoc”. Spotkanie rozpocznie się o godzinie 18:00 w Powiatowym Centrum Wsparcia w Tucholi – ul. Kościuszki 16 i jest otwarte dla wszystkich mieszkańców powiatu.

Konferencję otworzą **Agnieszka Kłopotek**, posłanka na Sejm RP oraz **Michał Mróz**, starosta tucholski. Następnie głos zabierze dyrektorka tucholskiego SOW-u **Kinga Cisewska-Kawczyńska**. Nie da się ukryć, że cały czas mało osób wie o działalności ośrodka, który w naszym mieście ma siedzibę przy ul. Przemysłowej 6. Dlatego już sam tytuł prelekcji Cisewskiej-Kawczyńskiej nieco prowokuje do myślenia i zadawania pytań: „SOW – miejsce tajemnicze, lepiej nie wchodzić. Czy na pewno wiesz, co tam się dzieje?”.

O czym będą rozmowy?

Następnie mikrofon przejmą zaproszeni goście. Jako pierwsza wystąpi **Iwona Chmara**, psycholożka z doświadczeniem w pracy z dziećmi, jak również z osobami doświadczającymi przemocy. Na co dzień jest pracowniczką Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Tucholi oraz szkół podstawowych. Jej prelekcja nosi tytuł „Zanieдbanie – (nie) świadoma forma przemo-

cy wobec osób zależnych od drugiego człowieka”.

„Uzależnienia a przemoc zanieдbania. Ścisła korelacja zjawisk” – te aspekty będzie podejmowała z kolei **Joanna Żukowska**. To certyfikowana specjalistka psychoterapii uzależnień i psychotraumatolożka. Obszarem psychoterapii uzależnień zajmuje się od 16 lat, pracuje z osobami uzależnionymi, ich rodzinami, ofiarami przemocy oraz osobami stosującymi przemoc.

Następnie głos zabierze **Bogdan Jaroszewicz**, kurator specjalista sądu rodzinnego. Jego

wykład to „Przemoc nie zniknie w izolacji. Konieczne jest wsparcie z zewnątrz”. Jaroszewicz jest biegłym sądowym z dziedziny pedagogiki specjalnej resocjalizacyjnej, nauczycielem i wykładowcą, a także autorem formuły kursu „Postępowanie szkoły w sytuacjach trudnych wychowawczo

Konferencja „Zanieдbanie to przemoc”.

Gdzie: Powiatowe Centrum Wsparcia w Tucholi, ul. Kościuszki 16.

Kiedy: piątek (8 grudnia), od godziny 18:00.

Wystąpi 4 prelegentów i dyrektorka tucholskiego SOW-u. Na miejscu pojawi się także postanka na Sejm RP oraz starosta tucholski.

Wstęp wolny.

– współpraca szkoły z sądem rodzinnym”.

Prelekcję „Dziedziczenie postaw i przekonań warunkujące negatywne schematy rodzicielskie”

przedstawi z kolei **Katarzyna Kotowska**, pracowniczka socjalna, socjoterapeutka, trenerka umiejętności psychospołecznych, prowadząca warsztaty wzmacniające kompetencje rodzi-

cielskie w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi.

Organizatorzy w połowie spotkania przewidzieli przerwę na poczęstunek. Wstęp jest wolny.

Kamil Tajl, fot. archiwum SOW-u w Tucholi

Zbierają nakrętki dla Wiktorka! Tu możesz je wrzucać

Można zaryzykować stwierdzeniem, że Wiktor Rybicki to najprawdopodobniej najbardziej znany aktualnie maluszek w Tucholi. Jego historia skradła serca setkom ludzi, którzy postanowili wesprzeć rehabilitację. Tymczasem dwa konkretne „serca” będą się teraz się dla niego napętniać plastikowymi nakrętkami.

W dzisiejszym numerze na str. 6 piszemy m.in. o nieprzerwanie trwającej akcji zbierania nakrętek dla **Gabrysi Kotyńskiej** z Cekcyna. Wskazujemy, że aktualnie poświęcone Gabi są dwa stalowe, czerwone serca, do których można wrzucać nakrętki. Jedno z nich jest w Cekcynie przy urzędzie gminy, drugie w Tucholi przy Szkole Podstawowej nr 3.

Dziś ogłaszamy, że odrębnie rusza akcja zbierania nakrętek dla **Wiktora Rybickiego**. Chłopiec ten w ostatnich tygodniach jest na ustach setek osób. Z inicjatywą zbiórki nakrętek na rzecz wsparcia jego rehabilitacji wyszedł prezes Przedsiębiorstwa Komunalnego w Tucholi. **Tomasz Stybaniewicz** wyjaśnia nam, że poświęcone Wiktorowi są dwa serca. Mowa o tym, które znajduje się przy sklepie PSS „Piast” na ul. Piastowskiej. Na rzecz Wiktora nakrętki można wrzucać także do serca zainstalowanego przy Technikum Leśnym w Tucholi.

Ponadto zbiórki organizują indywidualnie szkoły, o czym dowiedzieliśmy od mamy Wiktora. W ostatnich dniach chęć wsparcia chłopca właśnie w taki sposób ogłosiły podstawówki: nr 2 w Tucholi i w Legbądzie.

O rozwoju zbiórek będziemy informować na bieżąco.

(pp), fot. archiwum

Zdobywcy I miejsca w drugiej kategorii, członkowie zespołu z SP nr 2 w Tucholi. Na zdjęciu w towarzystwie jury.

więcej zdjęć na
www.tygodnik.pl

Młode talenty rozwijają się pod okiem wspaniałych opiekunów. Na zdjęciu: Ewa Talaśka, Grażyna Milczewska, Aleksandra Pik, Anna Porożyńska i Andrzej Giersz.

Zaśpiewali piosenki o przyrodzie. Pierwszy taki konkurs w powiecie

W czwartek, 23 listopada w TOK-u rywalizowali ze sobą młodzi artyści ze szkół podstawowych z powiatu tucholskiego. Do udziału w konkursie piosenki o randze powiatowej zaprosiła Szkoła Podstawowa nr 3 w Tucholi.

I Powiatowy Festiwal Piosenki Przyrodniczej przeszedł już do historii, a udział w nim wzięli uczniowie ze Szkoły Podstawowej nr 2, 3 i 5 w Tucholi, a także placówek z Bysławia, Gostycyna i Lubiewa. Na scenie mogliśmy podziwiać występy solistów, duetów i zespołów. Rywalizacja była zacięta i odbywała się w dwóch kategoriach wiekowych, tj. klas I-III oraz IV-VIII.

„Ziemia zielona wyspa”, „Posprzątajmy świat”, „Wyobraź sobie”, „Rudy rydz”, „Bieszczady”, „Pięknie żyć” – to tylko niektóre z utworów, jakie wybrzmiały za sprawą młodych artystów. Oceny występów uczestników podjęło się jury w składzie: **Tomasz Kotowski** (muzyk i pracownik TOK-u), **Elżbieta Zielińska** (emerytowana nauczycielka) i **Dorota Borzyszkowska** (Tucholski Park Krajobrazowy). Jak przyznał muzyk na chwilę przed ogłoszeniem wyników, wybór zwycięzców był trudny choćby dlatego, że w tej samej kategorii rywalizowały zespoły, duety i wykonawcy indywidualni. Uczestnicy pokazali spore zaangażowanie i dobry warsztat. Czasami natomiast treść zabierała im uśmiech i ekspresję.

– Dużo pracujecie przed lustrem, żeby widzieć, jak wasze

Zespół z SP nr 3 w Tucholi.

Antonina Łęgowik i Oliwia Majcherczak z SP nr 5 w Tucholi wykonały piosenkę „Rudy rydz”.

ciało pracuje, żeby nie wstydzić się siebie. Mowa ciała jest ważna i to jak was odbiera publiczność. Czasami niedociągnięcia muzyczne można zatuszować swoją postawą. Musicie przekonać innych, że wiecie, o czym śpiewacie – radził młodym wykonawcom **Tomasz Kotowski**.

Dzieci i młodzież do występów przygotowywały się pod opieką: **Anny Porożyńskiej, Aleksandry Pik, Jacka Janiaka, Pauliny Dzikowskiej, Iwony Kiżewskiej, Grażyny Milczewskiej, Andrzeja Giersza, Marcina Kiedrowskiego, Ewy Talaśki**.

Jesteśmy częścią przyrody

Uczestnicy konkursu na ogłoszenie wyników czekali w dużym napięciu. Kiedy już wybrzmiały nazwy i nazwiska laureatów, towarzyszyły im wybuchy nieposkromionej radości. Po wręczeniu gratulacji, nagród (te ufundowały: Starostwo Powiatowe, Przedsiębiorstwo Komunalne i Gmina Tuchola) i dyplomów każdy miał okazję stanąć do pamiątkowego zdjęcia z jurorami.

– Bardzo cieszę się, że młodzi ludzie uczą się śpiewając

Rozalia Augustyńska i Blanka Poświata ze szkoły w Bysławiu.

o przyrodzie, która jest dla nas bardzo ważna. Chciałabym, abyśmy byli zawsze świadomi, że my też jesteśmy częścią przyrody i to, co czynimy dla niej, czynimy dla siebie samych – podkreśliła Dorota Borzyszkowska z TPK.

Konkurs przygotowali pracownicy Szkoły Podstawowej nr 3 Da-

nuta Wiśniewska, **Aleksandra Weilandt, Andrzej Giersz** wraz z dyrektorką **Lidią Góral**. „Trójka” już wcześniej zapraszała uczniów innych szkół do udziału w konkursie piosenki o tematyce przyrodniczej, ale miał on charakter gminny. W tym roku wydarzenie miało rangę powiatową.

Tekst i fot. Agata Wiśniewska

Zespół z „Trójki” za swój występ zdobył wyróżnienie.

Zespół wokalny z SP nr 5 w Tucholi, który zajął 3. miejsce w kategorii klas I-III.

Dorota Grabowska z SP w Gostycynie otrzymała za swój występ wyróżnienie.

Witamy na świecie

W ciągu kilku ostatnich dni przyszli na świat: Fot. (nk)

Anastazja Julia Tusk, 23.11., 3490 g, 53 cm, Karpno

Mia Skoczypiec, 23.11., 3900 g, 61 cm, Człuchów

Tymon Czechowski, 23.11., 3260 g, 54 cm, Czarna Woda

Matylda Mosek, 23.11., 2640 g, 52 cm, Sępólno Krajeńskie

Franciszek Kowalski, 25.11., 2600 g, 52 cm, Gdańsk

Laura Michałowska, 27.11., 3960 g, 58 cm, Kamień Krajeński

Konstanty Graban, 28.11., 3620 g, 57 cm, Stobno

kronika policyjna

- W środę 22.11 około godz. 9:00 w Kęsowie na ul. Szkolnej policjanci z PP w Gostycynie zatrzymali do kontroli 48-letniego rowerzystę, który kierował jednośladem, mając w organizmie blisko 0,7 promila alkoholu.
- Tego samego dnia około godz. 12:00 w Cekcynie na ul. Dworcowej kierujący mercedesem nie ustąpił pierwszeństwa przejazdu rowerzyście, w wyniku czego ten gwałtownie zahamował, a następnie przewrócił się. Mercedesem kierował 31-letni mieszkaniec Bydgoszczy, a cyklista to 57-latek z Cekcyna. Obaj mężczyźni byli trzeźwi. Prowadzone jest postępowanie w tej sprawie.
- W godz. popołudniowych w środę na terenie Tucholi policjanci zatrzymali 27-latka, mieszkańca naszego powiatu, poszukiwanego na podstawie nakazu doprowadzenia wydanego przez Sąd Rejonowy w Tucholi. Mężczyzna po zatrzymaniu trafił do policyjnego aresztu, a następnie do Zakładu Karnego w Chojnicach.
- W piątek 24.11 o godz. 7:00 na trasie Śliwice – Bylczek w przejeżdżającej skodzie, wskutek uderzenia kamienia, który wypadł spod kół pojazdu wymijanego, została uszkodzona szyba czołowa. Poszkodowanym jest 34-latek ze Śliwic.
- Tego samego dnia około godz. 12:30 w Tucholi na ul. Bydgoskiej kierujący fiatem nie dostosował prędkości do warunków panujących na drodze i uderzył w oczekującego na możliwość skrętu peugeota 34-latek z Sępólna przy-

jął mandat. Poszkodowanym jest 80-latek z Tucholi.

- Półtorej godziny później w Tucholi na ul. Świeckiej kierujący peugeotem uderzył w tył poprzedzającego go iveco, którym kierował mieszkaniec Chojnic. Sprawca spoza naszego powiatu został ukarany mandatem.

- Około 15:00 w Gostycynie na ul. Bydgoskiej patrol z PP Gostycyn zatrzymał 23-latka, który kierował rowerem. Wionęła od niego silna woń pozwalająca przypuszczać, że mężczyzna znajduje się pod wpływem alkoholu. Badanie potwierdziło takie założenie – alkomat wskazał blisko 2 promile alkoholu. Rowerzyście grozi wysoka grzywna i sądowy zakaz kierowania rowerami.

- Przed godz. 22:00 w rejonie Wielkiej Kłoni policjanci zatrzymali mieszkańca powiatu tucholskiego, który posiadał przy sobie susz roślinny. Badania narkotestem wykazały, że jest to marihuana. 28-latek trafił do policyjnego aresztu. Grozi mu do 3 lat pozbawienia wolności.

- W sobotę 25.11 około godz. 9:00 w Tucholi na skrzyżowaniu ulic Świeckiej i Bydgoskiej kierujący fordem nie ustąpił pierwszeństwa przejazdu jadącemu BMW. Doprowadził w ten sposób do kolizji. Mandat powołał do rąk 46-latek z gm. Tuchola, poszkodowaną jest 23-latek z Tucholi.

- Także w sobotę około godz. 13:00 w Tucholi na ul. Świeckiej kierujący fiatem po wjeździe na przejazd kolejowy postanowił cofnąć. W trakcie cofania uszkodził rogatek. 43-latek z Kartuz przyjął mandat.

G.

kronika strażacka

- We wtorek 21.11 w Gostycynie na ul. Sępoleńskiej usuwano konar drzewa na drogi.
- Tego samego dnia o godz. 23:47 w Bysławiu doszło do silnego zadymienia w piwnicy budynku mieszkalnego.
- W środę 22.11 o godz. 18:44 w Koścince mężczyzna groził wyсадzeniem domu.
- W czwartek 23.11 zapaliły się sadze w kominie budynku przy ul. Ogrodowej w Śliwicach.
- Podobna sytuacja miała miejsce w Jeleńcu.
- Tego samego dnia usuwano drzewo, które znalazło się na drodze w Bysławku.
- W piątek 24.11 na drodze do Gołębka usuwano powalone drzewo, a w Nadolnej Karczmie gaszono pożar sadzy w kominie.
- Również w piątek około godz. 15:00 zawaliła się ściana frontowa pustostanu w Piastoszynie. Uszkodzeniu uległa konstrukcja

budynku. Strażacy z OSP Piastoszyn i JRG Tuchola zabezpieczyli miejsce zdarzenia. O zaistniałej sytuacji poinformowano nadzór budowlany.

- W Klonowie strażacy wypompowywali wodę z piwnicy budynku.

- W poniedziałek 27.11 o godz. 22:12 w Pile na ul. Nogawickiej zauważono pożar domku letniskowego. Była to przyczepa kempingowa obudowana drewnianą wiatą. Wewnątrz znajdowały się 4 butle gazowe: trzy 3-kilogramowe i jedna 11-kilogramowa. Zostały wyniesione i na szczęście okazały się być puste. Na miejscu działały OSP Gostycyn, Wielki Mędromierz i JRG Tuchola. Podały 2 prądy w natarciu. Zarówno przyczepa, jak i wiaty uległy całkowitemu spaleni. Prawdopodobną przyczyną było zwarcie instalacji elektrycznej.

- We wtorek 28.11 w SP nr 3 w Tucholi wylał się słoik z wodą amoniakalną.

G.

zmarli

- † Tadeusz Franciszek Gromowski, l. 89 – Cekcyn
- † Anna Helena Wolska, l. 87 – Bagienica
- † Józef Reinhold, l. 96 – Byśław
- † Bronisław Niewiarowski, l. 68 – Lisi Ogon
- † Czesław Jan Orzada, l. 60 – Mała Kłonia
- † Romuald Heliodor Klaybor, l. 90 – Łązek

G.

Reklama

Zakład pogrzebowy od 1962 r., ponad 60 lat tradycji i doświadczenia
Przedsiębiorstwa Komunalnego w Tucholi, ul. Świecka 68
tel. kom. 603 265 868, www.pogrzebytuchola.pl

JESTEŚMY DO PAŃSTWA DYSPOZYCYJNI 24 GODZINY NA DOBĘ

- całodobowy przewóz zwłok na terenie kraju i z zagranicy
- własna chłodnia i kaplica
- obsługa ceremonii świeckich i wyznaniowych
- profesjonalne przygotowanie zwłok do pogrzebu
- ekshumacja i kremacja zwłok
- kopanie grobów, zdejmowanie nagrobków
- sprzedaż odzieży żałobnej i kwiatów
- oprawa muzyczna - trębacz i skrzypaczka
- załatwianie formalności urzędowych w ZUS, USC, MSW

Posiadamy jako jedyni nowoczesne karawany klasy „E”
i windę amerykańską!

Dom Pogrzebowy Bolińscy

Pomożemy godnie pożegnać bliską Ci osobę...

- Kompleksowa obsługa uroczystości pogrzebowych
- Sala pożegnań, własna chłodnia, przewóz zmarłych
- Załatwiamy zasiłek pogrzebowy ZUS, KRUS i MSWiA
- Kwiaty na trumnę, oprawa muzyczna

Tuchola, ul. Starodworcowa 1

500 206 206 (całodobowo)

zpbolinscy

A zaczęło się od... jednego obrazka

Łowili talenty w Nowodworku

Witold Blachnierek – rysowaniem interesuje się od zawsze, od 10. roku życia zaczął podchodzić do tego z większym zaangażowaniem. Najbardziej lubi rysować ołówkiem. Rysuje wszystko, co go otacza. Inspiruje się w szczególności Krissem Wieliczką – twórcą internetowym prowadzącym tematykę artystyczną. Poza rysowaniem jego pasją jest muzyka.

Paweł Bieliński – buduje własne profesjonalne modele z klocków Lego. Inspiracje znajduje w ulubionych filmach, grach i w życiu codziennym. Największą radość w budowaniu sprawia mu szukanie kreatywnych i sprytnych rozwiązań dla kształtów i detali, natomiast najmniej długie szukanie pojedynczych klocków. Na wystawie dużym zainteresowaniem cieszył się model LO widoczny na zdjęciu.

Jakub Szarafiński – jego pasją jest granie na instrumentach. Obecnie gra na akordeonie (5 lat) i ukulele (2 lata). Jest członkiem cekcyńskiego zespołu „Campanella”. Jego autorytetami są państwo Filipscy, dzięki którym wciąż poszerza swoje horyzonty.

Anastasiya Shvaliova – rysuje i maluje całe życie. Inspirują ją muzycy z zespołów z lat 70., 80. i 90. Tworzy ich portrety, ponieważ te osoby, ich muzyka bardzo wpłynęły na jej osobowość. Najczęściej rysuje kredkami lub ołówkiem, ale tworzy też w formacie elektronicznym.

Joanna Wosińska – zajmuje się od 3 lat malarstwem i od 5 lat rysowaniem. Tworzy na płótnach, szkłe, ceramice i porcelanie. Maluje w stylu impresjonistycznym z użyciem kolorów w kontraście do ekspresjonistycznych i czarno-białych rysunków.

12 osób z Liceum Ogólnokształcącego w Tucholi zdecydowało się zaprezentować swoje artystyczne zdolności podczas wystawy „Młodych Talentów”. Pomysł narodził się z jednego obrazka, który urzekł organizatorkę wystawy Alinę Bonnę. Liczy ona, że w przyszłości więcej młodzieży odważy się zaprezentować swoje, niekiedy skrywane możliwości.

Pomysł na organizację wystawy artystycznej w tucholskim liceum wpadł do głowy jednej z nauczycielek Nowodworka – **Aliny Bonny**. Inspiracją do wystawy okazała się karykatura księdza **Macieja Szczodrowskiego** – niedawnego wikariusza w kościele pw. Bożego Ciała w Tucholi, a zarazem nauczyciela religii w ogólniaku. Autorką tej pracy jest **Patrycja Szymańska**, która również zdecydowała się wystawić swoje prace podczas wernisażu odbywającego się w auli szkoły. Karykatura wykonana przez uczennicę narodziła w głowie nauczycielki myśl o tym, że z pewnością w szkole jest więcej uczniów ze zdolnościami artystycznymi, którymi mogliby się pochwalić, a przy tym inspirować i motywować innych do pracy i dalszego rozwoju.

Poprzez wystawę budują pewność siebie

Z prostej przyczyny większość osób wystawiających swoje prace, to uczniowie klas pierwszych.

Natalia Cherek – uwielbia fotografować naturę, oglądać filmy i seriale oraz grać w siatkówkę.

Anna Szypryt – najbardziej pasjonuje się rysowaniem ołówkiem. Tworzy od kilku lat. Nie chodziła na lekcje rysunku, ponieważ woli szkolić się sama.

Właśnie w tym jednym roku w szkole średniej realizowana jest plastyka, jako przedmiot obowiązkowy. Nauczycielka tego przedmiotu – **Martyna Olejnik** została określona w folderze wernisażowym jako łowca talentów. Zachęcała i motywowała część

osób właśnie do wzięcia udziału w wystawie.

Przedsięwzięcie rozpoczęli **Anna Szypryt** i **Paweł Bieliński** krótkim wprowadzeniem, podczas którego podziękowali rodzicom i nauczycielom za pomoc w rozwijaniu swoich pasji. Wyjaśniali również słuchaczom, jakie znaczenie ma dla nich wystawianie swoich prac.

– Dla nas, młodych artystów, wystawa to nie tylko okazja do zaprezentowania swoich talentów, ale także do budowania naszej pewności siebie, rozwijania umiejętności wyrażania siebie i inspirowania innych – tłumaczyła uczennica.

– Każda praca jest wyrazem indywidualności, pasji i zaangażowania twórczego. Te prace są dowodem na to, że nasza szkoła jest miejscem, gdzie inspiracja i twórczość mają swoje miejsce – dodał uczeń. Zanim wszyscy się rozeszli, aby podziwiać sztukę, to **Jakub Szarafiński** otworzył wystawę grą na akordeonie. Tekst i fot. Aleksandra Karnecka

Zuzanna Żabińska – interesuje się różnymi rodzajami sztuki, odkąd pamięta. Jej prace w większości są kolorowe i abstrakcyjne, ponieważ odwzorowują jej emocje, które odczuwa w trakcie malowania lub danego dnia, a samo tworzenie ich przynosi jej dużo radości. Uwielbia teatr i literaturę, a najbardziej powieści, gdyż sama kilka w przeszłości napisała. Jej największym marzeniem jest zostanie aktorką.

Inga Czapiewska – sztuką interesuje się od 5. roku życia. Uwielbia malować mroczne obrazy, które zastanawiają odbiorcę, co dane dzieło ma do przekazania. Jej style tworzenia to surrealizm i realizm. Inspirację czerpie w dziełach: zmarłego polskiego malarza – Zdzisława Beksińskiego, Salvadora Dali oraz swojego taty.

Wiktorija Zaremba – jej pasją i talentem jest rysowanie. Tworzy, odkąd sięga pamięcią, a grafiką komputerową zajmuje się od 3 lat. Inspiracji zawsze szuka wokół siebie oraz wśród przyjaciół. Poza rysowaniem zajmuje się harcerstwem. Jest to także jedno ze źródeł jej natchnienia.

Patrycja Szymańska – jej przygoda z rysunkiem zaczęła się od najmłodszych lat. – Z biegiem czasu ołówek zastąpił kredki. Używając różnych rodzajów ołówków, łatwiej jest mi podkreślić cienie czy perspektywę. Szkice pozwalają mi wyrazić część siebie. Uważam, że te, z którymi wiążą się jakieś emocje, wychodzą lepiej. Mają też dla mnie większą wartość. Inspiracja przychodzi z działaniem, im dłużej czekamy, tym bardziej trzyma nas na dystans – opisuje siebie młoda artystka.

Lena Grzegorek – jej pasją jest jazda na rowerze, szkicowanie oraz fotografia. Najczęściej robi zdjęcia zwierzętom oraz krajobrazom, ponieważ to ją inspiruje.

Betka za fortepianem. A z telebimu... Piotr Fronczewski czy Jan Nowicki

Nastrojowy wieczór – spędź go na koncercie w Tucholskim Ośrodku Kultury

W piątek 1 grudnia w Tucholskim Ośrodku Kultury wystąpi Tomasz Betka. Jego występ wzbogacą wirtualni goście, których ujrzemy na telebimie.

Tomasz Betka to kompozytor, pianista, producent muzyczny. Współpracował z plejadą cenionych artystów. Na koncie ma solowe albumy, koncerty na scenach całego świata. Ponadto jest autorem muzyki i aranżerem do spektakli teatralnych i filmów. W ostatnim czasie prezentuje podczas koncertów m.in. utwory z albumu „The World We Live In”, który zawiera 15 utworów na fortepian solo, kwintet smyczkowy, flet poprzeczny, obój, waltornię i elektronikę. Płyta ta wzbogacona jest o teksty mówione w sześciu językach z głosami m.in. **Piotra Fronczewskiego** i **Jana Nowickiego**, wielkich osobowości kina i teatru.

Właśnie takiego programu koncertu możemy spodziewać się w piątek 1 grudnia w Tucholskim Ośrodku Kultury. Grającego na fortepianie i śpiewającego w sposób wirtualny – z telebimu – wspomogą właśnie te gwiazdy. Warstwę muzyczną wzbogaci kwintet smyczkowy.

Tomasz Betka i Piotr Fronczewski na planie wspólnego teledysku. Betka wystąpi 1 grudnia w Tucholskim Ośrodku Kultury. Fronczewski (i nie tylko on) pojawi się wirtualnie – na telebimie. Fot. Mateusz Lubański/tomaszbetka.com

Koncert rozpocznie się w piątek o godz. 18:00. Bilety w cenie 30 zł są do nabycia w serwisie

internetowym biletyna.pl lub sekretariacie TOK-u.

(pp)

Niedziela pełna kultury w Wieszczycach

Promocja książki, prezentacja strojów i warsztaty

W najbliższą niedzielę, tj. 3 grudnia w Świątlicy Wiejskiej w Wieszczycach sporo będzie się działo. Po południu zaplanowano aż trzy wydarzenia. Jednym z nich jest promocja książki pt. „WBB, czyli o Wieszczycach i okolicy nie tylko rozmowa”, której bohaterami są mieszkańcy sołectwa.

Na dobrą sprawę prawie całe niedzielne popołudnie można spędzić w Świątlicy Wiejskiej w Wieszczycach, do czego też serdecznie zachęcają panie z tujejszego KGW. Na godzinę 16:00 zaplanowano spotkanie mieszkańców sołectwa z lokalnymi artystami i twórcami, któremu towarzyszyć będzie pokaz strojów ludowych zakupionych przez KGW.

Godzinę później rozpocznie się promocja publikacji poświęcona sołectwu i jego mieszkańcom, która wyszła spod pióra **Agnieszki Krizel** (parającej się nie tylko poezją) oraz historyka i zarazem regionalisty dra **Marka Sassa**. Prace nad publikacją trwały pół roku, a na jej ostateczny kształt spory wpływ miał odzew mieszkańców, którzy z autorami podzielili się swoimi wspomnieniami, ale i zdję-

ciaми z rodzinnych archiwów. Na 170 stronach książki pt. „WBB, czyli o Wieszczycach i okolicy nie tylko rozmowa” znajdziemy część historyczną dotyczącą sołectwa Wieszczycy, opartą na źródłach, uzupełnioną o pamięć kulturową, która sięga czasów II wojny światowej i jeszcze trochę wcześniej.

Swoisty maraton wydarzeń zwieńczy uroczyste podsumowanie ponaddwuletniej działalności KGW Wieszczycy. Zgodnie z planem jego start to godzina 18:30.

(aw)

Reklama

TAXI 24h
tel. 504 441 778

Psycholożka/pedagożka w rękawicach bokerskich

Niezwykłą przygodę ze sportem walki opowiedziała nam mieszkanka Gostycyna. Jak kręte są ludzkie drogi i jak wielkim dobrem jest sport, można się przekonać, słuchając opowieści zatrudnionej w szkole pedagogiki i psychologii. Samozaparcie, konsekwencja i czasami trudne wybory są dowodem, że życie bywa po prostu barwne, choć niełatwe.

Bohaterka materiału swoją historię mogłaby obdarzyć niejednego ambitnego sportowca. Jest to o tyle opowieść wyjątkowa, że dotyczy mieszkanki Borów, która z daleka od kraju udowodniła swoją wielkość, której życie nie rozpieszczęło, a gdy była na szczycie, trzeba było dokonać trudnych wyborów i odmówić sobie szansy,

Mąż to zawsze wsparcie – tak na ringu, jak poza nim. Pan Tomasz na gali bokserkiej z żoną.

by zapewnić stabilizację życia najbliższymi.

Potężna tragedia odmieniła rzeczywistość

Mieszkanka Gostycyna Joanna Wróblewska-Grudzina od najmłodszych lat lubiła oglądać w telewizji boks. Tak miała od dziecka, gdy jeszcze nie było warunków do tego, by na żywo oglądać idola czy jakąkolwiek walkę w ogóle. Trzeba było czekać czasami w środku nocy czy nad ranem na relację live, ale warto było.

– Co zabawne, nie cierpiałam wufu i nie mam niczego na usprawiedliwienie – uśmiecha się. – Nie myślałam wówczas o tym, by czynnie coś zacząć robić, by podjąć aktywność. Po postu lubiłam patrzeć na ring. Musiało wydarzyć się coś, co mnie pchnie do jakiegokolwiek aktywności sportowej. Okazało się, że miało to być też ucieczką od przykłej rzeczywistości. Straciłam dziecko – córkę.

Straszny fakt i wyjazd do Szkocji w 2011 roku odmienił kobietę. Zrozumiała, że czas przepływa jej między palcami, zatem w Szkocji, dokąd wywędrowała z rodziną w sprawach zawodowych, okazał się czasem próby i jednocześnie późniejszego sukcesu.

W Szkocji rodzina zetknęła się z nową rzeczywistością, która szybko stała się znośną, wręcz sprzyjającą codzien-

Borowiaczka w Szkocji. Jej zwycięstwa to także pokonywanie własnych słabości.

nością. Bohaterka postanowiła wziąć się za siebie z kilku względów. Zrozumiała, że najwyższy czas zacząć żyć aktywnie, robiąc – poza pracą zawodową – to, co daje satysfakcję. Przy okazji sprawa najbardziej przyjemna – zrzucić zbędne kilogramy. Krótko mówiąc: żyć pełnią życia, szerzej otworzyć oczy na wszystko. Mąż Joanny, Tomasz Grudzina, zawsze wspierający żonę, również „podłączył się” do jej listy życzeń i wspólnie zaczęli pracę nad sobą. Dodać warto jedno: we dwoje zrzucili około osiemdziesięciu kilogramów, co na pewno jest powodem do dumy.

– Znalazłam klub bokserki w Szkocji. Był to Highland Boxing Academy w Iverness – opowiada. – Zanim wstąpiłam w klubowe szeregi, postanowiłam przygotować się kondycyjnie, by nie przyjść do trenera zupełnie z niczym. Chodziłam na siłownię, biegałam, brałam prywatne lekcje boks. Początki były koszmarnie, zero kondycji i lekkie pogubienie. Miałam moment kryzysowy, bo zrodziło się pytanie, czy to ma sens.

W końcu gostycynianka przestąpiła klubowy próg i od razu została rzucona na głęboką wodę – przy pełnym wsparciu sportowej braci. Zaczęła od treningów, później były sparringi – uwaga – z mężczyznami, choć w klubie bokowały też inne przedstawicielki płci pięknej. Wsparcie szło nie tylko ze strony klubu. Również w pracy menadżer zgodził się na przesunięcie godzin pracy, by Joanna mogła zrobić swój trening. W przerwie obiadowej gostycynianka wyrabiała kilometry. Mało tego – ćwiczenia wykonywała nawet w biurze. Na efekty nie trzeba było długo czekać.

Polish power

W klubie odbywały się wewnętrzne sparringi, które były wykładnią formy. W tych walkach najczęściej Wróblewska-Grudzina krzyżowała rękawice z zawodniczkami cięższymi do siebie. Wówczas Polka plasała się w kategorii 65 kilogramów. Trener chwalił ją i określał jako „polish power”. Same uderzenia Joanny także znalazły się w klubowych określeniach: „lewy prosty – szpital, prawy

by nie przekroczyć 900 kcal dziennie. Największy wyczyn był jednak na samych mistrzostwach.

– Dwa miesiące przed czempionatem biegałam w lesie i doznałam kontuzji ręki – snuje swoją opowieść. – Pracowałam i trenowałam, jak się później okazało, z pękniętą kością. Byłam nieświadoma powagi sytuacji. Przed mistrzostwami, powiem nieskromnie, ale szczerze, byłam już na tyle uznaną zawodniczką, że rywalki rezygnowały z walk ze mną.

W samych mistrzostwach kobieta miała jedną rywalkę w ringu – z zaprzyjaźnionego klubu z Glasgow. Podczas wyjścia na ring, już po założeniu owijek i rękawic, wydarzył się dramat. Przypadkowe uderzenie przed samym pojedynkiem okazało się złamaniem pękniętej wcześniej kości. Tu Polka wspięła się na szczyt motywacji, siły, hartu ducha, wytrzymałości i odporności na ból.

– To była moja życiowa szansa i nie chciałam jej zmarnować – wyznaje sportsmenka. – Starałam się walczyć prawą ręką, ból się nasilał, zaciskałam zęby, kończyna była pod rękawicą zniekształcona, kość się przemieszczała. Wygrałam na punkty, endorfiny i adrenalina były silniejsze od bólu. Odebrałam medal, pozowałam do zdjęć króciutko, później w szatni omdlałam. Jedno było najważniejsze: zostałam mistrzynią Szkocji, choć okupiłam to cierpieniem. Warto było.

W szpitalu okazało się, że kość jest złamana, ale uszkodzone

Taka mama to powód do dumy. Tu z córką Dorotą.

– kostnica”. W końcu pojawiła się szansa oficjalnego występu między liniami. Był to maj 2019 roku.

– Trener zaproponował mi walkę pokazową podczas jednego z publicznych, popularnych wydarzeń – wspomina gostycynianka. – Moją przeciwniczką była Szkotka, z którą wygrałam, a statuetkę wręczył mi szkocki mistrz bokserki Gary Cornish.

Walka pokazowa, walka wieczoru i inne pojedynki kontrolne pozwoliły zawodniczkę przygotować się do bokerskich mistrzostw Szkocji. Był to najtrudniejszy dotąd czas przygotowań: wzmożone treningi, siłownia, bieg, liczenie kalorii – jak to określa Joanna – „pilnowanie michy”,

są też mięśnie, ścięgna i nerwy. Po operacji do dziś na przedramieniu widnieje potężna blizna po zszyciu.

– Żona się biła, ja odczuwałam ciosy. Nie można tego opisać, co czułam podczas jej walki w mistrzostwach Szkocji – krótko mówi Tomasz Grudzina.

Niesforna, niepokorna, ale gotowa do poświęceń

– W życiu ciągle mnie coś goni, choć refleksja czasami każe się zatrzymać, ale na krótko – mówi o sobie bokserka. – Moja prawda musi być najważniejsza i moje zdanie jest dla mnie priorytetem. Nie jest to może najlepsza cecha, ale taka jestem i pewnie taka pozostanę.

Boks

Uśmiech po walce jest jak słońce po deszczu. Tak to widzi Joanna Wróblewska-Grudzina (w niebieskim stroju).

Ten imperatyw nakazał jej już trzy miesiące po operacji wrócić do treningów – wbrew zaleceniom lekarzy. I znów potwierdziło się, że początki nie są łatwe. Sportsmence wydawało się, że większa blokada jest w psychice, niż w ledwo co po składanej ręce. Tu znów Wróblewska-Grudzina wspomina mężowskie wsparcie określone jako „przeciwdziałanie autodestrukcji, jaką sobie zafundowałam”.

W 2021 roku nadszedł znów zwrot w życiu. Angielski Lonsdale Boxing Cup był kolejną szansą na sukces. Zawody miały odbyć się w listopadzie, jednak na dwa miesiące przed wydarzeniem padła ważna, ale niełatwa decyzja o powrocie do Polski, by dzieci rozpoczęły rok szkolny od września i nie musiały nadrabiać zaległości. Nad sportsmenką wygrała matka i z tego jest dumna.

– Pozostał mi żal, ale uważam, że dobro dzieci jest najważniejsze. W Szkocji zostawiłam kawał życia, serca, wspaniałych ludzi, choć tu też nie mam prawa narzekać na cokolwiek. Jednak z Iverness mam jak najpiękniejsze wspomnienia – sportowy time of my life, jak mawiałam. Pozostały kontakty

z ludźmi stamtąd – życzenia świąteczne, okolicznościowe rozmowy. Mąż zrekompensował mi po części tę stratę, sprawiając mi cudny prezent na urodziny – wizytę w Legionowie na sparingu i treningu z Krzysztofem Głowackim – dwukrotnym byłym mistrzem świata w wadze junior ciężkiej. To było wielkie przeżycie.

Mam tutaj swoje miejsce. W Tucholi działa szkołka Kęsika – Boxing Team Tuchola

Powrót to znów szukanie swojego miejsca w sportowym aspekcie. Szukała go w Chojnicach, ponadto też zaliczyła wątek bydgoski. Nie zagrzała jednak miejsca ani w jednym mieście, ani w drugim. W końcu spotkała Mikołaja Kęsika z Tucholi.

– Podjęliśmy współpracę, trenowałam z nim od maja do sierpnia tego roku – tłumaczy pięściarka. – Wspólnie założyliśmy Grupę Tucholskiego Bosku Olimpijskiego. Poza nami dwojgiem jest także Mikołaj Cieślik. Informacje na temat można znaleźć na Facebooku na profilach Boxing Team Tuchola albo Boxing Joanna Wróblewska-Grudzina.

Zawodowo bohaterka związana jest ze szkołą. Jeszcze za granicą skończyła psychologię na Open University in Scotland, po powrocie do kraju zdobyła też uprawnienia psychotraumatolożki i arteterapeutki. Obecnie robi podyplomówkę w kierunku terapeutycznej pedagogicznej. Słowem: człowiek – orkiestra. Sama siebie określa jako osobę niestandardową, nietypową, ale pozytywnie nastawioną. Zatrudniona jest jako psycholożka w szkole i przedszkolu w Żalnie oraz w przedszkolu w Kęsowie.

– Pani ze szkoły, która boksuje. To może jakoś nie do końca odpowiada standardom czy stereotypom, ale ludzie mnie akceptują, uważając z przymrużeniem oka za wariatkę, szaloną dziewczynę z setką pomysłów, żywe srebro – podsumowuje rozmowę Joanna Wróblewska-Grudzina. – Jestem szczęśliwa, pełna zapału i wierzę, że najlepsze jeszcze przede mną. Brakuje mi tylko oficjalnej walki w Polsce. Plany muszą nas motywować do działania. Zwycięstwo wtedy smakuje najlepiej, gdy jest spełnionym marzeniem.

Jarosław Kania, fot. nadesłane

Wolski wygrał olimpiadę!

Już parokrotnie informowaliśmy o sukcesach naszego powiatowego rzecznika praw konsumentów. Tym razem Marek Wolski wrócił z Zakopanego jako zwycięzca, w zawodach pokonał ponad 100 przeciwników.

Choć emeryt, to niezwykle aktywny! Marek Wolskiego, bo o nim mowa, kojarzy wielu mieszkańców nie tylko samej Tucholi – a to dlatego, że na co dzień niezmiennie stara się pomagać w przeróżnych, niekiedy trudnych sprawach jako powiatowy rzecznik konsumentów. Nie samą pracą żyje jednak człowiek, co najlepiej udowadnia sam Wolski. Jest wielkim fanem sportu, a od wielu już lat bierze udział w Ogólnopolskiej Olimpiadzie Wiedzy Turystyczno-Krajoznawczej LZS organizowanej przez Krajowe Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe. W tym roku, tradycyjnie w Zakopanem, odbył się jubileuszowy, 40. finał centralny tej imprezy. Nie mogło zabraknąć na nim Marka Wolskiego. Jak poinformowali organizatorzy, w olimpiadzie wzięło udział 200 osób, wliczając: uczestników, opiekunów i kierowników ekip, a także wolontariuszy, obsługę oraz gości.

Finał odbywał się od 10 do 12 listopada, tym razem pod nazwą „Polska – Unia Europejska – Kraje Europy”. Rywalizowało ze sobą 124 zawodników z terenu 10 województw.

W ścisłym finale liczyła się wiedza

Jak relacjonuje Marek Wolski, współzawodnictwo rozpoczęło się w piątek testem pisemnym obejmującym wiedzę o: Unii Europejskiej (10 pytań), walorach krajoznawczych Polski (20 pytań), historii i walorach turystyczno-krajoznawczych krajów Europy (20 pytań), historii polskiego sportu (10 pytań).

Kolejnego dnia uczestnicy spotkali się w hali Centralnego Ośrodka Sportu w Zakopanem. Blok sportowy obejmował 6 konkurencji: rzut podkową, darta, kręgle, rzut do kosza, strzał na bramkę kijem unihokejowym,

Marek Wolski podczas drugiego dnia zawodów w hali Centralnego Ośrodka Sportu w Zakopanem.

rzut woreczkiem do kręgów o różnej punktacji.

– Suma punktów uzyskanych w teście oraz konkurencjach sportowo-rekreacyjnych wyłoniła 6 uczestników ścisłego finału. Zakwalifikowałem się do niego z trzecim wynikiem eliminacji. Do finału zawodnicy przystępowali z zerowym stanem punktowym – informuje Wolski.

Każdy z finalistów odpowiadał na 10 pytań: po dwa pytania o Unii Europejskiej i polskim sporcie, po trzy o Karpatach i Polsce oraz Europie i krajach Europy. Czas na odpowiedź wynosił 20 sekund i był on mierzony elektronicznie. Jubileuszowy finał olimpiady wygrał reprezentant Tucholi Marek Wolski. Zwycięstwo odniósł po podstawowej serii pytań. W walce o miejsca 2-3 i 4-5 potrzebna była dogrywka. W klasyfikacji generalnej powiatów skromna ekipa z Tucholi, w której skład wchodziły także Grażyna i Natalia Wolskie, zajęła 4 miejsce. Wolscy byli też drugimi w klasyfikacji rodzin.

Przypomnijmy w tym miejscu, że nasz reprezentant regularnie plasuje się w czołówce zawodów. W zeszłym roku zajął drugie miejsce.

Kamil Tajl, fot. KZ Ludowe Zespoły Sportowe

Reklama

KOPALNIA KRUSZYWA
Drew-Kos Tuchola
ul. Chojnicka 74
tel. 534 665 535
52 334 38 38
Oferujemy:
• piasek, glinę,
• ziemię z wykopów
(do wyrównywania terenu),
• ziemię ogrodową,
• kamień polny,
• kruszywo drogowe.

KONCESJONOWANA AGENCJA OCHRONY MIENIA I OSÓB „BOS”
Mariusz Łaszewski
POSTAW NA BEZPIECZEŃSTWO
• projektowanie systemów alarmowych
• montaż • centrale telefoniczne
• internet bezprzewodowy
• konwoje • ochrona fizyczna
• monitoring
KORZYSTAJ Z USŁUG PROFESJONALISTÓW Z TUCHOLI!
Tuchola, ul. Przemysłowa 4, tel. 52 334 35 14, kom. 603 504 254, 502 722 217
biuro@ochronabos.pl

SKŁAD OPAŁU
poleca
• PELLET – **PROMOCJA**
• WĘGIEL
• DREWNO OPAŁOWE
• MATERIAŁY BUDOWLANE
• POKRYCIA DACHOWE
• MIESZALNIA
TYNKÓW I FARB
• CEMENT EKSPERT
Bystrzyca, ul. Przemysłowa 9
tel. 608 67 10 25, 602 52 16 69
DOWÓZ W CENIE

Piłka nożna – turniej towarzyski

Zespół, na który nikt nie miał sposobu!

Młode piłkarki spod chmurki weszły pod dach, by nie wychodzić z formy. Tę potwierdziły świetnym występem na Kaszubach. Żadnej z drużyn nie udało się pokonać Borowiaczek.

Miejscowość w powiecie bytowskim nie jest dla młodych sportsmenek miejscem nieznanym, bo nie po raz pierwszy miały okazję poganiać tu za futbolówką. Tym razem był to turniej halowej piłki nożnej. Do Prometeusz Cup Tuchomie 2023 (19 listopada) zgłosiło się osiem drużyn: Ceramik Ladies Łubiana, KS Orzeł Trąbki Wielkie, MKS Start Miastko, KKP Olimpico Malbork, KS Stal Jeżyce, KS Kaszubska Studzienice i gospodarz turnieju – Prometeusz Tuchomie.

– Okazaliśmy się zespołem, na który nikt tego dnia nie miał sposobu – ocenia trener **Marek Zienkiewicz**. – Gdyby nie remis z Trąbkami Wielkimi, mieliśmyby komplet punktów. Dziewczeta zagrały rewelacyjnie i dziękuję całemu zespołowi. W rywalizacji zagrały roczniki 2012 i młodsze. Bohaterami turnieju byli też rodzice, którzy swoją obecnością wsparli świetnie grające na parkiecie wojowniczeki.

Dodatkowym, miłym akcentem był wybór **Weroniki Rzończy**

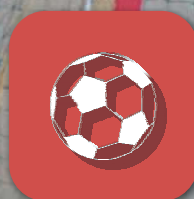
Okrzyknięta najlepszą zawodniczką w tucholskim zespole Weronika Rzończy.

na najlepszą piłkarkę swojej drużyny. Wskazała ją komisja turniejowa – działacze i trenerzy miejscowego klubu piłki nożnej. Przed tucholankami kolejne ważne rozgrywki, w tym turniej strefowy mistrzostw Polski, ale już w kolejnym roku.

Jarosław Kania, fot. nadesłane

Chwila wytchnienia po udanym występie na parkiecie. Żeńska Tucholanka jest w formie.

Ogłoszenie płatne

OBWIESZCZENIE STAROSTY TUCHOLSKIEGO o wyłożeniu do publicznego wglądu projektu inwestycji drogowej

Na podstawie art. 11a ust. 1, art. 11b ust. 1, art. 11c, art. 11d ust. 5 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (tekst jednolity Dz.U. z 2023 r. poz. 162) oraz zgodnie z art. 61 § 4 i art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity Dz.U. z 2023 r. poz. 775 ze zm.) zawiadamiam o wyłożeniu do publicznego wglądu projektu inwestycji drogowej polegającej na budowie, rozbudowie drogi gminnej nr 010612C Lubiewo – Jania Góra.

Realizacja inwestycji na terenie działek nr ewid.: 1104, 750/2, 749, 1103, 750/3, 462/1*, 458/1*, 458/2*, 452/2*, 451/4*, 1142/1*, 355/1*, 354/4*, 354/6* położonych w obrębie geodezyjnym Lubiewo, gmina Lubiewo (*nieruchomości powstałe w wyniku podziału, planowane do przejęcia na rzecz Gminy Lubiewo).

Nawiązując do powyższego, strony mogą zapoznać się z aktami sprawy w terminie 14 dni, licząc od dnia doręczenia niniejszego zawiadomienia, w Referacie Budownictwa Starostwa Powiatowego w Tucholi, ul. Pocztowa 7, I piętro, pokój nr 102. Zapoznanie się z aktami sprawy możliwe jest drogą elektroniczną lub po wcześniejszym uzgodnieniu telefonicznym (osoba prowadząca sprawę – Wojciech Kujawa, tel. 52 559 07 18, budownictwo@tuchola.pl).

W toku postępowania strony oraz ich przedstawiciele i pełnomocnicy mają obowiązek zawiadomić organ administracji publicznej o każdej zmianie swego adresu. W razie zaniedbania ww. obowiązku, doręczenie pisma pod dotychczasowym adresem ma skutek prawny – art. 41 § 1 i 2 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego.

Uwagi należy składać na piśmie do Referatu Budownictwa Starostwa Powiatowego w Tucholi, ul. Pocztowa 7, z podaniem imienia i nazwiska lub nazwy jednostki organizacyjnej i adresu, oznaczenia nieruchomości, której uwaga dotyczy.

Nieprzybycie do tutejszego Urzędu w wyznaczonym terminie i niezajęcie stanowiska w powyższej sprawie spowoduje rozpatrzenie wniosku o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej wyżej wymienionej inwestycji.

Starosta Tucholski

Siatkówka – liga wojewódzka kadetek

Łatwe trzy sety na Kujawach

SKS Aleksandria Ciechocinek – MLKS Tucholanka Europrojekt Tuchola 0:3 (8:25, 14:25, 16:25)

MLKS Tucholanka Europrojekt:

Jaszkowska, Partyka, Kaźmierczak, Pipowska, Reichelt, Atras, Lubińska, Okonek, Iwicka, Szászor, Jastrzebska, Lepak

Skupiona na zagrywce Wiktoria Okonek.

Koncertowo zagrały Borowiaczki daleko od domu. Nie było to pierwsze zwycięstwo tucholskich kadetek nad rywalkami znad Wisły. Tucholanki podeszły do meczu skoncentrowane już od pierwszej zagrywki. Wykorzystywały każde potknięcie rywalki i gromadziły konsekwentnie punkty, nie dając możliwości odegrania się rywalkom za udane akcje.

– W pierwszej odsłonie nie zanotowaliśmy wielkich błędów, ale graliśmy równo – ocenia trener Borowiaczek **Dariusz Wnękowicz**. – Każdy element gry był obrazem naszej przewagi.

Pierwszy set nie napisał wielkiej historii, ale drugi już pokazał, że gospodynie umieją się zmobilizować do walki o wynik. Kilkanaście ich punktów w drugim secie nie było jednak zagrożeniem dla dziewcząt z Tucholi, mimo że kilka akcji Aleksandrii zasłużyło na brawa.

Przed wszystkim Kujawianki poprawiły zagrywkę. W trzecim secie tucholanki, rozluźnione i spokojne o wynik – może jeszcze zbyt wcześnie pewne swego – zanotowały kilka wpadek na parkiecie i tym samym dały cię nadziei przeciwnicom. Nasze zawodniczki miały zbyt dużą przewagę w umiejętnościach siatkarskich, by pozwolić rywalkom na jakiegokolwiek wielki zryw pod siatką. Pojedynki ligowy trwał nieco ponad godzinę i zakończyłby się jeszcze szybciej, gdyby nie kilkuminutowa przerwa z powodu kontuzji palca jednej z siatkarek Aleksandrii.

– Po zwycięstwie w tym meczu zajmujemy drugie miejsce w tabeli zaraz za Pałacem Bydgoszcz – podsumowuje trener Borowiaczek. – W meczu zagrały wszystkie dziewczęta z zespołu. Ich gra nie mogła się nie podo- bać.

Tekst i fot. Jarosław Kania

Brydż – Turnieje Piątkowe

Magiczne trzy punkty

Żaden z trzech najlepszych brydżystów w ostatni piątek nie znalazł się w czołówce, zatem magiczne trzy punkty wciąż dzielą ciągłego lidera od gracza z drugiego miejsca.

Napięcie w grze podczas tradycyjnych rozgrywek sięga zenitu. Zapoczątkowana rewolucja w pościgu za wciąż niepokonanym **Marianem Górniewiczem** utrzymuje się w niezmiennych postaciach jak przed tygodniem. Czasu na odegranie się wielomiesięcznemu liderowi jest coraz mniej, dlatego w najbliższych tygodniach padną ostateczne rozstrzygnięcia, choć nikt nie wątpi, że dopiero ostatni turniej może wyłonić brydżowego króla roku.

W ostatnim turnieju znów do głosu doszli panowie **Kozłowski** (zbieżność nazwisk), jednak najlepiej zaprezentował się **Jan**

Piątek (24 listopada)

1. Jan Latzke
2. Zbigniew Kozłowski
3. Marek Kozłowski

Klasyfikacja generalna

1. Marian Górniewicz – 291 pkt.
2. Kazimierz Zaręba – 288 pkt.
3. Adam Chęchowski – 264 pkt.

Latzke. Lokaty tych zawodników nie mają wpływu na czołową trójkę, tyle że dla najlepszych jest jeden turniej mniej, by atakować i się bronić. Grudzień, mimo zimowej aury, może być przy stolikach brydżowych bardzo gorący.

Jarosław Kania

Kręgle – superliga kobiet

Tucholanki wciąż bez wiktorii na torach

Sportsmenki grające w superlidze mają nadal złą passę i choć podejmują walkę, wciąż zamykają tabelę ligową bez punktów. Mecze w Wielkopolsce nie dały korzystnych rozstrzygnięć.

**KS Alfa-Vector Tarnowo
Podgórze – MLKS Tucholanka
JK M. Kiedrowski Tuchola 2:0**

Im dalej w las, tym więcej drzew – takim przysłowiem można skwitować występ Borowiacek na wielkopolskim obiekcie w kolejnym pojedynku ligowym. Rzadka sytuacja już miała miejsce w pierwszej konfrontacji, gdy do walki stanęły **Marta Stachowiak** z Tarnowa i **Natalia Bucholc** z Tucholanki. Dziewczęta były idealnymi przeciwniczkami, bo podzieliły

się pierwszym dużym punktem, remisując w małych oczkach 2:2 i strącając dokładnie tyle samo kręgli – po 545. W drugim pojedynku młodsza z sióstr Bucholc – **Dominika** – musiała uznać wyższość **Weroniki Torki** i prowadzenie objęły Wielkopolanki, mimo że w punktach setowych był remis. Gospodyni trafiła jednak 43 kręgle więcej. **Aleksandra Metlicka** zniwelowała tę stratę. Pokonała **Jagodę Dziamską** 2.5:1,5 punktu (na jednym torze zawodniczki

trafiły po 122 kręgle). W punktach drużynowych był remis.

Siła złego...

Od czwartego pojedynku zaczęła się zwiększać strata tucholank. Młoda **Oktawia Wiśniewska** wysoko uległa **Marcie Strzelczak** (0:4) i od tego momentu wygrywały wyłącznie tarnowianki. Powiększała się przewaga w kręglach, by wzrosnąć na końcu meczu aż do 206. **Aleksandra Bonk** zwyciężyła 3:1 **Dorotę Januszewską**. Wielkiego pecha miała **Alina Pstrąg-Wiligała**. W ostatnim pojedynku odnowiła się jej kontuzja kolana i z grymasem bólu musiała zejść z toru. Zastąpiła ją córka **Zuzanna**, jednak nie pozwoliło to zyskać czegokolwiek i wygrana **Liwii Ulatowskiej** 4:0 nad rodzinnym duetem przypieczętowała zwycięstwo Alfy-Vectora.

Tucholanki przegrały 6,5:1,5 w punktach drużynowych, 16,5:7,5 w oczkach setowych i 3236:3030 k kręglach.

**KK Dziewiątka-Amica Wronki
– MLKS Tucholanka
JK M. Kiedrowski Tuchola 2:0**

Tylko dwa punkty drużynowe zdobyły tucholanki na wyjazdowym spotkaniu we Wronkach. Dziewczęta z Borów wystąpiły bez Aliny Pstrąg-Wiligały. Już

w pierwszej konfrontacji **Agata Wiśniewska** przegrała 1:3 z doświadczoną **Julią Brodziszewską** i miała stratę 49 kręgli. Strata pogłębiła się po drugim pojedynku, gdy **Natalia Bucholc** uznała wyższość **Julii Paszyk**. Do nadrobienia były 104 kręgle przy stanie 2:0 dla gospodyń. Pierwszy punkt drużynowy okazał się zasługą **Dominiki Bucholc**, która pokonała 4:0 **Weronikę Paszyk**. Później dwa duże oczka zdobyły miejscowe kręglarki, pokonując **Oktawię Wiśniewską** i **Magdalenę Wysocką** (odpowiednio 4:0 i 3:1). W ostatnim starciu **Dorota Januszevska** odniosła zwycięstwo nad parą wronianek **Patrycja Sobieska** – **Natalia Konieczna**. Był to jednak punkt tylko na otarcie łez, bo wynik po przedostatnim pojedynku był już przesądzony. Amica wygrała w punktach drużynowych 6:2, w setowych 15,5:8,5. Stosunek kręgli to 3215:3126.

Tabela

1. KS Alfa-Vector Tarnowo Podgórze	7	13	42,5:13,5
2. SKK Polonia 1912 Leszno	7	13	40:16
3. KK Wrzós Sieraków	7	6	26:30
4. KK Dziewiątka-Amica Wronki	7	6	25:31
5. KS Czarna Kula Poznań	7	4	21:35
6. MLKS Tucholanka JK M. Kiedrowski Tuchola	7	0	13,5:42,5

Tekst i fot. Jarosław Kania

Tucholanki obserwują rozwój sytuacji na torach. W środku Magdalena Wysocka.

Koszykówka – Człuchowska Amatorska Liga Koszykówki

Pokaz siły w ostatniej kwarcie!

Basket Tuchola – Krajna Basket Złotów 55:47 (18:16, 9:14, 8:12, 20:5)

Kolejne zwycięstwo w stałym miejscu rozgrywania ligowych meczów – w Człuchowie – odnieśli tucholscy koszykarze. Ich gra w tym spotkaniu wahała się między wyrównaną walką, kryzysami na parkiecie i ostatecznie rewelacyjną, miażdżącą przeciwnika ostatnią częścią meczu.

– Ten mecz miał kilka oblicz, co dodało mu atrakcyjności, a nas na parkiecie mobilizowało – przyznaje **Szymon Knet**

Basket Tuchola w komplecie. W meczu ze Złotowem mieli rewelacyjną końcówkę.

z tucholskiego teamu. – Wyrównana pierwsza kwarta nie wskazała przeważającej druży-

ny i wynik – jak zwykle na tym etapie – był sprawą otwartą. Dwie kolejne części to walka

o każdą piłkę i nasza zadyszka. Dla nas kluczowa okazała się ostatnia kwarta, gdy zmie-

Basket Tuchola:

Knet (7),
Brugier (2),
Bujanowski
(9), Górka (8), Malewicz (4), Welsandt, Gawron, Chrzan (14), Renk (8), Mysza (3)

nieliśmy taktykę. To był strzał w dziesiątkę.

Po trzeciej kwarcie tucholank nie postanowili zreorganizować obronę i przejść na strefową defensywę. Według słów koszykarza dawało to możliwość częstego kontrowania rywala. Czwarta odsłona meczu wskazała również braki kondycyjne złotowian. Sporym minusem gry Borowiaków była fatalna skuteczność w rzutach osobistych. Aż dwadzieścia z nich nie dało punktów.

Jarosław Kania,
fot. nadesłane

Tygodnik Tucholski

Piotr Paterski (redaktor naczelny),
tel. kom. 505 166 687
(e-mail: piotr@tygodnik.pl)

Kamil Tajl,
tel. kom. 781 770 703
(e-mail: kamil@tygodnik.pl)

Agata Wiśniewska,
tel. kom. 781 770 702
(e-mail: agata@tygodnik.pl)

Redakcja: 89-500 Tuchola, ul. dra Karasiewicza 3, tel. 52 336 30 50.

Biuro czynne od 8:00 do 16:00 (w soboty nieczynne), e-mail: biuro@tygodnik.pl, www.tygodnik.pl

Sport: Jarosław Kania (e-mail: sport@tygodnik.pl);

współpracują: Halina Gut, Hanna Szulwic; Aleksandra Karnecka, rubryki stałe: Aniela Czyżyk, Bożena Olszewska; sekretariat: Natalia Korytowska (e-mail: biuro@tygodnik.pl);

skład komputerowy i łamanie: Krzysztof Janikowski (e-mail: krzysztof@tygodnik.pl); korekta: Halina Gut; wydawca: Jo! Media spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, 89-500 Tuchola, ul. dra Karasiewicza 3;

druk: Polska Press Sp. z o.o. Drukarnia w Bydgoszczy, ul. Grunwaldzka 229, tel. 52 584 86 60.

Redakcja zastrzega sobie prawo skracania i adiacji oraz zmiany tytułów dostarczanych tekstów.

Redakcja nie odpowiada za treść reklam, ogłoszeń, życzeń oraz listów od czytelników.

Anonimów nie publikujemy. Tekstów niezamówionych nie zwracamy. Teksty artykułów, zdjęcia i wzory reklam są chronione prawem autorskim. Nakład: 3775 egz.

Stowarzyszenie
Gazet
Lokalnych

DZIAŁ REKLAMY:

przedstawiciel na powiat tucholski:

Leszek Kuligowski,
tel. kom. 503 140 734,
(e-mail: reklama@tygodnik.pl)

redakcja: Natalia Korytowska,
tel. kom. 515 149 391,
(e-mail: biuro@tygodnik.pl)

Ogłoszenia drobne do bieżącego numeru
przyjmujemy do wtorku do godz. 16.00,
a reklamy i ogłoszenia ramkowe
do wtorku do godz. 12.00.

KLAUZULA INFORMACYJNA

Biorąc udział w dowolnym konkursie/plebiscyie i dostarczając do redakcji zdjęcie albo rozwiązanie konkursu/plebiscytu na kuponie, mailem, telefonicznie, za pomocą SMS-a czy w dowolny inny sposób, wyrażacie Państwo zgodę na przetwarzanie swoich danych osobowych wyłącznie w celu realizacji tego konkursu/plebiscytu oraz zgodę na publikację swego imienia i nazwiska oraz dostarczonego zdjęcia na łamach Tygodnika Tucholskiego.

Zgodnie z art. 13 ust. 1 i ust. 2 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych z dnia 27 kwietnia 2016 r. informuję, iż:

- administratorem Pana/Pani danych osobowych jest Jo! Media spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Tucholi 89-500, ul. dra Karasiewicza 3.
- Pana/Pani dane osobowe będą przetwarzane tylko i wyłącznie w celu realizacji konkursu/plebiscytu, w którym Pan/Pani uczestniczy, na podstawie art. 6 ust. 1 pkt a wyżej wymienionego rozporządzenia
- Pana/Pani dane osobowe mogą zostać przekazane firmom Home.pl, ul. Zbożowa 4, Szczecin, Fibero Sp z o.o., ul. Wojska Polskiego 65, Bydgoszcz oraz Bild Presse Polska Sp. z o.o., ul. Żwirki 17, 90-539 Łódź w celu zapewnienia prawidłowego przebiegu konkursu.

- Pana/Pani dane osobowe będą przechowywane do czasu zakończenia konkursu, a dane zwycięzców przez okres wymagany prawem oraz przez okres przedawnienia roszczeń przysługujących administratorowi danych i w stosunku do niego.
- posiada Pan/Pani prawo dostępu do treści swoich danych oraz prawo ich sprostowania, usunięcia, ograniczenia przetwarzania, prawo wniesienia sprzeciwu, prawo do cofnięcia zgody w dowolnym momencie bez wpływu na zgodność z prawem przetwarzania, którego dokonano na podstawie zgody uzyskanej przed jej cofnięciem;
- ma Pan/Pani prawo wniesienia skargi do Prezesa UODO gdy uzna Pan/Pani, iż przetwarzanie Pana/Pani danych osobowych narusza przepisy ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych z dnia 27 kwietnia 2016 r.;
- podanie przez Pana/Pani danych osobowych jest dobrowolne. Jednak konsekwencją niepodania danych osobowych będzie brak możliwości uczestnictwa w konkursie/plebiscyie.
- Pana/Pani dane nie będą przetwarzane w sposób zautomatyzowany ani nie będą podlegały profilowaniu.

Elena i Adam – mistrzowskie tytuły i rekordy Polski!

Elena Knet i Adam Kłopotek – lekkoatleci z powiatu tucholskiego dali powody do dumy i pokazali, że idą na mistrza w szerszym wymiarze. Właśnie zdobyli w swoich dyscyplinach złote medale w skali kraju!

Dwa kroki długie i pięć małych – po złoto

Takiego rozbiegu trzeba, by pokonać określoną wysokość w skoku wzwyż. Czy to dużo, czy mało,

nie wie ten, kto nie pokonywał tej przeszkody z taką klasą i radością, jak **Elena Knet**. Historia jej startów i lista sukcesów są długie, jednak tu poświęcamy czas i słowa wyłącznie na jej start w Spale.

W centrum kadru rekordzistka Polski U12 w skoku wzwyż.

Autopromocja

Chcesz wiedzieć,
co wydarzyło się
w Twoim regionie?

**Zamów
prenumeratę
u swojego
listonosza
lub na poczcie!**

Tygodnik
Tucholski

Prenumeratę należy zamówić
do 20. dnia każdego miesiąca.

Adam Kłopotek na pierwszym miejscu – perfekcja planu i jego realizacji.

Międzynarodowy Halowy Lekkoatletyczny Finał LDK i Czwartków LA odbył się zaledwie kilka dni temu (25 listopada), a o starcie młodych sportowców, szczególnie nowych rekordzistów kraju, mówi cała Polska.

Elenę do startów predestynowały wyniki Czwartków Lekkoatletycznych. Trzy tygodnie przed wyjazdem dowiedziała się, że ma szansę uczestniczenia w walce o najwyższe laury w najznamienitszym towarzystwie młodych sportowców. Z tą informacją i jednocześnie propozycją przybył do Eleny i jej rodziców trener młodzieży ze Śliwic – **Krzysztof Kozłowski**.

Namysłów nie było wiele. Startujemy, jedziemy, organizujemy się – mówi matka Eleny **Emilia Knet**. – Staramy się wykorzystywać każdą szansę na start córki. Pojechaliśmy też my – rodzice.

Elena – zawodniczka Tucholanki na co dzień prowadzona przez **Karolinę Konkolewską-Hoppe** – reprezentowała jako najlepsza sportsmenka województwa kujawsko-pomorskie w skoku wzwyż. Miała więc

tyle konkurentek w finale, ile jest pozostałych województw. Okazała się najlepsza, a całego smaczku występu w hali dodaje fakt, że po pokonaniu wszystkich wysokości pozostała jedyna w konkursie i za trzecim razem ustanowiła nowy rekord Polski w kategorii U12 – 1,50 m.

Do wysokości 1,45 metra pokonywałam wysokość po pierwszej próbie – opowiada Elena. – Gdy stanęłam do rozbiegu, próbując pokonać półtora metra, skupiłam się maksymalnie, wyłączałam. Ustawiłam się tak, by siedem kroków wystarczyło na solidne wybieczenie się z podłoża. Poprzeczka została lekko dotknięta, jednak utrzymała się w poziomie, nie spadła.

Radość Eleny i wzruszenie jej rodziców były tak wielkie, że niełatwo było im uwierzyć, co dzieje się tu i teraz. Ustanowiony nowy rekord Polski i „złoty medal” – to już wielki sport, choć w niedorodnym wydaniu.

Taktyka zrealizowana co do sekundy – dosłownie

Doskonały przykład współdziałania trenera i jego zawodnika na najwyższym, sportowym poziomie – takiego duetu nie trzeba szukać dalej, niż w Śliwicach. **Adam Kłopotek** jako sportowiec mający trzynaście skończonych lat ustanowił w Spale rekord Polski i zdobył mistrzowski tytuł w kategorii U14 podczas biegu na 1000 m. Był jednym z trzech reprezentantów naszego województwa – najlepszym w całym kraju, jak się później okazało. Wspomagał i prowadził go – co nadal czyni – doświadczony trener, czyli wspomniany wcześniej **Krzysztof Kozłowski**. Młody śliwiczaniec miał w Spale trzydziestu rywali, których stawka była podzielona na cztery biegi. Reprezentujący od roku CWZS Zawiszę Bydgoszcz młody Boro-
wiak wiedział, że musi zaplano-

wać taktykę na podstawie wielu czynników i obserwacji.

Razem z trenerem ustaliliśmy, że najlepiej będzie, gdy po starcie ustawię się na początku stawki i równo rozłożę siły, by kontrolować wszystko, co dzieje się za moimi plecami, by nie robić zrywów, ale trzymać równe tempo – tłumaczy rekordzista Polski. – Rywali znałem z wcześniejszych startów na różnego rodzaju wydarzeniach sportowych.

Taktyka została zrealizowana na szóstkę nie tylko w prężności – **Adam Kłopotek** o sześć sekund pobili własny rekord z otwartego stadionu i zwielokrotnił tę liczbę, poprawiając poprzedni rekord życiowy spod dachu aż o siedemnaście sekund. Jego wynik na mecie to 2:46,97. Imponujący rezultat i złoty medal, choć zmęczenie, jak przyznaje mistrz, było potężne.

Rozplanowaliśmy we dwoje ten mistrzowski bieg Adama niemal co do sekundy – mówi trener **Kozłowski**. – Adam musiał być poza zasięgiem, a do przebiegnięcia było pięć okrążeń. Mieliśmy na uwadze każde okrążenie z zakładanym, „wykręconym” czasem tak, by nie było żadnych nieprzewidzianych okoliczności czy kryzysów. Udało się. Brak słów, by wyrazić, co czułem jako wieloletni trener „złotego” biegacza. Jedno chcę podkreślić: postawę fair wszystkich uczestników biegu, gratulacje, życzliwość, wspólną radość ze startu i honorowe zachowanie po wpadnięciu na metę. Ci biegacze mają klasę nie tylko sportową.

Jeszcze nie opadł bitewny pył ze Spale, a młodzi mistrzowie już trenują, mając na uwadze przyszłe starty. Teraz mają czas, by cieszyć się sukcesem i do swoich kolekcji dołączyć medal – ten z najcenniejszego kruszcza.

Jarosław Kania,
fot. nadesłane

Sport w tygodniu

Kręgle

3 grudnia (niedziela)

12:00 MLKS Tucholanka JK M. Kiedrowski Tuchola – KS Czarna Kula Poznań (superliga kobiet, kręgielnia OSiR-u w Tucholi, ul. Pocztowa 7c)

Siatkówka

1 grudnia (piątek)

16:00 rozgrywki MALPS (Młodzieżowa Amatorska Liga Piłki Siatkowej – kategorie młodzieżowe i open, hala sportowa OSiR-u w Tucholi, ul. Warszawska 17)

3 grudnia (niedziela)

10:00 MLKS Tucholanka Europrojekt Tuchola – KS Pałac Bydgoszcz (liga wojewódzka kadetek, hala OSiR-u w Tucholi, ul. Warszawska 17)

(jk)